

primorski

dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Alb. postele 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 114 (12.146)

Trst, petek, 31. maja 198

OSREDNJA KNJIZNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.F.132
66001 KOPER

59
7096 AA
60100200

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Gocvu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

VISOK JUBILEJ NAŠE ŠOLE

MARJAN KEMPERLE

V tržaškem Kulturnem domu in v goriškem Avditoriju bomo danes z ločenima prireditvama svečano proslavili 40. obletnico obnove slovenskih šol v Italiji. Ta visok jubilej ni izključno praznik našega šolstva, temveč celotne naše skupnosti, saj je šola bila in je še vedno temeljnega pomena za naš narodnostni obstoj.

Težko je v nekaj stavkih obnoviti pot, ki jo je prehodila naša šola v teh štiridesetih letih. To bo temeljito in izčrpno opravila brošura, ki jo bo prav ob letošnjem jubileju izdal Odbor za proslavo 40. obletnice obnove slovenskih šol v Italiji.

Povojno obdobje lahko na področju zamejskega šolstva označimo kot dobo, v kateri se je naša šola borila za svoj obstoj in za svojo uveljavitev. Naši šolniki so morali mnogo let čakati preden so postali po službenem statusu enakopravni italijanskim kolegom. Letos bodo maturirali prvi »slovenski geometriji«; v Gorici je še z letošnjim šolskim letom stekel pouk na industrijskem zavodu. Vse to dokazuje, koliko časa je preteklo, preden smo lahko kolikor toliko izpopolnili našo šolsko strukturo.

Ta pa je še vedno teritorialno hudo nepopolna: v videmski pokrajini slovenski otrok ne more v slovensko šolo, ker je sploh ni.

Odpraviti to kričečo pomanjkljivost bi morala biti prva naloga, ki si jo moramo zadati v obdobju, ki je pred nami. Ob tem pa ne smemo pozabiti še na druga pomembna vprašanja, ki se že sedaj zastavljajo našemu šolstvu in ki bodo ključno vplivala na razvoj in rast naše šole v prihodnjih letih.

Nedavni posvet o otroških vrtcih je razprl vrsto vprašanj, ki čakajo na naš odgovor. Spoznanje, da obiskuje naše vrtnice tretjina otrok iz mešanih zakonov, narekuje nov pristop naše skupnosti do problematike predšolske vzgoje. Pri tem bodo odigrale veliko vlogo same vzgojiteljice, za kar pa bo potrebna temeljitejša priprava učnega kadra.

Podobne probleme »napovedujejo« tudi novi učni programi za osnovno šolo. Kakšni bodo programi za slovenske osnovne šole? Kako bo s poučevanjem tujega jezika na naših osnovnih šolah? In še: kako zagotoviti učiteljem univerzitetno izobrazbo? O teh spremembah je bilo, z izjemo zadnjega vprašanja, še vse premalo razprav in sočkanj med našo skupnostjo.

Reforma višje srednje šole že več let trka na vrata italijanskega šolskega sistema. Če bo poslanska zbornica sprejela zakonski osnutek, ki ga je nedavno odobril senat, se bodo vrata na stečaj odprla in usula na našo šolo plav vprašanj. Mnogo od teh je že izluščil torkov posvet Sindikata slovenske šole. Z reformo se bo treba temeljito »spoprijeti« je bilo takrat rečeno, pri čemer bodo imele politične sile, v katerih so vključeni Slovenci, nemajhno in nelahko nalogo.

Uvodoma smo omenili, da je naša šolstvo temeljnega pomena za naš obstoj. Prav zaradi tega je nujno potrebno, da se celotna naša narodnostna skupnost, in ne le šolska struktura, angažira za doseg nakazanih ciljev. Povezovanje šole z družbeno stvarnostjo ima pri nas svetlo tradicijo, ki se vije iz časa partizanskega šolstva prek aktivnega sodelovanja staršev pri obšolskih dejavnostih in prireditvah, pa vse do zadnjega prepričljivega primera, letošnjega Dijaškega obmejnega srečanja Primorske, ki je bilo obehem prolog v današnje slanje.

Na temelju te bogate tradicije bo mogoče zgraditi zamejsko šolo ob prelomu stoletja: šolo, ki naj zadosti velikim zahtevam in potrebam naše manjšinske skupnosti.

In prav s to neskrornno željo izrekamo naši šoli in vsem njenim akterjem vse najboljše ob visokem jubileju.

Po najbolj črnem dnevu v zgodovini evropskega nogometa

Težka odgovornost UEFA in Belgije za tragedijo bruseljskega stadiona

Belgijski preiskovalec na kraju tragedije, kjer je eden od preživelih položil ob zrušenem zidu šopek cvetja (AP)

BRUSELJ, LONDON, RIM — »Evropa žaluje in se sramuje«. To so bili v grobera včerajšnji komentarji evropskega časopisja po bruseljski tragediji. Zastave na pol droga v Italiji in iz solidarnosti zaradi nečloveškega nasilja svojih navijačev tudi na javnih zgradbah Liverpoola, so skupaj s črnoobrobljenimi stranmi beneluških časopisov zgovorno dokazovale, da je Evropa doživela šok, da bo kri nedolžnih še dolgo pogojevala množične nogometne prireditve.

V tej osuplosti se je kot kaže najhitreje streznila Velika Britanija. Že ob prvih predsinočnih vesteh o tragediji je predsednica vlade Thatcherjeva z ogorčenjem in ne da bi skrivala jeze obsodila nepojmljivo in za Britance sramotno nasilje liverpoolskih navijačev. Včeraj je v Downig Streetu sklicala sčjo vlade in napovedala prve pobude, da se ne bi bruseljska tragedija ponovila nikoli več. V Veliki Britaniji bodo pred nogometnimi tekmami prepovedali točenje alkoholnih pijač, do skrajnosti poosttrili varnostne ukrepe in zgledno kaznovali vsako nasilje in vandalizem, ki je tuj športu in zdravemu agonizmu. Vlada bo tudi proučila možnost, da ji ne bodo njeni državljani več povzročali sramote in gorja širom po svetu. V pismu predsedniku italijanske vlade Craxiju je Thatcherjeva sporočila, da so že nakazali prvi znesek 625 milijonov lir v sklad za pomoč družinam žrtev iz Bruslja. V Londonu pa so že vsi pričrpani, da bo moral zaradi svojih nevtalnih izjav o bruseljski tragediji odstopiti britanski minister za šport Neil MacFarlane.

Belgijski notranji minister pa kot kaže vztraja pri trditvah, da so belgijske oblasti storile vse, kar je bilo v njihovi moči in da je treba le tragičnemu naključju

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nesmisel in smrt

ACE MERMOLJA

Pred nami so še shrbljive podobe pokola na bruseljskem stadionu. Podobe, ki jih je pred tekmo ponesla v naše domove televizija. V neposrednem prenosu smo gledali največji izbruh nasilja na nogometnih stadionih.

V nas je zavest, da je postalo nasilje del naše civilizacije, da bruhe na stadionih, pa tudi izven njih. In v nas je dvom, če ni morda to nasilje eden izmed elementov naše industrijske in postindustrijske dobe.

Ko pričnemo naštevati vzroke za pokol v Bruslju, se čisto enostavno ne moremo zaustaviti pri nekaterih elementih. In če se, pridemo do shrbljivih zaključkov. Velik del krivde se pripisuje silam javnega reda, ki niso znale preprečiti stadionske bitke. To pa čisto preprosto pomeni, da so postali nogometni stadioni bojišča, kjer

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po grozljivih dogodkih iz Bruslja Samokritična razprava v italijanskem senatu

RIM — »Ni mogoče prikazovati britanskega leva kot predmeta sovrastva ne da bi govorili o stanju, ki je tudi pri nas nevzdržno«. Tako, predvsem avtokritično, je potekala včerajšnja razprava v senatu o tragičnih dogodkih na bruseljskem stadionu. Na vprašanja predstavnikov vseh strank je odgovarjal minister za odnose s parlamentom Mammi, ki je podal uradno verzijo dogodkov in navedel že sprejete ukrepe. Kot glavne vzroke za tragedijo je navedel dejstvo, da so angleški navijači lahko stopili v stadion oboroženi s palicami in steklenicami, da ni bilo stroge ločitve med navijači obeh ekip in da je bila prisotnost policije nezadostna glede na dogodek.

Razprava ni bila polemična s stališči vlade, vendar so senatorji, ra-

zen nekaterih redkih izjem, obravnavali problematiko širše tudi glede na to, kar se dogaja v Italiji. Tako je senator neodvisne levice Eliseo Milani opozoril, da bi morala imeti italijanska televizija toliko poguma, da bi prekinila prenos tekme, ki so jo odigrali samo za to, da omogočijo belgijskim oblastem, da pripravijo evakuacijo stadiona. Opozoril pa je tudi na vlogo tiska, ki je skozi vse prvenstvo, ves teden spodbujal k agresivnosti pred nedeljskimi tekmami. Socialist Fabbri je dejal, da je treba prenehati s popuščanjem na stadionih in da pripravi z lobanjami in nacističnimi znaki kažejo na fanatizacijo športnih tekem. Komunist Chiaromonte je opozoril na odgovornosti, ki jih nosijo tisti, ki z milijardnimi zneski ustvarjajo pravo psihozo.

Po tveganih Martellijevih izjavah Referendum: ne gre za nezaupnico vladi

BOJAN BREZIGAR

RIM — Referendum o draginjski dokladi postaja iz dneva v dan bolj politično vprašanje, tako da bi skoraj kazalo, da je od tega volilnega izida odvisna vsa bodočnost italijanske politike. V tej vroči volilni kampanji je vprašanje referenduma prvi postavil na najvišjo politično raven podtajnik socialistične stranke Claudio Martelli, ki je v nekem intervjuju dejal, da bo vlada odstopila, če bi na referendumu zmagal »da«. Včeraj so se tega aspekta oprijeli predstavniki drugih strank. Republikanski tajnik Spadolini je dejal, da mora »politična večina z doslednostjo kriti svoje ukrepe« in dodal, da vlada ne more z brezbriznostjo gledati na rezultat

referenduma. Tudi član tajništva PS DI Massari je dejal, da bi bilo naravno, da pride do vladne krize, če bi na referendumu zmagal »da«. Liberalci pa so šli še dlje in napovedujejo že predčasne volitve. Po mnenju predsednika PLI bi poraz vladnih stališč na referendumu pomenil tudi konflikt med parlamentom in volilci, ter bi torej parlament izgubil svojo reprezentativnost. Previdni pa so demokristjani. Podpredsednik vlade je namreč označil Martellijevo izjavo kot »neprevidno«.

Na ta stališča so komunisti odgovorili zelo ostro. Tajnik KPI Natta je dejal, da KPI ne išče nobene zmagage po 12. maju, ampak hočejo predstavniški vladni strank na ta način

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nov Džemajelov predlog sirskega predsedniku Asadu

V Libanonu bo posegla sirska vojska?

BEJRUT — Libanonski predsednik Amin Džemajel je včeraj predložil sirskega predsedniku Asadu načrt, ki predvideva poseg sirske vojske na vsem libanonskem ozemlju, sklicanje ustavodajne skupščine, ki naj spremeni dosedanje konfesionalno ureditev države, in sestavo nove vlade, v kateri bi imeli muslimanski ministri večino.

Džemajel, ki je predvčerajšnjim za las preživel bombardiranje predsedniške palače, je torej v Damasku sklenil izbiti sodu dno. Načrt, ki ga predlaga, je morda edini izvedljiv. Seveda bi sirske enote delovale v sklopu »arabskih mirovnih sil«, da bi vsaj formalno Libanon ohranil svojo suverenost. Brez prekinitve spopadov in razorožitve milic bi bilo namreč brezsmiselno sklicati ustavodajno skupščino in začeti težka pogajanja o spremembi prav lekarniškega ravnotežja v dosedanjih konfesionalni ureditvi države. Še pred temi spremembami pa predlaga Džemajel pravo revolucijo vladi. Dosedanjih 10 ministrstev (5 krščanskih in pet muslimanskih) bi povečali na 24, in sicer: šest ministrov bi bilo maroni-

tov, šest sunitov, šest šiitov, trije družji ostali trije pa bi pripadali drugim verskim skupnostim. Na papirju bi torej imeli muslimani večino, saj bi predsedstvo vlade ohranili suniti Karame. V praksi pa bi maroniti v dobršni meri ohranili svoj vplv v vladi. Suniti ne bodo namreč odpustili šiitom, da so jim v zadnjem obdobju kot prišleki odvzeli oblast v zahodnem Bejrutu. Družji pa so že sami po sebi svojeglavi.

V Damasku pa je Džemajel spregovoril tudi o vprašanju palestinskih taborišč v Bejrutu. Tu se že deseti dan nadaljujejo spopadi med šiiti in Palestinci. Do sedaj je bilo ubitih več kot 450 oseb. Predsinočnjim so šiiti dosegli delni uspeh in ponovno prodrli v taborišči Sabra in Šatila. Včeraj pa so se morali umakniti, saj so pro-sirske palestinske enote v Šufu odprle pravi peklenški topovski ogenj in sistematično tolke šiitske položaje pred palestinskimi taborišči. Granate so zadele tudi štab voditelja šiitskega Amala Berija. Tudi včeraj pa so bili vsi poskusi za pomiritev brezuspešni.

RAI o Slovencih

TRST — Na prvem televizijskem programu RAI je bil sinoči govor tudi o problematiki Slovencev v Italiji. Prvotni program priljubljen je z gledane oddaje »Italia sera« je bil sicer spremenjen in posvečen v glavnem zadnjim tragičnim dogodkom v Bruslju, vendar pa je tudi naša manjšina našla svoj kotichek. Ravnatelj SLORI Darko Bratina je v zelo skopu odmerjenem času lahko povedal le nekaj osnovnih podatkov, na primer, da smo edina nacionalna manjšina v Italiji brez zaščitnega zakona in da zahtevamo le to, da bi lahko še naprej obstajali, za kar je glavni pogoj priznanje enakopravnosti jezika. Videli smo tudi nekaj posnetkov s šentjakebske osnovne šole, s predstave SSG ter še nekaj stenskih tapiserij Palčiča in Spacala.

Danes v Trstu in Gorici proslavi 40-letnice naše šole

● Odgovornost UEFA in Belgije

NADALJEVANJE S 1. STRANI

pripisati vzroke bruseljske tragedije. V to pa ni prepričana belgijska opozicija, še manj gledalci nogometne tekme Juventus - Liverpool. Minister Charles Nothomb je na tiskovni konferenci po seji belgijske vlade s poudarkom navedel, da so mobilizirali kar tisoč varnostnikov, a je moral obenem priznati, da je bilo med incidenti v stadionu le 120 žandarjev, od teh pa le peščica na odseku, kjer so Britanci predrla ograjo in povzročili tragedijo. Televizijski posnetki tistih tragičnih osmih minut so bili preveč zgovorni, da bi jih lahko minister izpodbil. Prav tako je moral molčati, ko so mu očitali kaotično nudenje prve pomoči z neusposobljenimi osebami, kar je televizija prav tako razgalila.

Belgijske oblasti so torej na zatožni klopi. Vsi se strinjajo, da so belgijske oblasti storile premalo, da bi preprečile tragedijo. V to sta prepričana tako minister De Michelis kot Nicolazzi, ki sta prisostvovala tekmi. Ogorčeno so v to prepričani preživeli navijači Juventusa, ki jim je belgijska žandarmerija preprečila celo, da bi se zatekli na varno proti sredini igrišča. Belgijski minister ni nikogar prepričal, ko je trdil, da so njegove sile skrbale predvsem, da ne bi kdo pritisnil nedovoljenih predmetov v stadion, saj je lahko vsakdo videl, kaj vsega so si prinesli s seboj navijači na tribune.

Poleg belgijskih oblasti pa je na zatožni klopi tudi evropska nogometna zveza UEFA, ki je izbrala za tako pomembno tekmo pokala prvakov prav zastarele bruseljski stadion. Ob tem je zgovorno, da je neki odvetnik iz Cassina prijavil mednarodnemu razsodišču v Haagu vodstvo UEFA, notranjega ministra in načelnika belgijske žandarmerije. Na zatožni klopi pa je obenem ves evropski in svetovni nogomet, ki se je prelevil v dobičkonosno panogo, ki so ji navijači prepotrebna postavka. Juventus je včeraj nakazala 20 milijonov lir v sklad za pomoč žrtvam, a s tem se bo le s težavo opral očitkov o slavlju, ki so ga njegovi navijači kljub tragediji pridelali v Turinu. Ob tem pa se vsi upravičeno sprašujejo, ali je bilo treba po taki tragediji do konca izpeljati tekmo, ali ni bilo morda to novo nasilje nad nedolžnimi žrtvami. (voc)

● Referendum ni nezaupnica

NADALJEVANJE S 1. STRANI

samo politizirati, prek vsake mere, to kampanjo in ustvarjati med volilci zmedo o resničnih vprašanjih, ki so predmet referenduma. Član vodstva KPI Achille Occhetto pa je komentiral Martellijeve izjave z ugotovitvijo, da ni mogoče pripisovati komunistični partiji politizacije referenduma, ki ga ni spremeniti v nekakšen referendum o vladi, znotraj umetno ustvarjenega kulisa tveganja in nestabilnosti. Poslanec neodvisne leve Franco Bassanini pa poudarja, da ni ne politično ne ustavno sprejemljivo vprašanje zaupnice vladi v zvezi z referendumom. Volilci se morajo, po Bassaninijevem mnenju, izreči o krčenju draginskih dokladov in ne o vladnih formulah.

Potem ko je vlada pred letom dni z rafalom glasovanje o zaupnici izsilila odobritev odluka v parlamentu, bi bilo sedaj zelo resno, če bi se volilci ne mogli izreči o draginskih dokladih, ampak o nevarnosti vladne krize. Referendum ni sredstvo za spremembo večine, ampak omogoča državljanom, da izbirajo neposredno, tudi v nasprotju z logiko strank, je še dejal Bassanini.

BOJAN BREZIGAR

MOSKVA — Po nastopu novega partijskega voditelja Mihaila Gorbačova pred partijskim aktivom Leningrada sovjetski državljani množično berejo njegov tamkajšnji govor. Moskovska založba »Politizdat« ga je namreč izdala v nakladi več kot milijon izvodov, partijske organizacije na terenu pa propagirajo njegovo vsebino.

Lahko rečemo, da je kampanja »samopreverjanja« partijskih kadrov doslej vrhunec, saj vsakodnevno potekajo zasedanja tovarniških, občinskih in pokrajinskih partijskih komitejev, na katerih članstvo razpravlja o »novih nalogah«, ki jih je pred sovjetsko družbo postavil aprilski plenar. Nekaterim pri tem resda ni povsem jasno, kaj v Kremlju od njih pričakujejo, toda večina partijskih sekretarjev kar tekmuje v izjavah, kako je treba spremeniti »star način dela«, »stopiti v akcijo« in na vseh nivojih »pozitivno vplivati na družbeni razvoj«.

Kot opozarjajo nekateri, je v se-

Med povratkom iz Moskve v Rim po sestanku z Gorbačovom

Craxi o referendumu, volitvah za predsednika republike in novostih v zunanji politiki SZ

RIM — Craxi se je včeraj vrnil z »delovnega obiska« v Sovjetski zvezi. Med poletom iz Moskve v Rim ga je skupina akreditiranih novinarjev kar obsula z vprašanji, ki pa niso zadevala toliko njegovega sestanka z Gorbačovom kolikor njegovo mnenje o referendumu in volitvah za predsednika republike.

Referendum o draginskih dokladih (9. junija) je Craxi označil kot absurd, rekoč, da je sad hude juridične napake in zato neustaven, »pa naj ustavno sodišče reče, kar hoče«. Izrazil je upanje, da bodo pobudniki ljudskega glasovanja prav tako poraženi kot so bili poraženi pobudniki prejšnjih referendumov. Zakaj vlada ni izdala dekreta? Iz načelnih razlogov, je rekel Craxi s pripombo, da bi to pomenilo precedens, »ki ga nismo hoteli ustvariti«. Ko ne bi bilo referenduma, bi po Craxijevem mnenju že prišlo do dovoljnega sporazuma na ravni vlada - sindikati - podjetništvo, češ da so postale razlike v posameznih stališčih do mehanizma premične lestvice že minimalne. Če bo na referendumu prevladal »NE«, je dodal Craxi, bo mogoče pogajanja s pridom nadaljevati. In zakaj nič več pozivov ljudem, naj se glasovanja ne udeležijo? »Ker bi bilo ustrezno geslo težko po-

sredovati organizacijam strank, ki so zadolžene za kopičenje glasov«.

Kaj pa Craxi misli o volitvah za predsednika republike? »Prva beseda gotovo ne pritiče socialistom«, je odvrnil. Na vprašanje, če se volitve, ki se bodo začele 20. junija, utegnejo zavleči, je odgovoril zanikavno in pristavil, da bo državni poglavar po njegovem izvoljen še pred »vrhom EGS« ob koncu junija. Bo milanski župan še naprej socialist? »To je tradicija, ki se ne bo prekinila«, je bil gotov Craxi, ki pa je na ustrezno vprašanje glede Rima odvrnil, da Rim nima te tradicije.

In še obisk v SZ. Craxi je izrecno poudaril »bistvene novosti«, ki jih je Gorbačov vnesel v odnose z Zahodom (pripravljenost na dejavnije sodelovanje SEV - EGS ne le na gospodarskem, ampak tudi na političnem področju, odločnost Kremlja, da uravnovesi trgovinsko bilanco z Italijo v prid slednje in prizadevnije odnos do mednarodnih žarišč napetosti s posebnim ozrom na Bližnji vzhod), je pa hkrati »pokaral« Gorbačova zaradi njegovega nepopustljivega stališča do Reaganove »vojne zvezd«, rekoč, da ga je odločno pozval k popustljivejšemu dialogu v Ženevi. (dg)

● Nesmisel in smrt v Bruslju

NADALJEVANJE S 1. STRANI

lahko jamčijo red le pendreki in solzilne bombice.

Slišali so se številni glasovi, da navijači, predvsem iz Liverpoola, ne bi smeli iz Anglije na tla kontinenta. To pomeni, da imamo opraviti z divjim plemenom, ki ga je treba kakorkoli že ograditi in izolirati.

In ko se nam odpre celotna slika pred, med in po tekmi, nam postane jasno, da pomenijo velike nogometne tekme pravo nevarnost; mesto, ki jih gostuje tvega, da ga opustošijo z ognjem in mečem.

Vse te bojne slike neizprosno sodijo v naš »družinski« album, vprašanje, zakaj tako, pa ostaja neodkrito in zato še bolj vznemirljivo. Tu se odpira široko področje že povedanih diagnoz in pa diagnoz, ki jih bomo še slišali. Veriga vzrokov se nam vsekar zdi izjemno dolga. Upali bi se pridati le preprosto tezo, ki nikakor

ne želi biti opravičilo.

Pogostokrat živimo slabo, živimo v boju s časom, ki je prej sovražnik kot dar, ki ga sprejememo z življenjem. Živimo na temeljih, ki se večkrat spreminjajo kot moda in zato nikakršni temelji niso. Živimo v stalnem tekmovalju in ne vemo, kdo je naš tekmelec. Že kar pretresljivo sodbna je podoba Don Kihota, ki se na življenje in smrt bori z imaginarnimi sovražniki, vendar ne more kaj; boriti se mora in ko preneha izgine in pred izginotjem odkrije, da se je boril v imenu neobstoječega. Amadis, bog, viteški red so le utvare za katere je vitez iz Manče daroval svoje življenje.

Verjetno res ni čudno, če se v tem risu neutemeljenosti rojevajo nore reči, kot je bilo noro Don Kihotovo početje in kot je bil nor pokol na stadionu.

V resnici za boj ni bilo pravega vzroka. Ni morda nogometna tekma

le igra, ki nas lahko še tako prevzame, a ostaja igra? Napad navijačev iz Liverpoola na navijače Juventusa je bil prav tako nesmiseln, saj si dve mesti nista napovedali vojne. In vendar se je vse to zgodilo v nesmislu in ob igri. Kot da je resnični vzrok vsega v globoki praznini tistih, ki so za nič zaigrali vojno in rodili nasilje zaradi nasilja.

Dvomimo, da bi danes kdo od pretepecev in ubijalcev lahko utemeljil svoj zločin. Zgodilo se je in konec. Bila je to krvava avantura, ki je kot veliko podobnih avantur, zrastle iz odsotnosti nečesa, kar bi nas osmišljalo in bi nas reševalo iz krize na način, ki ni ubijalski. Bili so to zvečina mladi fantje, ki so se vojskovali oslepljeni od lastne nedopovedljive stiske. Mrtvi vedno ostajajo mrtvi, tako nesmiselno in grozljivo mrtvi, da nas bolj pretrese nesmisel kot smrt.

ACE MERMOLJA

Eanes včeraj v Makedoniji

SKOPJE — Portugalski predsednik Antonio Ramalho Eanes se je včeraj drugi dan obiskoval v Jugoslaviji mudil v SR Makedoniji. Dopoldne se je pogovarjal s predsednikom predsedstva Makedonije Vančom Apostolskim. Posebno pozornost sta namenila deležu Makedonije v celotni menjavi med Jugoslavijo in Portugalsko.

Eanes si je ogledal tudi železarski zavod »Tvitov« v Skopju, kjer so ga predstavniki tega kolektiva, v katerem je zaposlenih več kot 9 tisoč delavcev, seznanili s proizvodnimi zmogljivostmi, razvojnimi načrti in možnostmi za sodelovanje s portugalskim gospodarstvom.

Portugalski voditelj se je mudil tudi v Ohridu, kjer si je ogledal tamkajšnje kulturno-zgodovinske spomenike. (dd)

Odnosi Jugoslavije z Moskvo in z EGS

BEOGRAD — Uradni predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve Željko Jeglič je na redni tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje opozoril: »Drugega junija bo minilo 30 let od podpisa beograjske deklaracije med vladama Jugoslavije in Sovjetske zveze, s katero so bili skupno določena temeljna načela odnosov in sodelovanja med državama.«

Načela, utemeljena v beograjski deklaraciji, hkrati odražajo tudi zahtevo časa, v katerem živimo. Ta zgodovinsko pomembni dokument namreč izhaja iz nedeljivosti miru, spoštovanja suverenosti, neodvisnosti, celovitosti, enakopravnosti, miroljubnega sožitja, vzajemnega spoštovanja in nevmesavanja v notranje zadeve. Stališča, da so vprašanja notranje ureditve različnih družbenih sistemov in različnih oblik razvoja socializma izključna zadeva narodov dotičnih držav, to so načela, na katerih socialistična neuvrščena Jugoslavija z doslednim nadaljevanjem Titove poti, gradi odnose z vsemi državami.

Zahvaljujoč načelom beograjske deklaracije uspešnega razvoja medsebojnih odnosov ne ovirajo tudi razlike, ki se kot posledica različnega mednarodnega položaja Jugoslavije in SZ in lastnih poti notranjega razvoja normalno pojavljajo.

Na prošnjo, da komentira priprave na sklenitev novega protokola o finančnem sodelovanju med SFRJ in EGS pa je Jeglič odgovoril: »Kot vam je znano na sedežu komisije EGS v Bruslju potekajo posvetovanja držav članic o določitvi mandata delegacij Evropske skupnosti za pogovore z Jugoslavijo o drugem protokolu o finančnem sodelovanju za prihodnje petletno obdobje. Jugoslavija pripisuje velik pomen sodelovanju s skupnostjo, ki vključuje tudi sodelovanje na finančnem področju. Pričakujemo, da bodo v kratkem premagane določene razlike in usklajen pozitiven pristop vseh držav Evropske skupnosti, tako glede povečanja skupnih sredstev kot tudi razširitev njihovega namena in kakovosti sredstev.« (dd)

Intervju Staneta Dolanca za glasilo KPI Lik Enrica Berlinguerja

BEOGRAD — Enrico Berlinguer je v spomenu jugoslovanskih komunistov ostal kot marksist, revolucionar, ki je v kratkem časovnem obdobju zapustil globoko sled v sodobni politični zgodovini svoje države, v delavskem in komunističnem gibanju ter na evropskem in svetovnem političnem prizorišču. To je dejal član predsedstva SFRJ Stane Dolanc v intervjuju za glasilo KP Italije »Unità«.

V nadaljevanju intervjuja je Dolanc dejal, da je Berlinguer izhajal iz interesov človeka in delavstva. Poznamo ga kot velikega borca za mir in napredek v svetu. Do svoje smrti se je boril za svet brez blokov in raket, za razorožitev in zaščito človeštva pred jedrsko katastrofo. Zavzemal se je za pravičnejše gospodarske odnose, za zožitev prepada med razvitimi in nerazvitimi državami in za rešitev drugih ekonomskih problemov, katerih zavlačevanje potiska svet v vse večjo krizo.

Ko je obudil spomine na srečanje z Berlinguerjem je Dolanc dejal, da je bil odkrit v pogovorih in da je imel izreden smisel za demokratičen dialog. Ni poznal oportunizma in demagogije. Nikoli ni vsiljeval svojega stališča in svojega mnenja in z največjo pozornostjo in spoštovanjem je sprejemal druga stališča. Zaradi tega smo ga v Jugoslaviji zelo cenili, je dejal Dolanc.

Berlinguer je zapustil izreden pomembno delo, ki je tudi danes močna spodbuda italijanskim komunistom v njihovem boju za socializem na italijanski način. Le-ta je kot izkušnja dragocen prispevek k teoriji in praksi socializma kot svetovnega procesa. Zato smo tudi veseli dejstva, da novo vodstvo KPI nadaljuje pot, ki so jo začrtali Gramsci, Togliatti, Longo in Berlinguer. Na teh temeljih se uspešno nadaljuje in razvija tudi sodelovanje med ZKJ in KPI, je še dejal Stane Dolanc v omenjenem intervjuju. (dd)

Gospodarstvo bodo baje reformirali na obroke

Le počasi se izoblikuje »nova pot« sovjetskega sekretarja Gorbačova

danci kampanji tudi precej stihije, toda to naj bi bila splošna zakonitost »velikih družbenih pričakovanj«. Zato naj bi k bolj umirjeni in tehnejši razpravi prispevala nova knjižica generalnega sekretarja, v kateri ta posebej opozarja, da se je treba zavedati »mirno, vendar pa z vso odločnostjo«. »Tisti, ki ni voljan spremeniti svojega načina dela ali zavira uredničenje novih zahtev, je dolžen preprosto iti s poti, kajti mi ne moremo postavljati interese enega človeka nad interese vse družbe«, pravi novi generalni

sekretar KP SZ v svojih navodilih partijskemu članstvu.

Težava je seveda v tem, da je sedanja »nova pot« še povsem neopredeljena, določeni so le cilji, h katerim naj bi v prihodnjih letih težila partija in celotna družba. Nekateri celo pravijo, da bo vodstvo moralo čimprej opredeliti konkretna področja, kako misli reorganizirati upravljanje v državi, če ne želi, da ne bo sedanja »aktivnost« ponovno zastala. To se je namreč v preteklosti že nekajkrat zgodilo, saj je za družbene spremembe baje premalo

reči, da je treba zagotoviti hitrejši znanstveno-tehnični razvoj v državi, pri tem pa ne pomuditi ustreznih receptov in motivov.

Kot kaže, naj bi bil prvi paket ukrepov večja »proizvodnja in upravná disciplina«, o kateri govorijo v tem trenutku partijski in vladni funkcionarji na vseh upravnih nivojih, načrt širših sprememb pa naj bi prinesel naslednji kongres, ki bo februarja prihodnjega leta. V Kremlju namreč pravijo, da bi le z malo boljšo organizacijo lahko takoj za enkrat povečali gospodarsko

rast v državi, z novimi tehnološkimi rešitvami pa pripravili ogromna materialna sredstva. Za kakšno razširjanje gre na primer na nekaterih področjih, kažejo podatki, da starejše termoelektrarne v Sovjetski zvezi porabijo za proizvodnjo ene kilovatne ure električne energije od 400 do 500 gramov goriva, sodobne v svetu pa le 200, in da bi samo z njihovo modernizacijo država letno privarčevala od 20 do 22 milijonov ton nafte.

Zaradi tega so v tem trenutku v javnosti še posebej na udaru tisti, ki po nepotrebnem zavirajo proces tehnološke obnove v gospodarstvu, zavlačujejo z rekonstrukcijo pomembnih gospodarskih objektov ali pa, kot na primer v nekaterih južnih republikah, dovoljujejo, da se tehnična oprema tudi po nekaj let valja na gradbiščih, preden jo monterji vgradijo, in proizvodni objekt preda-ju v izkoriščanje.

DANILO SLIVNIK

Danes na Brionih

Plenarna seja predsednikov delovne skupnosti Alpe Jadran

Predsednik deželnega odbora Furlanije - Julijske krajine Adriano Biasutti in predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj

Na sklicanje predsednika hrvaške vlade Anteja Markovića, ki trenutno predseduje delovni skupnosti vzhodnoalpskih dežel Alpe Jadran, bo na Brionih danes dopoldne plenarno zasedanje predsednikov dežel in republik, ki sestavljajo ta meddeželni organizem. Na zasedanju, ki bo informalnega značaja, bosta deželo Furlanijo - Julijsko krajino zastopala predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti in odbornik za finance in zunanje odnose Dario Rinaldi.

Na konferenci bodo v prvi vrsti določili programe dejavnosti delovne skupnosti za naslednji dve leti, to je za obdobje, ko bo koordinacijsko vlogo v sklopu delovne skupnosti imela SR Hrvaška.

Predsedniki Izvršnih svetov dežel in republik so se že včeraj popoldne zbrali na Brionih na pripravljalnem sestanku. Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič je na škofijah včeraj pričakal predsednika dežel F-JK in Veneta Biasuttija in Berninija in jima zaželel prijetno bivanje na delovnem zasedanju na Brionih.

Predstavili so jo na včerajšnji tiskovni konferenci v Vidmu

V naši deželi bodo ustanovili veliko združno organizacijo

Združile se bodo potrošniške zadrage delavcev iz Tržiča, tovarn Danieli iz Burija in Borgo Meduna iz Pordenona

VIDEM — V nedeljo, 2. junija bo v Vidmu skupščina članov treh velikih potrošniških zadrug v Furlaniji-Julijski krajini: potrošniške zadrage delavcev v Tržiču, zadrage delavcev tovarn Danieli v furlanskem Buriju in zadruga Borgo Meduna iz Pordenona. To bo združitveni občni zbor treh zadrug, ki imajo skupno že 18 prodajnih mest, v glavnem samopostrežnih trgovin, in kar 65.000 članov. Jasno je, da na nedeljski občni zbor bodo šli le nekateri člani, kajti vseh 65.000 ne bi bilo moč združiti v nobenem kraju naše dežele. Gre za 65.000 družinskih poglavarjev, kar pomeni, da se sedanje združne potrošniške mreže poslužuje približno 200.000 ljudi. To pa je že ena šestina vsega prebivalstva naše dežele. Do dejanske združitve pa bo prišlo šele čez nekaj tednov, ko bodo trije predsedniki sedanjih zadrug podpisali pred notarjem združitveni akt, s katerim bo dejansko ustanovljena velika potrošniška zadruga »Coop Consumatori del Friuli Venezia Giulia«.

V Vidmu je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri so predstavniki združnega gibanja dr. Enore Casanova, za njim pa še Emilio Gondolo za tržiško zadruzo in Renzo Marinig za zadrugo v Buriju, ter še drugi, govorili o nagibih, ki so tri zadrage privedli do združitve in tudi o dosedanjem razvoju teh zadrug.

Nastale so potem, ko so bile ukinjene nekatere manjše zadrage, ki niso imele več gospodarskega razloga za obstoj. V Tržiču in okolici je bilo več zadrug, do združitve, pa je prišlo ob podpori enotne sindikalne zveze. Pričeli so z discount sistemom prodaje izključno članom. Že po nekaj letih so dosegli velik poslovni uspeh. To zato, ker so blago prodajali po cenah, ki so bile nižje od tistih v maloprodaji. V kasnejših letih so odprli

podružnici tudi v Ronkah, Torviscosi in Villa Vicentini, prevzeli so trgovino zadrage v Stražicah v Gorici. Lani so docela obnovili prodajni center v Tržiču, oziroma zgradili veliko novo prodajno halo. Sedaj imajo 18.000 članov-klientov, od teh jih je kar 2.000 iz tržiške pokrajine.

Zadruga v Buriju (Buttriu) je nastala pred 10 leti kot trgovina delavcev tovarne Danieli. Kasneje se je razširila, odprla trgovine v več krajih Furlanije, med temi tudi v Čedadu in Krminu. Še največ dela in članov pa ima tretja zadruga, in sicer tista v Pordenonu.

Vse te zadrage se opirajo na trgovsko proizvodno mrežo Coop-Italia, ki deluje v sklopu zveze zadrug. Zadrage naše dežele imajo skupno skladišče v San Vitu pri Tilmentu. Vse tri imajo 65.000 članov in 18.000 prodajnih mest. V letošnjem letu bodo ustvarili nad 88 milijard lir prodajnega dohodka, lani pa so presegli 72 milijard.

Ustvarja se torej nova velika združna organizacija. »Nočemo konkurirati tržiškim delavskim zadrugam, niti zvezi Cooperativa Carnica v Tolmeču«, so rekli včeraj pobudniki nove velike zadrage. Vendar postaja že sedaj jasno, da bodo lahko konkurirali s prodajnimi cenami tudi z dvema že ustaljenima združnima zvezama.

Seveda si bodo prizadevali odpreti še nekaj prodajnih mest. Imajo razvito tudi hranilno službo. Do konca lanskega leta in jim članj zaupali nekaj več kot 12 milijard lir, do konca letošnjega marca pa so že presegli 15 milijard lir. Obresti na vloge znašajo 12 odstotkov. Denar porabijo za finansiranje združnih potreb.

MARKO WALTRITSCH

Na Kokovem naraščajo težave zaradi počasnega carinjenja

TRST — Pod predsedstvom dežele Furlanije - Julijske krajine, ki bo koordinirala njeno delo za dveletje 1985-86, se je v Vidmu na prvi seji sestala komisija za promet in prevoze, ki deluje v okviru delovne skupnosti Alpe Jadran.

Med obravnavanimi vprašanji so člani komisije največjo pozornost posvetili velikim težavam, do katerih je ponovno prišlo na italijansko-avstrijskem mejnem prehodu Kokovo zaradi upočasnjena carinskih pregledov avtoprevoznikov na italijanski strani. Podpredsednik koroške deželne vlade Fruehbauer je brez pridržkov naglasil, da je na Kokovem od 6. maja dalje stanje povsem nevzdržno; ko se je vozil na videmski sestanek je na avstrijski strani mejnega prehoda naštel kar 135 kamionov, ki so čakali na prehod meje. Potem ko je protestiral za tako stanje, so mu italijanske ministrske oblasti odgovorile, da ima carinski funkcionar vso pravico do odločanja glede tega problema. Zato je po njegovem brez vsakega smisla sestavljati programe za večji pretok blagovnega prometa iz Avstrije do pristanišč Furlanije - Julijske krajine; v takih pogojih — je še dodal — je jasno, da bo morala Avstrija izbrati druge mejne prehode, kjer ni takih težav, in dovažati blago v druga pristanišča.

S tem protestom se je deželni odbornik za prevoze Di Benedetto strinjal in dodal, da je brez vsakega smisla graditi hitrejše in tudi zelo

drage mednarodne cestne povezave, če se pa potem s srednjeveškimi procedurami pri carinjenju ves promet zaustavi na mejnem prehodu. Di Benedetto je še dodal, da deželna uprava že leta »pritiska« na mešane italijansko-avstrijske komisije in poudarja, da je treba te težave enkrat za vselej odpraviti in da vsa ta leta italijanske carinske oblasti zagotavljajo, da jih bodo rešile. Očitno je — je še dodal, — da bo treba najti druge oblike protesta in nastopiti na višjih in verodostojnejših ravneh.

Glede tega problema je komisija sklenila pripraviti točen zemljevid glavnih mejnih prehodov na državnih mejah delovne skupnosti Alpe Jadran, ki naj nazorno prikaže glavne težave, ki gredo v škodo hitrosti blagovnega prometa.

Spomnili se bodo žrtev nacifašizma

ČEDAD — V kraju San Giovanni al Natisone bodo v nedeljo od dnevu republike slovesno počastili 26 domoljubov, ki so jih nacifašisti obesili 29. maja leta 1944. Komemoracija bo na Trgu Zorutti ob 10. uri, nakar bo na sporedu maša; ob 11. uri bodo na vrsti govori krajevnega župana Walterja Pianija in predsednika VZPI - ANPI Federica Vincentija; glavni govor bo imel deželni odbornik za obnovo Dominici.

Turistične ponudbe ob koncu tedna Slovenija

OBALA IN KRAS

Piran: H (hotel) Piran Z (zaseden), H Punta do 1.6. R (potrebne rezervacije);

Portorož: H Bernardin Z, H Emoma R, Vile Park Z do 2.6. nato R, H Riviera R, Hoteli Palace do 1.6. P (prost) nato Z, H Metropol Z, H Lucija do 1.6. R nato Z;

RZP (razstave in prireditve) 2.6. folklorni večer v Avditoriju ob 21. uri;

Strunjan: H Strunjan do 31.5. P nato Z, H Svoboda do 1.6. R nato Z, H Marina do 31.5. R nato Z; ZS (zasebne sobe): Piran, Portorož, Izola še P;

Koper: H Žusterna 1.6. Z ostale dni R, H Triglav Z;

RZP: 2.6. Tinjan — tekmovalje v motokrosu za pokal Alpe Adria, ob 14. uri;

Ankaran: H Adria R;

Lipica: H Maestoso od 30.5. do 1.6. Z ostale dni R, H Klub 1.6. Z ostale dni R;

Postojna: H Jama 3.6. in 8.6. R, H Kras 3.6. in 9.6. Z ostale dni R; Motel Proteus 4. in 6.6. R, ZS in KT P;

GORIŠKA

Bovec: H Kanin do 1.6. Z nato R, H Alp R, APP Kaninska vas P;

RZP: žičnica na Kanin obratuje ob sobotah in nedeljah;

Cerkno: H Eta 31.5. in 1.6. Z drugače P;

RZP: bolnica Franja odprta vsak dan od 8. do 18. ure.

LJUBLJANA Z OKOLICO

Holiday Inn 31.5. in 1.6. P sicer Z, H Lev Z, H Union 1.6. Z sicer še P, H Slon in Kompas 31.5. in 2.6. P sicer Z, H Turist 1.6. in 4.6. Z sicer P, H Ilirija 31.5. in 5.6. Z sicer še P, H Bellevue nekaj P, PE (penzion) Mrak nekaj P, PE Ježica 2. in 3.6. nekaj P drugače Z, Motel Medno 5.6. Z sicer še P, H Malograjski dvor Kamnik Z, H Mantova Vrhnika R; RZP: slovenski etnografski muzej - Slovenci v Avstraliji (8.6. - 30.6.);

GORENJSKA

Bled: H Park, Golf, Savica, Svoboda, Lovec so Z, H Toplice in Jelovica R, H Krim P, H Villa Bled nekaj P priporočajo R;

RZP: 1.6. ob 20. uri tradicionalno srečanje Radio Ljubljana - Radio Graz v festivalni dvorani na Bledu; 5.6. ob 21. uri večer jugoslovanske folklorne - izvaja KPD Kostolac v festivalni dvorani Bled;

Bohinj: v vseh H še P priporočajo R, ZS še P;

RZP: vsako nedeljo ob 20. uri predavanje o Triglavskem narodnem parku z diapozitivi; nihalka na Vogel vozi vsak dan od 7.30 do 18. ure;

Kranj: H Creina, Jelen in ZS so Z;

RZP: v avli SO Kranj je na ogled dokumentarna razstava Gorenjska v letih po osvoboditvi 1945-1950;

Jesenice: H Korotan še P priporočajo R, H Pošta in Kazina P, ZS so Z;

DOLENJSKA

IN BELA KRAJINA

Otočec: H Garni Otočec in Motel do 2.6. Z sicer R;

Dolenjske Toplice: Zdraviliški dom R, Kopališki dom Z, ZS še P;

Šmarješke Toplice: H Zdravilišče R;

Melika: H Bela krajina R;

ŠTAJERSKA

Celje: H Celeia, Evropa Merx in Turška mačka nujne R do 2.6.;

Rogaška Slatina: H Donat in Savana nekaj P, Zdraviliški dom in drugi objekti še P priporočajo R;

Maribor: H Slavija, Orel, Turist potrebne R, H Zamorec P, H Habakuk 31.5. Z drugače R, Motel Jezero 1.6. Z drugače R, Motel Pesnica 31.5. in 6.6. Z drugače R, ZS rezervacije na tel.: 062/21262;

Mariborsko Pohorje: H Arh, Poštarski dom, Glažuta in Ruška koča potrebne R, H Bellevue, Pajkov dom in Jelka P, Zarja zaprta;

KOROŠKA

Ravne: H Merx še P priporočajo R;

Slovenj Gradec: H Pohorje 31.5. in 1.6. potrebne R ostale dni P, H Korotan še P, Grmovškov dom in Partizanski dom na Kopah še P;

POMURJE

Radenci: H še nekaj P do 3.6. potem potrebne R;

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

12.

Ker se je večerilo, je Jožef moral prenehati s takimi razlagami in se je vzdignil rekoč:

»V kuhinjo moram, da skuham za svinje in da skuham tudi za naju večerjo. Zdi se mi tudi, da kosi danes prav zgodaj silijo v kurnik, kar pomeni, da se bo vreme prej ali slej spremenilo. A kaj naj napravim za naju?«

Ana je premišljala, kaj naj bi si želela za ta večer.

Nagnila se je proti njemu, ko je stal ob klopi in tiho rekla:

»Pa nama skuhaj malo čaja.« Nasmehnila se mu je.

»Ali boš hotel?« Njene oči so ga proseče gledale.

»Oh,« je nadaljevala, »tako si ga želim, da bi umrla, ako ga ne bi skuhal.«

»Moral bom pogledati, če imava še kaj žganja,« je odvrnil, čeprav je vedel, da ga je še dovolj; le da je hotel varčevati z njim.

»Če nimava žganja,« je menila Ana, »bova pa samo sladkega. Oh, prav danes si ga tako močno želim. Ne vem zakaj.«

Jožef je odšel, ne da bi rekel, ali bo skuhal ali ne. Ana je ostala sama v sobi.

Po navadi je tedaj vselej prišla za rožni venec, zlasti ako se je večerilo, ko ni mogla več brati črk v molitveniku. Bilo je potrebno, da je vedno molila, če je bila sama, ker jo je bilo strah. Hkrati pa je bila molitev kakor nalašč nekaj takega, da se je lahko predajala sanjam, ki jih je bilo vedno dovolj. Vendar je zdaj ni bilo strah, saj je bil Jožef blizu in v mali sobi je živela Korenova družina. Ta trenutek se ji je močno stožilo, ker ni bila zdrava. Kako lahko bi bila stopila v kuhinjo in spotoma včasih pogledala h Korenovim, kaj delajo, in naposled malo poklepetala z Marto, ki je že tudi sama prišla v kuhinjo, da pripravi večerjo za družino. Ana je slišala, kako je Marta govorila z Jožefom. Potem je Jožef najbrž napravil kak dovtip, ker se je mlada ženska bučno zasmejala. Njen smeh je napolnil vso hišo, zaradi česar se je Ana nemirno zganila. Nato se je spomnila, da je Jožef že star možak osemindesetih let. Pri teh letih se menda ne bo več bala zanj? Zatorej se je morala nasmehnuti sami sebi. Ampak, če bi jih imel dvajset, trideset manj! Tedaj bi bilo vse drugače!

Potem je slišala Jožefa na dvorišču. Klical je koki in se pogovarjal z njimi. Zatem je nesel svinjam, ki so krulile tako glasno, da je bilo njih kruljenje slišati v sobo. Tudi s temi se je Jožef pogovarjal, kakor je znal spregovoriti prijazno besedo sploh z vsako stvarjo. Oh, kako rada bi Ana bila

tista, ki bi delala vse to in naj bi Jožef čepel tu in se grel ter čakal, da mu bo prinesla večerjo.

Dan je kaj naglo zamiral, ko se je hladno sonce nagnilo za drevje ob jarku na zahodni strani. Iz jarkov in Mure se je vzdigovala blede megla in legla na njive. Predmeti v sobi so zgubili svoje ostre oblike in se zlili z mrakom; bili so le kot sence. Oči svetnikov na prednji steni niso mogle več predreti mraku in se niso ozirale po Ani.

Predajala se je sanjarjenju, zakaj ta dan je bilo toliko novih stvari, ki so vznemirile življenje. Izginila je puščoba, ki je ležala poslednje meglene dni nad hišo.

Prvič se je zgodilo, da ni poslušala klicev fazanov, ki so odhajali spat na drevje za hišo. Večje stvari so jo prevzele. Zdaj je mislila samo še na novo družino v hiši.

Počasi se je docela zvečerilo, visoko na nebu se je užgala prva zvezda in pogledala v Koštrčevo sobo. Delo v kuhinji je že skoraj docela potihnilo. Ana je presodila, da je Marta že odnesla večerjo v sobo. A tudi Jožef je že moral opraviti, ker ga je slišala, kako je zaprl peč s povezom. Potem so se odprle duri v sobi. Jožef je prinašal večerjo, postavil vse na klop pri peči, prižgal petrolejko in nato postregel ženi.

»Hvala ti,« je rekla Ana tiho, kakor ga je prej zaprosila za čaj. Tudi zdaj se je hvaležno ozrla po njem. »Tako sem si ga zaželela, da bi umrla, ako ga ne bi skuhal.«

Proslava ob 40. obletnici obnove slovenskih šol DREVI V KULTURNEM DOMU PRAZNIK SLOVENSKEGA ŠOLSTVA V ITALIJI

V Kulturnem domu v Trstu bo drevi ob 20. uri osrednja proslava 40. obletnice obnove slovenskih šol v Italiji. Na prazniku naše šole bo na drevišnji prireditvi in na nedeljski ponovitvi sodelovalo skoraj petsto naših otrok iz otroških vrtcev, osnovnošolcev, nižje- in višješolcev, ki so že od začetka šolskega leta vadili z vzgojiteljicami, učitelji in profesorji za to veliko jubilejno slovesnost.

Na proslavi bodo udeleženci podali prikaz šolskega življenja, in to tako iz temnih časov, ko je bila slovenska beseda v fašističnih šolah prepovedana, kot tudi iz sedanjih dni. Celotna predstava, ki bo stekla po slavnostnem govoru zamejskega pisatelja Alojza Rebule, nosi naslov »Naš veliki mali svet«. Originalno vezno besedilo lepljenke je prispevala Lučka Peterlin Susič. Na odru se bodo zvrstili otroci iz otroških vrtcev in osnovnošolci s folklornimi točkami in plesom, nižješolci bodo prikazali prizor iz šolskega življenja, višješolci pa splet odlomkov iz del primorskih avtorjev, ki ga bodo prepletili še z lastnimi mislimi o šoli.

Na prireditvi, ki bo stekla v režiji zamislil Adrijana Rustje, bo nastopil tudi šolski »megazbor« (skupno bo drevi in v nedeljo nastopilo sko-

raj tristo mladih pevcev), ki ga je uvečal in ga bo vodil ravnatelj Hubert Mamolo. Vse pesmi, ki jih bo zbor zapel, so originalne in so jih prav za to priložnost napisali zamejski pesniki Ljubka Šorli, Bruna Pertot in Boris Pangerc, uglasbili pa Tomaž Simčič, Humbert Mamolo in Ignacij Ota.

Na proslavi bo pomenljiv tudi nastop komorne skupine, ki jo sestavljajo gojenci Glasbene matice. Iz-

zvenel bo kot enotna zahteva našega šolstva po publicizaciji naše glasbene šole.

Uro pred začetkom prireditve bo v Kulturnem domu odprtje likovne razstave o 40. obletnici obnove naših šol, na kateri bodo razstavljena dela naše šolske mladine, od otroških vrtcev do višjih srednjih šol. Razstavo, kot tudi sceno za prireditev, so pripravili dijaki in mentorji na učiteljsko Slomšek. Ob otvoritvi bo razstavo predstavil umetnik Klavdij Palčič.

Odbor za proslavo 40. obletnice slovenskih šol v Italiji je medtem že prejel prve čestitke ob visokem jubileju. Tako je na primer tržaški župan Richetti poslal odboru brzojavko z voščili, minister za šolstvo Franca Falcucci pa je najavila, da ne bo mogla prisostvovati prireditvi zaradi drugih obveznosti.

Kot je bilo pričakovati, je zanimanje za drevišnjo in nedeljsko prireditev izredno. Že včeraj zvečer so namreč v Kulturnem domu razdelili še zadnje razpoložljive vstopnice za nedeljsko predstavo, medtem ko so vstopnice za drevišnjo proslavo pošle že prej. Ob tolikšnem zanimanju in v takem vzdušju se nam torej drevi obeta res lep praznik naše šole.

Kako je z odstranitvijo dvojezičnega reklamnega napisa openske hranilnice?

Komunistična občinska svetovalec Arturo Calabria in Fausto Monfalcon sta včeraj naslovila na župana Richettija nujno vprašanje, v katerem zahtevata pojasnila in v zvezi z odstranitvijo dvojezičnega napisa openske hranilnice in posojilnice, ki je podprla prireditev »pomlad v Trstu«. Gre za nedopustno in za neopravičeno cenzuro, ki je v nasprotju z duhom republiške ustave in predstavlja žalitev za sožitje med Italijani in Slovenci, za udržitve katerega se besedno prizadeva tudi sedanji občinski odbor. Calabria in Monfalcon zahtevata odgovor že na eni izmed prihodnjih sej občinskega sveta.

Danes otvoritev Praznika vina v Hribenci

Od danes do ponedeljka bo v zabreški Hribenci tradicionalni praznik z razstavo domačih vin. Razstava ni tekmovalnega značaja, temveč ima predvsem namen, da ovrednoti domače vinogradništvo, ki je v Borštu in Zabrežcu precej razvito.

Otvoritev praznika bo danes ob 21. uri, ko bo najprej zapel domači otroški zbor Slovenec, nato mešani zbor Slovan s Padrič in na koncu še obnovljeni domači mešani zbor Slovenec pod vodstvom nove dirigentke Bože Hrvačič. Ob otvoritvi bodo posebna priznanja podelili vsem tistim vinogradnikom, ki so se udeležili vseh predhodnih 14 razstav in sodelujejo tudi na letošnji razstavi domačih vin. V nedeljo bo nastopila pihalna godba iz papirnice Vevče, nagradili pa bodo tudi udeležence otroškega »Ex tempore«. V soboto, nedeljo in ponedeljek zvečer bo ples ob zvokih ansamblom Pomlad in Tams, vsak dan pa bodo odprti tudi dobro založeni kioski.

»Spoznaš svoje vino« v nedeljo v KD Rovte - Kolonkovec

V nedeljo bo na sedežu KD Rovte - Kolonkovec že četrto srečanje z naslovom »Spoznaš svoje vino«. Gre za prireditev, na katero prineso svoja vina domači vinogradniki. Posebna komisija jih oštevilči, lastniki pa morajo potem vsa vina poskusiti in spoznati med njimi svoje. Kdor je že poskusil ve, da to ni lahko opravilo. Zato pa prejmejo zmagovalci medalje in priznanja, tržaška pokrajinska uprava pa bo prispevala pokala za najboljše črno in najboljše belo vino.

Poskušnji vin bo nato sledilo družabna prireditev, kjer ne bo manjkalo jedade in pijače.

Na trgovinski zbornici koristen posvet s proizvajalci marmorja

Tržaška trgovinska zbornica je pretekli torek sklicala sejo vseh kamnolomcev in kamnosekov tržaške pokrajine, da bi preučila možnost, oziroma uместnost skupne udeležbe na 23. mednarodnem sejmu marmorja, ki bo v kraju S. Ambrogio Valpolicella v bližini Verone od 15. do 22. septembra. Poudariti moramo, da gre za najstarejši italijanski sejem marmorja in okrasnega kamna ter da je izredno pomemben pri navezovanju mednarodnih stikov, še posebno za kupce iz srednje Evrope, ki se tega sejma množično udeležujejo.

Predlog trgovinske zbornice pade prav v primernem času, saj v svetu narašča povpraševanje po okrasnem kamnu in bilo bi uместno in gospodarsko koristno, da bi tudi naši pridelovalci in obdelovalci kamna izkoristili to konjunkturo, ki bi lahko poživila njihovo dejavnost. Na tržaškem je ta veja gospodarstva dokaj razdrobljena in zgolj na obrtniški ravni.

Udeleženci seje so ugotovili, da

je pobuda zbornice izredno pozitivna, da se pa njen poseg ne sme omejit le na delno kritje stroškov razstavnega prostora. Zbornica bi morala prevzeti celotne breme sejma, kot je prevoz eksponatov, aranžiranje razstavnega prostora in tiskanje propagandnega materiala, na katerem bi morala biti vnešena imena vseh pridelovalcev in obdelovalcev kamna, tudi najmanjših. Istočasno bi lahko organizirali tudi predstavitve posebne knjige o kraškem kamnu, ki bi izšla pravočasno. Tudi za to publikacijo je dala pobudo trgovinska zbornica.

Razstavljenci pa bi morali prikazati tudi izdelke in ne samo marmornatih plošč. Znano je sicer, da žalost, da na Tržaškem v glavnem dobimo le malo predmetov iz te stroke, zato bi bilo pomembno, da bi prikazali širši javnosti najboljše eksponente, ki se lahko že uvrščajo v umetnostno obrt.

Dokončni sklep je seveda odvisen od stališča, ki ga bo zavzel upravni odbor trgovinske zbornice. Vsi pa upajo, da bo predlog neposrednih proizvajalcev v celoti osvojen.

(zk)

● V openskem Prosvetnem domu bo danes ob 17.30 srečanje o problematiki jusarskih zemljišč, ki ga prirejajo odbori jusarjev in Kmečka zveza.

Pogajanja za vstop PSI v tržaško večino so sedaj na robu razbitja

Vstop PSI v tržaški občinski in pokrajinski odbor postaja iz dneva v dan vse bolj problematičen. To lahko sklepamo po včerajšnjem sestanku pokrajinskih tajnikov KD, LpT, PSI, PRI, PSDI, SSK in PLI, ki so se po skoraj dvournem pogovoru razšli brez stvarnih obvez ozioroma zaključkov, razen tega, da se bodo sedaj pogajanja nadaljevala na delni ravni, kjer je baže PSI pripravljena pristati na vstop melonarjev v deželno vladu, kar bi dejansko odprlo pot tržaškim socialistom za vstop v pokrajinsko in občinsko večino. Dejstvo, da bodo za nadaljevanje pogajanj sedaj odgo-

vorni deželni tajniki strank jasno dokazuje, da je v Trstu prišlo do določenih težav in do nesoglasij okrog tega vprašanja.

Z včerajšnjega sestanka ni torej izšlo nič konkretnega, tudi zato ker so si stališča PSI in ostalih strank še precej daleč zlasti kar zadeva postopek za razširitev tržaških odborov. Socialisti, ki hočejo na vsak način razbiti »železno« zavezništvo med demokratimi in melonarji, pravijo, da se morajo pogajanja začeti na povsem enakopravni ravni, s čimer pa se očitno ne strinjajo listarji, ki skušajo na vsak način obdržati »preferenčni« odnos s KD in

torej tudi »štafeto«, po kateri bi prihodnje leto dobili župansko mesto. Kot vidimo torej obstajajo stvarne možnosti, da bo tržaška PSI še dalje v opoziciji vsaj do prihodnjih občinskih in pokrajinskih volitev, ki bodo leta 1987.

Pokrajinski tajniki so včeraj moglede obravnavali tudi položaj v okoliških občinah, zlasti v Devinu - Nabrežini. Po zapletu in lahko rečemo po dejanskem zastoju pogajanj za razširitev tržaške koalicije pokrajinska PSI ni več tako navdušena za morebitno sestavo petstrankarske koalicije v nabrežinski občini, kot nam je dal jasno razumeti pokrajinski tajnik Seghene. »Položaj v tej občini je zelo delikaten,« je podčrtal socialistični tajnik, »mi smo vsekakor za trdno večino, ki bi vodila občino vseh pet let. Zato smo pripravljeni na soočenje z vsemi demokratskimi strankami, že vnaprej pa nasprotujemo vsakršni odločitvi, ki bi zaostila odnose med tam živčevima skupnostima.« nam je še dejal Seghene, ki je mnenja, da ima devinsko - nabrežinska PSI, ki je okrepila svetovalsko skupino, v primeru obnove napredne koalicije pravico do županskega mesta. V tem primeru bi bila socialistična knadidata dosedanj podžupan Caldi in Igor Tuta.

Prvo srečanje Lista Frausin - PSI v Miljah

V Dolini so se sinoči sestale na skupnem srečanju delegacije KPI, PSI in Slovenske skupnosti, da morda dokončno preverijo možnosti za sestavo skupnega programa in torej tudi za sestavo nove tristrankarske občinske uprave. Stališča komunistov in socialistov so si glede programa zelo blizu, medtem ko je še nekaj odprtih vprašanj v odnosih s SSK, zlasti kako je ta stranka vodila volilno kampanjo o vprašanju parka in zaščitnega področja Gročana - Pesek. V primeru pozitivnega zaključka pogajanj bi se dolinski občinski svet sestel že konec prihodnjega tedna.

Do prvih konkretnih pogajanj za sestavo nove uprave pa je prišlo tudi v Miljah. V sredo sta se prvič po volitvah sestali delegaciji Liste Frausin in domače sekcije PSI. Beseda je tekla o političnih in upravnih perspektivah v miljski občini in obe strani sta soglašali, da je treba izvoliti trdno in stabilno upravo. Lista Frausin je predložila uradno kandidaturu komunistična Bordona za župana

Glavni svet KZ ocenil pomen srečanj v SRS in na deželi Poudarjena važna vloga Kmečke zveze

Obisk predsednika vsedravnne konfederacije kmetov Italije v Sloveniji in v naši pokrajini in srečanja s predstavniki Slovenije in z deželno vladu je bil glavna tema torkove seje glavnega sveta Kmečke zveze.

V Sloveniji se je predstavništvo vsedravnne konfederacije kmetov srečalo z vidnimi jugoslovanskimi predstavniki. Na pogovorih so bili prisotni predsednik RK SZDL SRS Franc Šetinc, predsednik slovenskega izvršnega sveta Sinigoi, predsednik komiteja za kmetijstvo Knežević, podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije Rožman, slovenski sekretar za zunanje zadeve Seničar, prisotna pa sta bila tudi podpredsednik jugoslovanske zadružne zveze Čorbe in predsednik slovenske zadružne zveze Freljeh.

Glavni namen obiska je bil navezava stikov med sorodnimi organizacijami, italijansko združenje kmetovalcev pa je tudi zagotovilo, da se bo zavzemalo za ugodnosti, ki naj bi jih bilo deželno jugoslovansko kmetijstvo v EGS. Ta obisk je bil važen tudi za našo skupnost, saj je bila podčrtana važna vloga, ki jo imata manjšinsko gospodarstvo in kmetijstvo v gospodarskih odnosih med Italijo in Jugoslavijo. S takim stališčem obeh sorodnih organizacij pa se ovrednoti tudi vloga Kmečke zveze kot enakovrednega partnerja v gospodarskih odnosih obeh držav in še posebej obmejnih področij.

Skupno s predstavniki vsedravnne zveze kmetov je Kmečka zveza imela tudi srečanja s predstavniki deželne vlade, ki sta jih vodila podpredsednik deželne vlade Zanfagnini in odbornik za kmetijstvo Antonini. Deželna vlada se je strinjala s stališčem Kmečke zveze, da je treba podpreti razvoj kmetijstva v tržaški pokrajini in še posebej v obmejnem področju, kjer je največ slovenskih kmetov. Z razvojem kmetijstva v pokrajini bi se poskrbelo tudi za ohranitev vrednosti našega teritorija

in prispevalo k večjemu razvoju naše narodnostne skupnosti.

Dežela se je tudi obvezala, da bo kot prva konkretna dolgoročna akcija izgradnja kmečkega vodovoda, s katerim bi se kmetom zagotovila cenejša voda za namakanje. Dokler ta projekt ne bo realiziran, pa je dežela prevzela obvezo, da bo posredovala pri pokrajini, da se kmetom zagotovijo prispevki, s katerimi bi krili razliko za ceno vode iz občinskega vodovoda. Akciji se bo pridružila tudi vsedravnna konfederacija kmetov, ki bo pomagala pri izdelavi načrtov za razvoj tržaškega kmetijstva.

Kmečka zveza se je v okviru svojega delovanja srečala tudi s predsednikom trgovinske zbornice Tombesijem, ki pa je zaenkrat zavrnil zahtevo KZ, da je vključena kot enakovreden partner v obmejno menjavo. Tombesi je tudi enostransko tolmačil zahtevo KZ, da se izdela dvojezični pokrajinski seznam kmetijskih podjetnikov, češ da je prav zahteva po dvojezičnosti kriva, da seznam še ni izdelan. KZ smatra, da od te zahteve ne more odstopiti, saj predstavlja večino kmetovalcev v pokrajini.

V nadaljevanju seje so obravnavali pobude na področju agriturizma. KZ te pobude pozdravlja, vendar se je treba pri tem dogovoriti za enotno akcijo in vanjo vključiti tudi vse dejavnike na terenu od občinskih uprav do neposredno zainteresiranih, to je kmetovalcev in gostincev.

V zaključku so obravnavali še problem škode, ki jo povzroča divjad na zemljiščih naših kmetovalcev, škodo nedeljskih izletnikov in problem uredničenja predloga dolinske občine za ustanovitev zaščitnega področja Glinščice in Peska, kar v precejšnji meri zadeva tudi skupnost na Gročani.

pisma uredništvu

»Hitra pomoč« s hudo zamudo

Pred nedavnim smo v Trebčah prero izgubili mladega vaščana v hudi prometni nesreči, ki se je pripetila med Padričami in Trebčami. Veliko se govori o tem, kdo je bil kriv in kako se je nesreča zgodila. Vendar nas, bolj kot to, zanima nekaj drugega. Vprašujemo se namreč, kako je mogoče, da je prispela takojšnja »hitra pomoč« na kraj nesreče šele po skoraj eni uri od poziva. Celo policija je bila nestrpna, ker ni bilo rešilca tako dolgo. Dogodek, ki ga navajamo je vsekakor vreden razmisleka.

S spoštovanjem svoji in vaščani iz Trebč

Zahvala openskim redarjem

Pred dnevi sem se po opravih peljal na Opčine in po poti mi je z motornega kolesa padla mapa z nekaj knjigami, kuvertami in veterinarji jočem. Izgube sem se zavedel komaj na Opčinah in iskanje izgubljenega je bilo zaman.

Veliko je bilo moje presenečenje, ko sem se nekaj časa potem vrnil domov in so mi redarji občinske postave na Opčinah telefonsko, v lep slovenščini sporočili, da so mapo našli in me vabili na Proseško cesto, da dvignem svoje stvari. Še najbolj sem se čudil zato, ker v mapi ni bilo nobenega dokumenta, razen kuverte samo z mojim priimkom.

Za zavzetost in prizadevnost pri izvrševanju svoje službe se openskim redarjem toplo in iskreno zahvaljujem.

Lojze Abram
urednik Galeba

Reforma šole in »bridka izkušnja«

Na posvetu o reformi višje srednje šole na pobudo Sindikata slovenske šole sem med debato slišala negativno pripombo na račun programov za nižjo srednjo šolo. Tudi v poročilu o tem zasedanju povzema to mnenje in ga ocenjuje kot »bridko izkušnjo«. Ker se v vrednotenju teh programov absolutno ne strinjam, bi se mi zdelo primerno, da bi jih publicirali. Tako bi začeli vsaj nekoliko razčiščevati probleme, ki so nam zelo pri srcu, na podlagi konkretnih dejstev.

Nada Pertot

Op. ur.: »Bridka izkušnja« programov za nižjo srednjo šolo se nanaša na dejstvo, da so bili učni programi prilagojeni za slovenske šole še le nekaj let potem, ko so stopili v veljavo. Prav ta izkušnja nas sili, da začnemo (če še ni že prepozno) temeljito razpravljati in razčiščevati probleme, ki se sedaj zastavljajo naši šoli. Eno od teh vprašanj je prav reforma višje srednje šole.

Tudi v Trstu globoko odjeknila tragedija na stadionu Heysel

Največji poraženec tekme v Bruslju je prav nogomet

Tudi Trst je včerajšnji dan preživel pod globokim vtisom drame, ki se je predinočnim odigravala na bruseljskem stadionu Heysel. V sredo ob dvajseti uri je običajno živahen promet pojenjal, po ulicah pa je odmeval glas televizijskega komentatorja, ki ga je bilo slišati skozi odprta okna stanovanj. Toda, ljudje so bili začudeni, namesto bučnega navijanja pred televizijskimi zasloni, je bilo slišati le leden prenos tega, kar se kruto izrodilo toliko pričakovani športni dogodek, je vladalo v barih in drugih javnih lokalih, kjer se ponavadi zbirajo navijači in ljubitelji športa. Ljudje so ostali brez besed in niti regularen potek tekme z zmago turinskega Juventusa, veliki večini ni povrnili nasmeha na ustnice. Zabeležimo naj le nekaj skrajnežev, ki so med množico, ki je po tekmi od prijateljev ali iz barov tiho odhajala domov, vendarle dali duška zadovoljstvu in hupajoč — v k sreči omejeni avtomobilski koloni — prevzili središče mesta. Njihov hrup pa se je kaj hitro pogel in ljudje so zbrano sledili zadnjemu televizijskemu dnevniku, ki je s pretresljivimi posnetki obnovil trenutke groze in tragedije pred začetkom tekme.

Včeraj ga verjetno ni bilo navijača ali ljubitelja športa, ki bi govoril o tekmi, vsi komentariji so zadevali človeško tragedijo, porojeno prav na športnem igrišču, od nekdanjega simbola tekmovalnosti, ki naj bi zblíževal, ne

pa razdvajal ljudi in narode. Veliko kritik je bilo slišati na račun organizacije nogometne tekme, za katero je bil predviden velik naval že po tradiciji nasilnih liverpoolskih in nič manj izživalnih turinskih navijačev. Kaka stotina se jih je v Bruselj podala tudi iz našega mesta, čeprav je veliko interesentov ostalo doma, ker niso dobili vstopnic. 86 jih je v Belgijo odpotovalo s charterskim poletom ljubljanske Inex Adrije s puljskega letališča, ki ga je organizirala tržaška agencija Bora Viaggi skupaj z goriško Victor Turist. Vsi potniki so se že včeraj ob 8. uri nepoškodovani vrnili domov in povedali, da se drame, ki se je odvijala na stadionu niso povsem zavledli, ker so bili na tribuni, daleč proč od prizorišča tragedije.

Edini slovenski navijač, ki smo mu uspeli priti na sled, je 20-letni študent kemije na tržaški univerzi Aleksander Beltrami, ki pa se do trenutka, ko to poročamo, še ni vrnil v Trst. Njegova mama, učiteljica na osnovni šoli M. Stepančič - Gregorič Marija Trobec nam je povedala, da je preživela mučno noč po tekmi ob telefonu in vrtela številke zunanjega ministrstva, ki pa so bile nenehno zasedene. Novic o svojem sinu tako ni imela vse do jutra, ko se je fant telefonsko oglašil iz Pariza in ji zagotovil, da je živ in zdrav. Avtobus, s katerim je z navijači Kluba Juventus krenil iz Turina v Bruselj, je imel namreč okvaro, zato so se morali nepredvideno ustaviti v Parizu, od tam pa se bodo v naslednjih urah vrnili domov.

Komentarji naših športnikov

Da bi vam podrobneje predstavili občutke, ki jih je tragedija na stadionu Heysel zbudila med ljudmi, smo po telefonu poklicali nekatere naše športnike oziroma športne delavce.

Odo Kalan, predsednik ZSSDI: »Kar smo v sredo videli na televizijskih zaslonih, je prava negacija idealov in ciljev športa. Kriminalce, ki stadione in športne palače pod krinko lažnega navijanja spreminjajo v bojišča, morajo pravi športniki in navijači osamiti in jih izločiti iz svoje srede. Dolžnost nas vseh je, da že pri najmlajših gojimo pravi tekmovalni duh in da v kali zatremo vse pojave tudi verbalnega nasilja, ki se že pojavljajo tudi na igriščih nižjih lig. Le na tak način bomo rešili šport in ovrednotili njegovo vzgojno vlogo.«

Andrej Kostnapfel, nogometaš Vesne: »Okoli nogometnih igrišč se v zadnjem času pojavlja vse preveč ljudi, ki prihajajo na tekme z napačnim, deviantnim psihološkim pristopom in gotovo ne v športnem duhu. To se dogaja predvsem, ko gre za ogromne množice ljudi, saj je takrat dovolj, da se med nje pomeša le nekaj fanatikov, ki hodijo na stadione, da bi tam spustili svojo notranjo neuravnovesenost. Glede tekme v Bruslju pa menim, da je zaradi ozračja, ki je vladalo okoli igrišča in na njem, sploh ne bi smeli odigrati.«

Marko Ban, košarkar Jadrana: »Jasno je, da je bil edini, ki je bil v sredo zvečer v Bruslju poražen, šport. Razlogov za tragedijo je seveda več,

omerni bi le umetno negativno ozračje fanatizma, ki ga ustvarjajo sredstva javnega obveščanja. Razumljivo je potem, da nekateri gledalci mislijo, da niso prišli na nogometno tekmo, temveč na dvoboj, pri katerem gre za življenje ali smrt. To precejevanje posameznega dogodka potem dobi mnogo večje dimenzije od realnih in spodbudi fanatike k neredom. Dodal bi še, da pri košarki še nismo prišli do takih skrajnosti, kot v nogometu.«

Igor Tul, nogometaš Brega: »Glede krvavih dogodkov pred bruseljsko tekmo bi dejal, da ne gre pripisovati vse krivde le angleškim navijačem, kot se to žal dogaja. Podobni tragični izgredi se dogajajo tudi v Italiji, seveda ne v tako množičnem obsegu, vendar je bistvo isto. Zavedati se moramo, da nasilje poraja nasilje: Italijani so v Bruslju do smrti zadobili nekoga angleškega navijača, Angleži pa so obljubili, da se bodo maščevali. To se je, žal, tudi zgodilo.« (dj)

Izjava britanskega častnega konzula

Gospod Norman John Lister, častni konzul Velike Britanije v Trstu, nam je po telefonu prijazno povedal, da je konzulat včeraj že navsezgodaj prejel vrsto telefonskih pozivov, s katerimi so Tržačani protestirali nad obnašanjem liverpoolskih navijačev v Bruslju. Izjavil je, da konzulat seveda na noben način ne more deliti tega sramotnega obnašanja in da se v polni meri pridružuje izjavi, ki jo je dal včeraj v Rimu britanski veleposlanik, lord Brigel. V njej je namreč ostro ob-

sodil grozljive scene nasilja, ki jih je spremljal na televizijskem zaslonu, italijanski vladi in narodu pa je izrazil globoko obžalovanje nad sramotnim obnašanjem svojih sodržavljancev. Potrdil je tudi besedam britanske prve ministric M. Thatcher, po katerih so povzročitelji krvavih neredov svojemu narodu in nogometu naprtili sramoto in nesrečo.

Deželni svet F-JK obsodil dogodke v Bruslju

Na začetku včerajšnje seje deželnega sveta FJK je predsednik Luigi Manzoni ostro obsodil barbarske dogodke, ki so tako tragično obeležili nogometno tekmo med italijanskim Juventusom in angleškim Liverpoolom. Gre za dogodke, ki so sad sovražstva in slepega nasilja, ki ga gojijo tepistične tolpe in ki nimajo nič skupnega — je dodal — s športno prireditvijo. Manzoni je tudi pripisal velik del odgovornosti za to kar se je zgodilo vsem tistim, ki bi morali poskrbeti za učinkovito varnostno službo. Ob koncu pa je tudi v imenu skupščine izrazil sožalje svojcem številnih žrtv in zaželel, da bi se podobni dogodki ne ponovili.

Med številnimi žrtvami je ena tudi iz naše dežele: v tragični bruseljski noči je namreč preminil 50-letni Nisio Fabro iz Bui, ki je v mladih letih nastopal za domačo nogometno moštvo Buie. V Bruselj se je podal s skupino petih prijateljev. Med številnimi ranjenimi jih je tudi deset iz FJK, ki je bila številno prisotna na bruseljski nogometni tekmi; v Bruselj je namreč odpotovalo (z letali, vlakom, avtobusi in osebnimi avtomobili) skoraj 1.000 navijačev, ki so se včeraj že vrnili domov.

KPI odpovedala včerajšnja zborovanja

Tržaška federacija KPI je v posebnem tiskovnem sporočilu ostro obsodila pretresljivo dramo na stadionu v Bruslju, ki jo je označila za najhujši dogodek v zgodovini evropskega športa, čeprav se le po obsegu razlikuje od podobnih, skoraj tedenskih prizorov na italijanskih stadionih. KPI opozarja tudi na nevarnost, da bi se prav zato, ker je tekma potem normalno stekla, porodil občutek sprijaznenosti s podobnimi izrazi barbarstva. Da bi se temu uprla, je federacija v znak žalovanja odpovedala včerajšnje manifestacije za »da« na referendumu, ki bi morale biti na Borznem trgu, na Trgu stare mitnice, na Pončani in v Šklednju.

Poskrbeti za varnost na tekmi Triestina - Lecce

Včeraj se je na poziv prefekta De Feliceja sestel pokrajinski odbor za red in javno varnost.

Glavna pozornost je bila namenjena nedeljski tekmi Triestina - Lecce. Ker pričakujejo izredno veliko število gledalcev, poleg navijačev Triestine je najavljena tudi velika skupina privržencev gostev, je treba storiti vse, da ne bo prišlo do neprijetnih incidentov oz. nasilja med obema skupinama. Da bi zagotovili normalen potek srečanja, bodo agenti javne varnosti in reda v nedeljo posebej okrepljeni.

† Dne 29. t.m. nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Janko Sluga

(STAREJŠI)

Pogreb bo jutri, 1. junija, ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na Katinaru.

Žalostno vest sporočajo: žena Olga, sin z družino in drugi sorodniki.

Trst, 31. maja 1985

Ob izgubi očeta izreka Janku Slugi in družini iskreno sožalje Glasbenamatica.

Oh 2. obletnici smrti

Emila Gombača

se ga spominjata

sestri Milka in Marija

Lonjer, Ricmanje, 31. maja 1985

Učenci 2. a razreda srednje šole S. Kosovel na Opčinah skupno s starši izrekajo iskreno sožalje prof. Renati Baldassi - Theuerschuh.

V TKG razstava kiparja Lapajmeta

Z včerajšnje otvoritve razstave v TKG. Z desne Tatjana Pregl in kipar Lapajmeta

Sinoči so v galeriji Tržaške knjižarne odprli razstavo slik znanega slovenskega kiparja in slikarja Toneta Lapajmeta, ki je začel, kot je dejala v svoji predstavitvi umelno stni kritik Tatjana Pregl, svojo samostojno pot z močnim in človeškimi likovi, »vot pa svoj odnos do človeka izrazil že v ciklusu »Barjanci«, to je teme, ki ga v ponavljajočih presledkih spremlja vse življenje. Moral je okusiti beton, železo, železobetonski moral je opuščati

te materiale, je dejala Tatjana Pregl, ker ga je gnalo dalje do barvastega lesa, do mavca in končno do stične točke z arhitekturo do neokonstruktivizma, analiz likov v kvadratu kot osnovi. »Zemlja« je dejala Tatjana Pregl v svoji predstavitvi, »ki je toliko stoletij ležala na tleh in dajala življenje in hrano kmetu, je po vztrajnem voju dala umetniku isto hrano in življenjski smisel, kar se na njegovih slikah, ki so tudi razstavljene v Trstu, kaže v popolnem obvladovanju vzklajenosti barv z izraznostjo likovne umetnine. Zdi se,« je še zaključila, »da je pot, ki jo je Lapajmeta prehodil kot kipar lahko udeležila postavitev zemlje na juto, kot se kaže na njegovih številnih razstavah v zadnjih letih in ga privedla do slikanja, k čemur je vedno težil.« Slikarja, kot tudi Tatjana Pregl je občinstvu predstavil tržaški slikar ter vodja galerije Franko Vecchiet. Po predstavitvi so si udeleženci otvoritve razstave ogledali razstavljena dela, ki so izredno zanimiva in sugestivna.

Danes v Zgoniku odprtje 21. občinske razstave vin

Na razstaviščnem prostoru v Zgoniku bodo danes ob 18. uri odprli 21. občinsko razstavo vin, ki jo kot običajno prireja zgoniška občinska uprava v sodelovanju z domačimi društvi. Čeprav je bila zadnja vinska sezona zaradi vremenskih neprilic precej povprečna, pa so na nedavni predselekcijski enološki izvedenci ugotovili, da je kakovost prijavljenih vzorcev vina dokaj zadovoljiva. Svojo dokončno oceno bodo lahko dali seveda obiskovalci sami, ki so dobri poznavalci kraškega belega vina in terana. Vsekakor je pozitivno, da se kljub vsemu nadaljuje tradicija prirejanja vinske razstave, kot ene učinkovitih oblik podpore kmetijstvu.

Poleg dobre kapljice v treh dneh razstave seveda poskrbljeno tudi za prigrizek in za zabavo. Tako bo danes od 21. ure dalje igral za ples ansambel Pomlad, jutri Taimis, v nedeljo pa ansambel Lojzeta Furlana. Jutri bo na sporedu tudi mednarodni balinarski in rokometni turnir, ob 20. uri pa bo nastopila plesna skupina CIABS iz Tržiča, ki bo predstavila latinskoameriške plesne. V nedeljo zjutraj bosta na sporedu turnir v briškoli in tekmovalne osnovnošolcev v igri med dvema ognjema. V popoldanskem kulturnem programu pa bo ob 18. uri koncert godbe na pihala s Proseka in revija otroških pevskih zborov. Na dvorišču osnovne šole bo vzporedno tudi razstava kmetijskih strojev in orodja.

B. S.

Drevi zasedanje občinskega sveta

Drevi se bo sestel tržaški občinski svet, ki ima na dnevnem redu poleg odgovorov župana in odbornikov na vprašanja in na interpelacije svetovalcev tudi odobritev dokumenta o položaju znotraj mestnega podjetja AC EGA. Gre za dokument, ki je dejansko povzetek poročil in stališč poseb-

ne strokovne komisije, ki je proučila pobude krajevnega občinskega podjetja za vodo in plin.

Razprava o referendumu na festivalu KPI

Na šentjakobskem trgu se nadaljuje festival komunističnega tiska, ki obsega vsak dan tudi zanimive debate o aktualnih vprašanjih. Danes ob 19. uri bo na sporedu razprava o razlogih za DA ali NE na bližnjem referendumu o premični lestvici. Razpravo bo sodelovala sindikalista Mauro Gialuz (CGIL) in Bruno Degrassi (CISL).

Naval za izdajo osebnih izkaznic

V zadnjem obdobju so izredno narasle zahteve po izdaji novih osebnih izkaznic. Število prosilcev se je še povečalo po objavi predvidenih sankcij za tiste, ki so brez osebne izkaznice. Ker anagrafski uradi ne zmorejo tako obilnega dela, nam je občinski odbornik za demografske zadeve Orlando sporočil, da so predvidene sankcije šele v osnutku zakona in da zakon še ni bil sprejet. Zato je zaenkrat odveč vsaka zaskrbljenost tistih, ki so brez osebne izkaznice.

Zato se javnost naproša, da vlaga prošnje za izdajo nove osebne izkaznice postopoma in le takrat, ko je to res nujno potrebno. Svojo identiteto lahko prebivalci dokažejo z železniško izkaznico, z izkaznico državnih uslužbencev, z vozniškim dovoljenjem, pošto izkaznico in poimnim listom.

Prispevki za proslavo 40-letnice obnove šole

Za proslavo 40-letnice obnove slovenskih šol so prispevali: Sabadin - Longo 10.000, učenci osnovne šole Mačkolje 57.500, učenci 1., 2., 3. in 5. razreda osnovne šole Dragotin Kette 193.000, učenci srednje šole Srečko Kosovel - Opčine; 2. b razred 105.000, 2. a r. 5.000, 3. c r. 6.000.

Prispevke sprejemajo Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica na Opčinah, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini.

Danes zadnji dan za prijavo dohodkov

Tržaška občinska uprava sporoča, da bo tudi danes, 31. maja, popoldne sprejemala prijave dohodkov, katere rok zapade prav isti dan. Občinske izpuste bodo za to priložnost odprte tudi od 16. do 18.30, glavni davčni urad na županstvu pa bo odprt do 20. ure. Danes bo do 20. ure izjemoma odprta tudi glavna mestna pošta na Trgu V. Veneto.

Radio Trst A razglasil izid nagradnega natečaja za izvirne radijske igre

V skladu z razpisom natečaja za izvirne radijske igre z dne 23. septembra 1984 Radio Trst A javlja: Do določenega termina 31. januarja 1985 je prispelo 16 del, in sicer štiri izvirne radijske igre, devet izvirnih radijskih iger za otroke in doračajočo mladino ter tri izvirne radijske igre v narečju.

Ocenjevalna komisija, ki je bila imenovana v skladu s členom 7 razpisa in so jo sestavljali prof. Zora Tavčar Rebula, režiser Jože Babič in zastopniki Radia Trst A Filibert Beneditič, Pavle Merku, Nataša Sosič Fabjan, Sergij Verč in Dorica Žagar Filipčič, je najprej z obžalovanjem ugotovila, da se natečaja ni udeležila večina priznanih slovenskih pisateljev

v Italiji. Tri dela — in sicer eno izvirno radijsko igro in dve mladinski igri — je morala komisija izločiti, ker ne odgovarjajo členom 1, 4 ali 5 razpisa. Po poglobljenem pretresu vseh ostalih del se je komisija odločila priznati naslednje nagrade in priporočila za odkup.

V kategoriji izvirnih radijskih iger prejme drugo nagrado Dih ostrih senc Janeza Povšeta. Prva in tretja nagrada nista podeljeni. Noč po jubileju Joska Lukeša je priporočena za odkup.

V kategoriji izvirnih radijskih iger za otroke in doračajočo mladino prejme prvo nagrado Zgodbica o srečnem darilu Janeza Povšeta, drugo

nagrado Pravljica (toda ne popolnoma) Maura Casellija in Dimitrija Grudna, tretjo nagrado pa Stekleni oreh Mirosłave Leban. Kraške mravlje Carla Gorija (Draga Gorupa) so priporočene za odkup.

V kategoriji izvirnih radijskih iger v narečju ni bila podeljena nobena nagrada. Igra Pr zdraunike Marije Petaros Rojce je priporočena za odkup.

● Danes ob 18.30 bo v tržaškem Novinarskem krožku srečanje na temo »Preteklost in bodočnost Trsta: soočanje med različnimi vrednotami«. Sodelovali bodo Livio Pesante, Guido Botteri in Giovanni Miccoli.

Pogovor z Egonom Krausom, predsednikom zadruga Naš Kras

Septembra bo na Repentabru 12. Kraška ohcet pobuda, ki nas zgovorno povezuje s tradicijo

Letos bo po dveh letih premora spet zaživila Kraška ohcet na Repentabru. To bo v nedeljo, 1. septembra zadnje dni avgusta pa bodo na sporedu deklška, fantovska, prevoz bale in še marsikaj drugega. Prireditelji, ki je sicer že od samega začetka tesno povezana z Repentabrom, nima povsem domačih temeljev. Pobudo za prireditev Kraške ohceti so namreč zasnovali ljubitelji Krasa, ki so se leta 1968 združili v zadrugo s pomenljivim imenom Naš Kras. Eden izmed najzaslužnejših pobudnikov Kraške ohceti in etnografskega muzeja v Kraški hiši je gotovo Egon Kraus, ki je kljub svojim neštetim opraviлом dobrovoljno pristal na krajši intervju o začetkih Kraške ohceti.

»Zamisel za prireditev Kraške ohceti se je porodila v letih 1965-66, istočasno z idejo, da bi na Krasu ohranili tipično kraško domačijo ter obudili starodavne tradicije kraškega človeka. Že v tistih časih smo se namreč lahko soočali s postopnim izginjanjem starih kraških hiš s kamnito streho. Bodočnost pa je neizbežno potrdila našo tedanjo slutnjo o nujnosti daljnosežnega načrta za ohranjanje izvirnih stavb na Krasu.

Ob osnovanju naše pobude smo se domenili, naj bi Kraška hiša ne predstavljala le mrtvega objekta. V strukturo je bilo treba vključiti tudi človeka. Zato smo začeli iskati ljudske običaje, ki bi valorizirali obnovljeno kraško stavbo. V tem oziru se nam je zdela posebno slikovita in pomenljiva ohcet po starih kraških običajih. Pritegnila sta nas predvsem prevoz bale in prihod neveste na ženinov dom.

Poleg obujanja pristno kraških navad in običajev, je bilo treba na kakšen način poskrbeti, da ne bi popolnoma izginile izvirne narodne noše. Vse do leta 1965 in tudi kasneje je namreč prevladovala navada, da so starejše ženske ob smrti oblekli v narodno nošo in jih tako pokopali. S tem so svoji nevede povzročili hudo narodoslovno škodo.

Z obnovo Kraške hiše in osnovanjem Kraške ohceti smo torej učinkovito povezali hišo s kraškim človekom, človeka pa z domačo narodno nošo.

Po revijah smo začeli iskati najrazličnejše kraške običaje in navade, dokler nismo v Ljubljanskem zvonu s konca prejšnjega stoletja zasledili podroben opis tipične kraške ohceti. Na osnovi zapisa smo poizvedovali pri starejših domačinih in s tem preverjali podatke iz članka. Tako smo prišli do vernega odraza enega izmed najvažnejših trenutkov v ted-

njem kraškem življenju. Povzeli smo scenarij iz članka in iz pripovedovanja starejših oseb, ki so se že takrat krepko bližale okrogli stotici, da bi se končna podoba prireditve čim bolj približala prvotni in izvirni tradiciji. Zavedali smo se namreč, da so se poročni običaji v teku let hitro spreminjali, predvsem zaradi prevladovanja modernih prevoznih sredstev in tudi zaradi dolgega črnega obdobja v naši domačini.

Ko smo vendarle zbrali vse potrebne podatke, smo stopili v akcijo in mobilizirali repentabske občane.

Zakaj ste izbrali prav Repentabor oziroma Repen za uresničitev vaše posrečene zamisli? »Takrat sta bili v prodaji dve hiši s kamnito streho: ena v Repnu in druga v Zgoniku. Odločili smo se, da kupimo tisto v Repnu (pri B'čanovih) ker je njena obnova zahtevala manj stroškov. Bili smo prisiljeni upoštevati predvsem finančno plat, ker sta bila nakup in ureditev Kraške hiše popolnoma v breme zadruga Naš Kras. Člani zadruga so namreč ob ustanovitvi prispevali enkratni delež, ki je potem služil za uresničitev naše zamisli.

Izbiri repentabske občine je botroval še naslednji faktor: v Repnu in na Colu je bilo takrat veliko kamnitih hiš. Tudi svetišče na Repentabru, ki stoji na živi skali, s svojimi skralmi daje prireditvi poseben pečat. Na žalost se je v naslednjih letih znatno znižalo število kamnitih hiš v Repnu, čeprav je na Colu stanje nekoliko boljše.

Omenili ste zadrugo Naš Kras, ki je večinoma povezana le s prireditvijo Kraške ohceti. Ali si je zadruga ob svoji ustanovitvi zadala tudi kakšne druge cilje?

»Zadruga se po svojem statutu zavzema za varstvo okolja in tradicij, poleg tega pa zasleduje etnografske in etnološke cilje. Šteje nekaj nad sto članov, ki večinoma stanujejo v mestu in okolici. V poletnem času prirejamo v galeriji Kraške hiše slikarske razstave, okrogle mize, občasno poskrbimo tudi za kakšno publikacijo.

V času neposredno pred Kraško ohceto se velikokrat porođijo določene težave čisto praktičnega značaja s strani repentabskih občanov. Letos je bilo pri prvem pripravljalnem sestanku še posebej razveseljivo dejstvo, da je bilo prisotno veliko mladine. Ali mislite, da bo mladina zmogla sprejeti in posredovati naslednjim rodovom včasih res težko breme obujanja starih kraških običajev, v našem primeru Kraške ohceti?

»Organizacija Kraške ohceti pripada repentabskim občanom in po mojem mnenju bo mladina nadaljevala to tradicijo. Zakaj ne bi smela?

Že res, da je v začetku vladalo veliko navdušenje in pobuda je naletela na stoodstotno podporo občanov. Z leti je začetni zagon ublažil svojo silovitost in je ostalo le pičlo število domačinov - entuziastov, ki dosledno vztrajajo pri uresničevanju pobude.

Pri naši Kraški ohceti je važno predvsem dejstvo, da je celotna prireditev osnovana le na Kraški ohceti. Organizatorji zasledujejo le en cilj, in sicer, da bi naša prireditev pripomogla k obujanju, krepitvi in nadaljevanju slovenske tradicije. Etnografsko se namreč Trst ne more ponášati z nobeno prireditvijo takega kova kot je Kraška ohcet. Slovenci smo zato lahko ponosni na to prireditev, ki tako živo kaže našo navezanost na našo zemljo, ki prihaja do izraza v naših običajih in tudi v nošah. Prav Kraška ohcet je pri prebivalcih kraških vasi prebudila zanimanje in spoštovanje do domače kraške noše. Ženske so vendarle razumele pomen starih noš in jih zato ponosno posredujejo hčerkam. Posebno na Repentabru in v Bazovici je bilo zaradi Kraške ohceti narejenih veliko novih narodnih noš. In to je vse, kakor zelo razveseljiv podatek.

Letošnja ohcet je dvanaajsta po vrsti. Vi pa ste pri vsaki Kraški ohceti nosili najtežjo organizacijsko breme. Ali se vam zdi, da je prireditev doživela veliko sprememb od svoje prvotne zamisli do danes? Ali je bilo leta 1969 lažje organizirati Kraško ohcet kot danes?

»Moram reči, da je sedaj veliko lažje. V začetku je bilo vse polno težav. V naslednjih letih pa je vse steklo po ustaljenem programu. V prireditvi namreč ne moremo in ne smemo dodajati novih elementov, kot so bili na primer predlogi o prevozu kraškega para s kocijo in podobno. Držati se moramo pristnega izročila, kajti Kraška ohcet predstavlja pravo etnografsko prireditev brez turističnih nameštov, v nasprotju s ljubljansko Kmečko ohceto, ki je izključno turistična pobuda. V skladu s tem mora Kraška ohcet potekati po že stoletja vsidrani tradiciji: deklška in fantovska s skupnim plesom, prevoz bale, poročni spreved v cerkev, predaja neveste na ženinovem domu, bogata gostija z obilico terana, kuhanih štrukljev in pristnih kraških jedi ter ples ob veselih narodnih vižah.

LOREDANA GUŠTIN

mali oglasi

V PREBENEGU je odprl osmico Boris Bandi.

KREME IN OLJA ZA SONČENJE firme SHISEIDO - 5 let raziskav, da bo vaša koža na soncu zdravo rjavva brez opeklin, madežev in kožnih vnetij. Kozmetika 90 - Opčine.

PRINZ NSU L 4 v dobrem stanju ugodno prodam. Tel. 040/225-471.

PRODRAM motorni čoln, letnik '78 silenkraft, dolg 4,5 m, z motorjem selva 25 k.s. in z vso opremo. Tel. na št. 040/227-452.

ZAPOSILIMO računovodjo/kinjino v uvožno-izvoznem podjetju. Zahteva se znanje slovenščine in italijanščine ter možnosti srbohrvaščine. Žaželene izkušnje za delo z računalnikom. Po nudi poslani na upravo Primorskega dnevnika v Gorici pod šifro »Računovodja«.

BREZPLAČNO ODDAMO travo za kosnjo. Tel. od 8. do 16. ure 0481/20985.

POSREDOVATELSTVO, ki si je po ponedeljkovi predstavi (20. maja) v Kulturnem domu sposodila avtomatski moški dežnik rjave barve, lepo prosim, da mi ga vrne. Edi Baycon, tel. 0481/82779.

KUPIM opel kadet C. Tel. 229-335 v večernih urah.

RABIS KOMPJUTER? Prodam Commodore VIC 20 po ugodni ceni. Telefonirati na 812-353 ob večernih urah.

V ŠTANDEZU je odprl osmico STANKO MARUŠIČ. Nudi črno in belo vino ter domači prigrizek.

PRODRAM avto arna TI, letnik julij '84, 10.000 km prevoženih, metal barve. Tel. 040/212-635 ob uri kosila.

KARLO PEGAN (Drago) je odprl osmico z Zgoniku. Toči belo in črno vino.

OSMICO ima Lucijan Košuta v Križu št. 202 (Šimčevi). Toči dobro belo in črno kapljico.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 31. maja

ANGELA

Sonce vzide ob 5.19 in zatone ob 20.45 — Dolžina dneva 15.26 — Luna vzide ob 17.33 in zatone ob 3.36.

Jutri, SOBOTA, 1. junija

RADOVAN

Vreme včeraj: temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1014,3 mb naraščajo, veter severovzhodnik 4 km na uro, vlažga 57-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniel Piculin, Dorjan Sancin, Andrea Frontino, Andrea Orsini.

UMRLI SO: 95-letna Domenica Fornasaro vd. Ruzzier, 68-letna Onorina Codan vd. Repek, 81-letni Renato De Re, 59-letni Ennio Panelli, 44-letna Manuela Chianducci por. Doerfler, 79-letni Santo Ive, 69-letna Noris Vettor, 81-letni Giovanni Cherchi, 83-letni Renato Pisano, 73-letna Zorka Vremec, 81-letna Emilia Slokar vd. Stubel, 71-letni Giovanni Sluga, 76-letna Gabriella Ferluga vd. Tamburini, 92-letni Giovanni Lonzar.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Drevored XX. septembra 4. Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Nabrežina, Boljunec, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

razna obvestila

ŠD Mladina Križ - baletni odsek priredi 8. junija v Domu A. Sirk v Križu ob 20.30 zaključni baletni nastop.

Združenje partizanov Prosek - Kontovel vabi prebivalstvo na komemoracijo 10 obehnih talcev, ki bo v nedeljo, 2. junija, ob 10.30 pri spomeniku na gmajni blizu prosekne železniške postaje.

Skupnost vinogradnikov Sv. Ivan, Vreda in Podlonjer vabi jutri, 1. junija, in v nedeljo, 2. junija, v Podlonjer na 7. rajonsko razstavo vin. Dobro založeni kioski bodo spremljali kulturni program in večerno zabavo s plesom.

Orgelski koncert v bazovski cerkvi jutri, 1. junija, ob 20.30. Igral bo tržaški organist ANDREJ PEGAN. Nastopil bo tudi pevski zbor Novega sv. Antona pod vodstvom Edija Raceta.

TPPZ in mladinska skupina P. Tomazič, recitatorji in orkester danes, 31. maja, ob 20.30 v Bazovici bo generalna za nastop na osrednji proslavi Primorske ob 40-letnici zmage nad naci-fašizmom. V nedeljo, 2. junija, odpotujemo z lastimi vozili in svojci v Ilirsko Bistrico, kjer bomo že ob 8. uri imeli skupno generalno pred spomenikom padlim na hribu Svobode. Parkirni prostor bo poskrbljen na posebnem mestu za TPPZ.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu priredi v ponedeljek, 3. junija, srečanje z akademikom dr. EMILJANOM CEVCEM. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici s pričetkom ob 20.30.

OPZ in MPZ Vesela pomlad z Opčin vabita na 4. PRAZNIK MLADIH PEVCEV »VESELA POMLAD« 1. in 2. junija v Finžgarjevem domu na Opčinah. Jutri, 1. junija, ob 9. uri KONCERT OPZ GLASBENE SOLE iz Postojne, ki ga vodi Neda Nanut. Sodelujeta OPZ in MPZ Vesela pomlad. V nedeljo, 2. junija, ob 16. uri kulturno-zabavni program. Sodelujejo: OPZ in MPZ VESELA POMLAD, MLMPZ ZVONČEK z Repentabra, otroška folklorna skupina SKD TABOR, ansambli ZVEZDE, GALEBI in TAIMS. Gost praznika bo znani animator MITO TREFALT. Vodi bo družabne igre z nagradami, ki so jih prispevale openske trgovine. Poskrbljeno za domačo kapljico in prigrizek.

Umrla je »mila deklica«

V sredo pod večer so na solkanskem pokopališču pokopali Vandeino Colja vd. Pavlin. Dotrpela je po večletni zahrbtni bolezni. Ob odprtem grobu so se od nje poslovili predstavniki družbenopolitičnega zbora novogoriške občine in predstavnica internirancev v nacističnih taboriščih. Zapeli so ji pevci iz rodnega Branika.

Naš mladi rod verjetno ne ve za njeno ime, tisti pa, ki so se seznanili z našo trpko preteklostjo, z bojem proti fašizmu in z žrtvami, ki so padle v tem boju, tisti, ki so brali o drugem tržaškem procesu pred Posebnim fašističnim tribunalom, se bodo morda spomnili na poslednje pismo heroja in mučenika Pina Tomažiča, napisano ob 5. uri jutraj 15. decembra 1941, torej le nekaj ur pred smrtjo pod fašističnimi streli na Opčinah. Naslovljeno je bilo »mila deklica« in mila deklica je bila Vandelina, Pinovo dekle in sorka v mladinskih komunističnih vrstah. V pismu se je Pino poslavljaj od otrok, od Krasa in od nje — Vandeline, in njej je namenil svojo predzadnjo misel. »Ti veš zakaj predzadnji,« je zapisal; zadnja je bila namenjena paritiji, v katero je v svoji predačnosti ideji in slovenstvu tako neizmerno zaupal, da mu ni bilo težko zanj umreti.

Vandelina Colja vd. Pavlin se je rodila v vipavskem Braniku leta 1912 in se hitro vključila v protifašistično dejavnost. Leta 1933 je sodelovala v protifašistični akciji v Braniku, leta 1935 se je preselila v Milan in občasno prihajala domov. Ko pa se je ponovno vrnila leta 1938, je na Pinovo prigovarjanje (z njim se je spoznala v mladinskem delovanju) ostala doma in se vključila v revolucionarno delovanje v domačem kraju in v okolici. Na relaciji Trst - Branik je vzdrževala kurirsko zvezo, prenašala zaupno pošto, zbirala denar za Rdečo pomoč. Tik pred vojno se je v Kamljah pri Ajdovščini udeležila sestanka s člani KPI za priprave na bližajočo se vojno in v tem času je tudi vzdrževala stike z revolucionarji, ki so bili zaprti v tržaških zaporih. Po ustanovitvi Osvobodilne fronte jo je eden prvih aktivistov na Goriškem, Anton Velušček, imenoval za poverjenika OF za Branik in Dornberk. Leta 1942 je odšla v ilegalo, novembra istega leta pa so jo aretirali. Zaprta je bila v Šempetru, Gorici,

Rimu in Arezzu odkoder se je vrnila dec. 1943 in se ponovno vključila v narodnoosvobodilno gibanje. Obiskovala je tečaj pokrajinskega komiteja KP za srednjeprimorsko območje, do konca vojne je delovala v okrajnih in okrožnih odborih OF in KPS. Februarja 1945 je postala sekretarka AFŽ za Slovensko Primorje. Po osvoboditvi je delovala v raznih organizacijah do upokojitve leta 1959. Za svoje delo je prejela več državnih in družbenih odlikovanj in priznanj. Redno, dokler ji je načeto zdravje dopuščalo, je prihajala v Trst na spominske svečanosti za Pinom in tovariši in vdruževala stike s Pinovo mamo. Na njenem pogrebu, ko sem je poslednjič videla, je dejala: »Zdaj pa nimam v Trstu nikogar več...«

Vandelina — »mila deklica«, si je po vojni ustvarila svojo družino in z njo uživala življenje kot je zapisal Pino v svojem zadnjem poslovnem pismu. Živi, treba je živeti in nadaljevati nalogo in svojo dolžnost do človeštva.

Naj uživa mir na solkanski njivi zadnjega počitka.

T. Š. K.

kino

Ariston 17.30 — 22.00 »La rosa purpurea del Cairo«. Woody Allen.
Eden 15.30 — 22.00 »Il mondo erotico di Angel Cash«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 17.30 — 22.15 »Shining«.
Excelsior 18.00 — 22.15 »Casablanca Casablanca«. Francesco Nuti, Giuliana De Sio.
Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.15 »Momenti erotici di una golosona«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.15 — 22.00 »Gulag 77«. Malcom McDowell.
Dvorana št. 3 16.15 — 22.00 »Flash point«.
Mignon 17.00 — 22.00 »Uccelli d'Italia«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Grattacielo 17.15 — 22.15 »Scuola guida«.
Aurora 16.30 — 22.00 »La bella addormentata nel bosco«. Risanka.
Capitol 16.30 — 22.00 »Uno scandalo perbene«.
Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Occasioni di mogli insaziabili«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.30 — 22.00 »Quattrophenia«.
Alcione 16.00 — 22.00 »La fuga di mezzanotte«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 15.30 — 21.30 »Bocche vogliose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

PD SLOVENEK in vinogradniki iz Boršta in Zabrežca vabijo na

XV. PRAZNIK VINA V HRIBENCI

Danes, 31. t.m., ob 21. uri kulturni program:

otroški in mešani zbor SLOVENEK;
mešani zbor SLOVAN iz Padrič.

Jutri, 1. junija, ob 20. ure dalje ples z ansamblom POMLAD.

Nedelja, 2. junija, ob 10. uri EX TEMPORE za osnovnošolsko in srednješolsko mladino;

ob 17.30 kulturni program:

PAPIRNIŠKI PIHALNI ORKESTER VEVČE

nagrajevanje otroškega EX TEMPORE:

ob 20. ure dalje ples z ansamblom POMLAD.

Ponedeljek, 3. junija, ob 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS. Razstava domačih vin in dobro založeni kioski.

gledališča

VERDI
Spomladanska simfonična sezona '85
Danes, 31. maja, ob 20.30 (red A) in jutri, 1. junija, ob 18.00 (red B) sedmi oz. osmi koncert. Dirigent Rico Saccani, violinist UTO UGHI.

Teatro CRISTALLO - LA CONTRADA
Danes, 31. maja, ob 16. uri bo »Teatro Ragazzi« predstavil »C'era due volte il barone Lambert«, Giannija Rodarja. Režija Luisa Crismani.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Velika dvorana

Danes, 31. maja, ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana. Dirigent Wolfgang Scheidt in solistka Dubravka Tomšič - Srebotnjak (klavir).

Jutri, 1. junija, in v nedeljo, 2. junija, ob 17. uri J. S. Bach: Pasijon po Mateju. Izvaja Simfonični orkester Slovenske filharmonije, dirigent Milan Horvat.

Mala dvorana

Jutri, 1. junija, ob 21. uri: »Dugačna moda in drugačen način«. Avtorska skupina: Nada Vodušek, Ema Kugler in Jane Stravs.

V ponedeljek, 3. junija, in v četrtek, 6. junija, ob 20. uri filmska proizvodnja AGFRT Ljubljana iz let 82/83 in 83/84.

Obveščamo cenjene stranke in čitatelje, da sprejmemo oglase in ostale objave za nedeljsko številko

v soboto, 1. junija do 10. ure

Oglasni oddelek Publist

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD V. Vodnik - Dolina. 4. junijski glasbeni in likovni večeri jutri, 1. junija, ob 20.30 v cerkvi pri Sv. Martinu otvoritveni koncert moškega pevskega zbora V. Vodnik. Dirigent Ignacij Ota. Vabljeni!

KD Rovte - Kolonovec, Monte Sernio 27, vabi na srečanje »Ali spoznate svoje vino?«, ki bo v nedeljo, 2. junija, ob 16.30 v društvenih prostorih. Udeležite prosimo za točnost.

KD F. Venturini priredi jutri, 1. junija, ob 20.30 zaključni društveni večer. Nastopajo harmonikarji, otroška dramska skupina, otroški in moški pevski zbor. Vabljeni!

Na svet je prišel

TOMAŽ

Mentorju Branku Jazbecu in ženi Nevenki čestita, malemu Tomažu pa želi vse najboljše

Društvo mladih raziskovalcev

Branku in Nevenki se je pridružil

TOMAŽ

Mamici in očku čestita, malemu Tomažu pa želi, da bi mu bila življenjska pot polna sladkih bombončkov

odbor KD Rdeča zvezda

Mi in prizadeti otroci

— Rubrika sklada »Mitja Čuk« —

Značajske posebnosti otrok

Dovolj je, da le malo prelistamo razne revije, knjige ali celo dnevno časopisje, da naletimo tu na razpravo znanega strokovnjaka, tam na zasrbljeno pismo mlade mamice ali celo na opis dogodka iz vsakodnevnega življenja, ki govori o značajskih razlikah med otroki. Čeprav se o tem danes veliko razpravlja, pa še vedno ugotavljamo, da take po-membne razlike še vedno premalo upoštevajo predvsem pri vzgoji in izobraževanju. Zelo jasno je to razvidno takrat, ko dajemo vsem otrokom neke skupine, vrstnikom v razredu, enake zahteve, in pričakujemo, da se bodo vsi enako ali vsaj zelo podobno odzvali. S takim ravnanjem pogrešijo mamice, kadar se poslužujejo enakih vzgojnih postopkov za vse svoje otroke, pogrešijo učitelji s svojimi učenci v razredu, profesorji in še bi lahko naštevali.

Individualne razlike med posameznimi enako starimi otroki so zelo pomembne in bistvene pri vsem vzgojno-izobraževalnem procesu. Že takoj po

Najočitnejše razlike pa pridejo na dan v dobi pubertete.

Vendar moramo pripomniti, da so individualne razlike največkrat normalne in še celo takrat, ko kažejo malenkosten odklon niso pomembne, ker se otrok s časom končno le normalno razvije. Nevarne odklone opazimo takrat, ko se otroci zelo razlikujejo od vrstnikov in takih razlik nikakor ne moremo odpraviti z navadnimi vzgojnimi postopki.

Individualne razlike imajo zato zelo velik vpliv na to, kako se bo otrok razvil v času. Njegove posebne lastnosti mu lahko omogočijo, da lažje živi in lepše uspeva, mogoče pa je tudi obratno: prav zaradi določenih osebnih lastnosti nastajajo včasih težave in se otrok težje prilagaja svojemu okolju. Važno je zato, kako okolje sprejema otrokove posebnosti, v kolikšni meri jih skuša razumeti in upoštevati. Zlasti pa je pomembno, kako se njegove lastnosti skladajo z lastnostmi, pričakovanji in zahtevami okolja, saj je prav to zelo važno za otrokov psihosocialni razvoj. Okolje je lahko zaradi neke otrokove posebnosti nad njim navdušeno, čustveno neopredeljeno, razočarano, nestrpno ali celo agresivno. Zaradi takih in podobnih reakcij okolja, so tudi odzivi otrok lahko zelo različni. Raziskave so pokazale, da imajo lahko zelo podobni otroci v različnih okoljih zelo različne težave.

Če smo torej ugotovili, da je za otrokov pravičen razvoj važno, da okolje pravilno razume njegove biološke posebnosti in mu dovoli, da se otrok z lastno dejavnostjo pravilno odziva nanj, moramo poudariti, da je ravno vzgojitelj v prvi vrsti poklican, da vedno upošteva otrokove posebne značilnosti in prilagodi svoja pričakovanja in ravnanja vsakemu posameznemu otroku primerno.

To ne pomeni, da bi morali otroka razvijati, vendar nas tudi ne opravičuje, da bi mu ne ustvarjali boljših življenjskih in razvojnih pogojev. Sprejemanjem njegove individualnosti mu pokazimo, da ga spoštujemo kot človeka s svojo osebnostjo in mu tako pomagajmo, da si bo mogel razviti občutek lastne vrednosti in samospoštovanja.

Poletni center

Glede na uspešnost, ki jo je doživel lanskeletni poletni center na Opčinah v organizaciji staršev prizadetih otrok s Tržaškega, smo prepričani, da se mora tako pomembna pobuda nadaljevati. Tudi letos bo torej zagotovljen poletni center in če se bodo dale priložnosti nekatere težave, bosta organizirana celo dva poletna centra v različnih sedežih.

Letos so se za organizacijo centrov zavzeli s polno paro tako starši prizadetih otrok kot člani našega Sklada. V teh dneh bomo razdelili po šolah predpisne pole, da bi vsaj okvirno izvedeli za število zainteresiranih otrok, kar bi prispevalo k boljši organizaciji centrov. Vpis bo lahko vsakdo potrdil prvi dan poletnega centra. Organizirali bomo deset rekreativnih dni od 19. do 30. avgusta letos. Kakršnekolj informacije lahko dobite po telefonu: 212175 in 211691 po 20. uri.

Naslov: Sklad »Mitja Čuk«, Narodna ul. 79, 34016 OPČINE, p.p. 2046. Uredila: Jelka Cvelbar.

Proslava 40-letnice povratka iz koncentracijskih taborišč

Vsa svobodoljubna Evropa se je ob 40. obletnici osvoboditve iz zloglasnih nemških koncentracijskih taborišč s pieteto in spoštovanjem spominjala na milijonske žrtve, ki jih je nemški nacizem pokončal v drugi svetovni vojni.

Tudi Jugoslovani smo z drugimi evropskimi narodi praznovali to obletnico, zlasti v koncentracijskih taboriščih v Auschwitzu, Buchenwaldu, Ravensbrücku, Dachau in Mauthausenu in tam prisegli, da se bomo borili proti vsem, ki hujskajo in se pripravljajo na novo vojno.

Eno takih srečanj, ko bomo praznovali 40. obletnico osvoboditve iz koncentracijskega taborišča na naših slovenskih tleh bo dne 1. junija 1985 ob 10.00 uri na Ljubelju, kjer je bila po-družnica zloglasnega koncentracijskega taborišča Mauthausen.

Ob tem že tradicionalnem srečanju bivših internirancev in drugih borcev z mladino, bomo tudi odkrili spominski kamen preko tridesetim sežganim

internirancem na provizornem krematoriju na Ljubelju.

Dne 8. junija 1985 ob 11.00 uri pa bo na Brestaniškem gradu proslava 40. obletnice povratka slovenskih izgnancev v domovino. Nacisti so izgnali iz Stajerske, Gorenjske in deloma iz Primorske preko 60.000 Slovencev in od teh jih je šlo skozi Brestanico 45.000, zato je 7. junij tudi proglašen za Dan slovenskih izgnancev. Na gradu v Brestanici pa je urejena stalna razstava o slovenskih izgnancih.

Občina Krško, ki praznuje tudi svoj praznik pripravlja skupno z Republiško konferenco SZDL in Republiškim odborom ZZB NOV Slovenije to praznovanje in vabi na čimvečjo udeležbo.

V nedeljo dne 9. junija 1985 bo v Begunjah proslava 40. obletnice osvoboditve združena z 17. zborom gorenjskih aktivistov. Na prireditvi bodo sodelovali tudi partizanske enote, ki so iz begunjskih zapotov osvobodile 632 zapornikov.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

10.00 Televideo
11.55 Vremenske razmere
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
12.05 Pronto... Raffaella?
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
14.05 Pronto... Raffaella?
14.15 Tramonto di un impero
15.00 Primissima - kulturne aktualnosti
15.15 68. Giro d'Italia
16.30 Richie Rich - risanka
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
17.05 Popoldanski spored
18.00 Clap clap
18.30 Spaziolibero: programi pristopanja
18.50 Italia sera: dogodki in osebnosti
19.35 Almanah - Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Il colonnello Von Ryan - film
22.25 Dnevnik
22.35 Linea diretta - trideset minut kronike
23.20 Sola in vzgoja: Psihijatrija danes
00.05 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
00.15 Bologna: Atletika: Italija - SZ - Avstrija

Drugi kanal

10.00 Televideo
11.55 Che fai, mangi?
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.25 Dnevnik 2 - Chip

13.30 Capitol - TV serija
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
14.35 Tandem: Aktualnosti in igre
14.45 Ognuno al suo posto - nagradna igra
16.00 Il cucciolo - risanka
16.25 Sola in vzgoja: Tečaj angleščine
16.55 Jane Eyre - 1. nadaljevanje
17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Vediamoci sul due
18.25 Dnevnik 2 - Šport
18.40 Cuore e batticuore - TV film
19.45 Dnevnik 2 - Poročila
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 Aboccaperta
21.45 Tuono Blu - TV film
22.35 Dnevnik 2 - Večerne vesti
22.45 Quelli della notte
00.15 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
00.20 Tuttocavalli

Tretji kanal

11.45 Televideo
13.55 Eoks: Evropsko prvenstvo di-letantov
17.00 Galleria di Dadaumpa
18.15 L'Orecchiocchio -
19.00 Dnevnik 3
19.35 La testa nel pallone - 3. oddaja
20.05 Sola in vzgoja: Dogodki med drugo svetovno vojno
20.30 Norimberga: Chi, dove, come e perché?
22.00 Dnevnik 3
22.35 Primi amori

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.45 TV v šoli: TV koledar, Veselim se šole, Glasbeni pouk, Francoščina
10.35 TV v šoli: Zaključna operacija in konec vojne v Evropi, Jugoslovanski pisatelji za otroke
12.30 Poročila
17.15 Teletekst RTV Ljubljana
17.30 Poročila
17.35 Naš prijatelj Tito - nadalj.
17.50 Grizli Adams - nanizanka
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 V senci kraških znamenitosti - izobraževalna oddaja
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.05 Človekovi možgani: Govor - 3. del dok. serije
20.55 Ne prezirite -
21.10 A. Marodič: Naša krajevna skupnost: Poravnalni svet
22.15 Dnevnik
22.25 Jutrišnji otrok - film

Koper

14.15 TV Novice
14.20 YU made music
15.00 V znamenju poveljstva - nanizanka
16.10 Neznana obzorja - dok.
16.40 Risanke
17.00 Delta - rubrika
17.55 TV Novice
18.00 Boks: Evropsko prvenstvo
19.00 Odprta meja

Današnja Odprta meja bo v celoti posvečena prikazu graščin na Bi-striskem. Oddaja hoče prikazati današnje in nekdanje stanje tega kulturnega bogastva z uporabo dokumentarnega gradiva in posnetkov iz današnjih dni.

19.30 TVD Stičiče
19.50 Z nami pred kamero - rubrika

Današnja oddaja »Z nami v studiu« bo v celoti posvečena 40-letnici Primorskega dnevnika. Pri pogovoru v studiu bosta sodelovala novinarja Ivan Fischer in Lucijan Volk.

20.25 Odiseja - nanizanka
21.35 Evropsko prvenstvo v boks
22.20 TVD Vse danes
22.30 Lisica z zlatim uhanom -
23.00 Evropsko prvenstvo v boks
23.30 Visok pritisk - glasbena oddaja

Zagreb

15.30 TV v šoli
16.30 Poročila
16.35 TV koledar
16.45 V osemdesetih - otroška serija
17.15 In tudi letos... - izobraževalna serija
17.45 Ženska košarka: Jugoslavija - ZDA
19.30 Dnevnik
20.00 Mike Hammer - nadaljevanka
20.55 Glasbena parada Radenci '85
21.40 Dnevnik
21.55 Kulturni magazin

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

8.30 Quella casa nella prateria - TV film
9.30 Anonima cocottes - film
11.30 Tuttinfamiglia - kviz
12.10 Bis - kviz
12.45 Il pranzo è servito - kviz
13.25 Sentieri - TV roman
14.25 General Hospital - TV film
15.25 Una vita da vivere - TV roman
16.30 Divji svet živali - dok.
17.00 Due onesti fuorilegge - TV film
18.00 Zero in condotta - TV film
18.30 Help - glasbena igra
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig Zag - kviz
20.30 Hotel - TV film
21.30 Love Boat - TV film
23.30 Šport: Boks
00.30 Première - filmske novosti
00.45 Strike Force - TV film

RETEQUATTRO

8.30 Vicini troppo vicini - TV film
8.50 Ciranda de Pedra - TV novela
9.40 All'ombra del grande cedro -
10.30 Alice - TV film
10.50 Mary Tyler Moore - TV film
11.15 Piume e paillettes - TV novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Alice - TV film
13.15 Mary Tyler Moore - TV film
13.45 Tre cuori in affitto - TV film
14.15 Ciranda de Pedra - TV novela
15.10 Ruy il piccolo Cid - risanka
15.30 L'uomo ragno - risanka
16.10 I giorni di Brian - TV film
17.00 All'ombra del grande cedro - TV film
18.00 Febbre d'amore - TV film
18.50 M'ama non m'ama - igra
20.30 W le donne - zabavno - glasbe-na oddaja
23.00 L'ultimo gangster - film
00.40 L'ora di Hitchcock - TV film
ITALIA 1
8.30 L'uomo da sei milioni di dollari - TV film
9.30 Un passo nella foresta - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; Koledar; 7.40 Pravilja; 8.10 Na goriškem valu (ponovitev); 8.40 Slovenske popevke; 9.00-13.00 Popoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beleška; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: Tostran in onstran sonca (ponovitev); 12.15 Glasbeni potpuri; 13.20 Mladinski zbor Glasbene matice: Marij Kogoj: Otroške pesmi; 13.35 Glasbena priloga; 14.10-17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 V svetu filma; 16.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; 16.30 Glasbeni listi; 17.10-19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba: Nabožna glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga; 19.20 Lahka glasba; 19.50 Neposreden prenos iz Kulturnega doma v Trstu proslave 40. obletnice obnovitve slovenskih šol v Italiji.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu radia Koper; Mladinska oddaja; Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 9.15 Edig Galletti;

Spremenjene frekvence Radia Koper (italijanski program) — Srednji val 256,4 m ali 1170 MHz; UKW — Beli križ 97,7 MHz; UKW Koper 89,3 MHz; UKW Nanos 101,0 MHz.

9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Vprašajmo stilistko; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Danes bomo govorili o...; Popoldanski spored: Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 18.00 Besede in glasba; 18.45 Country music; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Včeraj v parlamentu; 9.00 Radio anch'io 85; 10.30 Ruotalibera - 68. Giro d'Italia; 10.40 Glasbeni mozaik; 11.10 Il fratello orientale, 10. nadalj.; 11.30 Spomini Stefana Satta Floresa; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 13.56 Turistične informacije; 14.30 Sola in vzgoja; 15.03 68. Giro d'Italia; 17.03 Il Paginone; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Europa spettacolo; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.25 Verska rubrika; 19.30 Na naših trgih; 19.35 Audiobox Lucus; 20.00 Fonit-Cetra predstavlja; 20.28 L'immaginario Gabriele - 7. epizoda; 21.03 Simfonični koncert; 22.30 Orkestralna glasba; 22.49 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.50 Iz naših sporedov 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Manuel de Falla: Ljubzen - Čarovnica - balet; 14.30 Človek in zdravje; 14.40-15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17.00 - glasba; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakah - glasba; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30-24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nočno; 00.05-4.30 Nočni program.

Pred 40 leti smo spet dobili slovenske državne šole

Danes v avditoriju svečana proslava 40-letnice obnovitve slovenskih šol

Preproste besede. Tak je naslov recitala, s katerim se bodo na današnji osrednji proslavi ob 40-letnici obnovitve državnih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji, predstavili učenci in dijaki naših šol na Goriškem. Preprostimi besedami, recitalu Kosovelovih pesmi, bomo lahko prisluhnili danes v deželnem avditoriju v Gorici. Ob 10.30 se bodo v dvorani zbrali učenci in dijaki ter učitelji in profesorji, zvečer ob 20.30 pa bodo proslavo ponovili za širšo publiko, za starše, predstavnike oblasti in ustanov.

Kakor smo že pred dnevi poročali, je osrednji del prireditve, poleg slavnostnega govora, zasnovan na recitalu Kosovelovih pesmi, ki ga bodo izvajali učenci in dijaki različnih šol. Vmes bodo tudi vložki v italijanski ter glasbeni vložki in izvedbi zborov učiteljskega. Režiser predstave je Emil Aberšek. Naj ob tem zapišemo, da bodo dijaki poleg pomembne obletnice v življenju naše šole, primerno obeležili tudi 80-letnico rojstva Srečka Kosovega, pesnika, ki je našel pot tu-

di med italijanske bralce, mogoče bolj kakor drugi ustvarjalci vezane besede.

Poleg recitala pa se bodo dijaki in učenci predstavili tudi s svojimi slikarskimi in likovnimi izdelki. V predverju avditorija bo namreč na ogled razstava slik in risb, ki so jih izdelali učenci osnovnih šol, dijaki nižje srednje šole in učiteljske.

Trajnejše obeležje pa prav gotovo predstavljata, kakor smo že tudi zapisali dve priložnostni publikaciji, od katerih ima jubilejna številka Izvestij še posebno dokumentarno in zgodovinsko vrednost, saj je v njej pravzaprav strnjena desetletna doba slovenskih srednjih šol na Goriškem in sicer od leta 1975 do 1985. Žal ni v Izvestiju zapopadeno stanje na osnovnih šolah v Gorici in okolici. Tisk jubilejne številke Izvestij, ki obsega nad 250 strani srednjega formata, so podprli slovenski denarni zavodi na Goriškem in Goriška pokrajinska uprava.

Udeleženci današnje proslave pa bodo prav gotovo z veseljem vzeli v

roke tudi priložnostno brošuro, ki so jo napisali in tudi oblikovali učenci vseh osnovnih šol z Goriškega, pod vodstvom učitelja Silvana Bevcarja. Naj ob koncu omenimo, da so to pobudo finančno podprle, poleg zasebnikov, tudi nekatere naše ustanove in občine.

Olajšave pri plačevanju pregledov in zdravlil

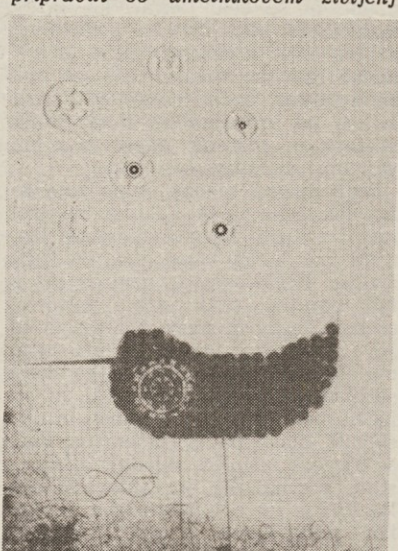
Na uradu goriške zdravstvene enote sprejemajo prošnje za olajšave pri plačevanju zdravniških pregledov, oziroma za nakup zdravil. KZE obvešča, da za te olajšave pridejo v poštev predvsem tiste osebe, ki ne presegajo 10 milijonov lir letnega dohodka. To velja le v primeru, da dotične osebe živijo v družini, kjer nihče drug ne ustvarja dohodka. V obratnem primeru velja skupek dohodkov.

Sicer za vse podrobnejše informacije ter za pravilno sestavo prošnje so na razpolago na sindikatu CISL v Ulici Roma od ponedeljka dalje.

Ob umetnikovi 60-letnici

Razstavo Vladimira Makuca odprò danes v gradu Kromberk

V kromberškem gradu bodo danes ob 18. uri odprli retrospektivno razstavo del priznanega solkanskega rojaka, umetnika Vladimira Makuca. Razstavo je pripravil Goriški muzej. To bo prvi tako obsežni pregled umetnikovega opusa, ki so ga v muzeju pripravili ob umetnikovem življenjskem jubileju — šestdesetletnici.

Vladimir Makuc je eden vidnejših predstavnikov ljubljanske grafične šole in mednarodno priznan grafik, hkrati pa intimen izpovedovalec, vsaj v večjem delu svojega opusa, v kromberškem, primorskem prostoru inspirirane nega motivnega sveta.

Razstava bo odprta do konca junija. Izdali so tudi katalog z bogato dokumentacijo in barvnimi ter črno-belimi reprodukcijami umetnikovih del. Besedila v katalogu so prevedena delno v angleški in delno v italijanski jezik. Obiskovalcem bo na razpolago tudi strokovno vodstvo.

Na nocojšnji otvoritvi bo slavnostni govornik podpredsednik slovenske skupščine Jože Šušmelj. O umetnikovem delu bo govorila Melita Stele-Možina, muzejska svetovalka v Moderni galeriji v Ljubljani. V glasbenem programu pa bo sodelovala flavtistka Nataša Pavletič.

Erdmanov Samomorilec drevi na gradu

Pod platneno streho na grajskem dvorišču bo drevi ob 20.30 gledališka predstava. Večer sodi v okvir poletnih prireditev na goriškem gradu v priredbi letovišarske ustanove.

Nocoj je na programu nastop goriške gledališke skupine Collettivo Teatro. Mladi goriški igralci bodo ponovili zabavno igrano Nikolaja Erdmana Samomorilec (Il suicida). S to igro so že nastopili v našem mestu v zimskem času in imeli velik uspeh.

Praznik mladine

Goriška bo jutri prizorišče dveh pomembnih mladinskih pobud, ki dopolnjujeta in bogatita sicer že razvrsteno mladinsko dejavnost, ki je bila prav v maju zelo pestra. Pomislimo samo na razne manifestacije ob 40-letnici osvoboditve ter na današnjo proslavo ob 40-letnici slovenskih šol na Goriškem.

Jutri zjutraj pa se bo kakih petsto učencev goriških osnovnih šol srečalo na športnem dnevu, ki bo potekal v Gorici, Doberdobu in Sovodnjah. Naši najmlajši se bodo zbrali tokrat trije, da bi se pomerili v poligonu, oziroma v igri med dvema ognjema. Za vse pete razrede bo tekmovanje v telovadnici v Sovodnjah, kjer bodo tekmovali tudi vsi ostali učenci iz te občine. Goriški in briški učenci bodo nastopili v telovadnici Kulturnega doma, doberdobski pa v domači vasi.

Čas, da se pospravi nekaj športnih rekvizitov, pa bo v prvih popoldanskih urah na vrsti v telovadnici Kulturnega doma akademija mladih telovadk in telovadcev ŠD Dom.

predavanja

V pokrajinski sejni dvorani bo jutri ob 17. uri predavanje o obolenjih srca pri mladih. Predavala bosta dr. Mario Spanghero in dr. Giuseppe Nicotra. Pobudo prireja združenje Cuore amico.

kino

Gorica
VERDI 18.30—21.30 »Amadeus«.
VITTORIA 17.30—22.00 »Le porno ef-fusioni nel mondo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »Gli amori di Swaam«. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič
EXCELSIOR 18.00 in 22.00 »La bella adormentata nel bosco«. Risanka.
COMUNALE 20.30 Koncert pianista Antonia Ballista in sopranistke Ali-de Marie Salvetta.

Nová Gorica in okolica
SOČA 18.00—20.00 »Čao mali«.
SVOBODA 20.00 »Goli v sedlu«, ob 22.00 »Švedinje v internatu«.
DESKLE 19.30 »Breakdances«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna v Štandreu, telefon 85-136.

POGREBI
Danes ob 8. uri Lucia Medert Gomišek iz splošne bolnišnice v Štandreu, ob 9.30 Felice Culot iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu, ob 11. uri Elvira Morsolin iz splošne bolnišnice.

Člani mešanega pevskega zbora »Oton Župančič« izrekajo Ivanu in Rodolfi iskreno sožalje ob smrti mame, oziroma tašče Pavle.

Postopno odpiranje objekta

V novi tržiški bolnišnici center za zdravljenje diabetikov

V Tržiču bodo v prihodnjem tednu vendarle izročili namenu prvi del nove bolnišnice v San Polu. Od ponedeljka, 3. junija, namreč bo v novem objektu ob državni cesti Tržič - Gradišče začel delovati center za zdravljenje in pomoč diabetičnim bolnikom. Ta služba je doslej delovala v prostorih bivšega sedeža Inam v Ulici Manzoni. Po odprtju prvega centra za zunanje paciente — ob tem ne gre pozabiti, da je v občinah na Trziškem nad tri tisoč oseb, ki bolehaajo za diabetisom — bodo postopoma v novi bolnišnici uredili še druge poliambulante. Tako je že v prihodnjih tednih predvideno odprtje ambulant za športnike in športno dejavnost nasploh in ambulate za vsa storitve, ki so pred uvedbo reforme zdravstva spadale v pristojnost občin.

Kasneje bodo v novo bolnišnico premestili laboratorije in nekatere zdravstveno-socialne službe. Tako bo nova bolnišnica vendarle pričela služiti namenu, čeprav še danes ni povsem jasno, kakšen obseg in kakšno vlogo naj bi dobila v končni fazi. Upoštevati je treba namreč, da so jo začeli graditi pred več kakor desetimi leti, v obdobju potenciranja zdravstvenih struktur. Po drugi strani pa je treba upoštevati usmeritev (in potrebe), ki se kažejo v zadnjem času, to je v zmanjševanju stroškov v zdravstvu

in seveda ustrezno temu krčenje števil bolniških postelj.

Manj napetosti v tovarni AAA

Napetost med delavci valjarne Acciaierie Alto Adriatico v Tržiču je po sestanku s komisarjem Catapanajem, v sredo v Bologni, in po včerajšnji skupščini v tovarni nekoliko popustila, niso pa bili v celoti odstranjeni vsi dvomi glede nadaljnje usode podjetja. Na včerajšnji skupščini so predstavniki sindikata kovinarjev, ki so se udeležili sestanka v Bologni, kjer so razpravljali tudi o položaju v drugih tovarnah Maraldijske skupine, poročali o izidu sestanka ter o zagotovilih, ki jih je dal komisar: tovarne v Tržiču ne nameravajo zapreti, ampak se dela v smeri prenosa, oziroma prevzema lastništva s strani druge družbe.

Taka zagotovila so kajpak pomirjevalno vplivala na napetost in ogorčenje delavcev, potem ko so bile v nedeljo, na tiho in povsem nepričakovano zapečatenne proizvodne naprave.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike, tel. 72-341.

V Bruslju tudi navijači iz Gorice in bližnjih krajev

Nekateri so se že vrnili, drugi so na poti domov

Nad 200 ljudi iz Gorice in bližnjih krajev je bilo v sredo zvečer v Bruslju priča tragičnemu dogodku in divljanju navijačev. Tako je mogoče sklepati na podlagi podatkov, ki smo jih zbrali pri goriških potovalnih agencijah. Ugotovitev seveda velja za organizirane skupine, kajti vesti o tistih, ki so se v Belgijo odpeljali na lastno pest, ni. Zaenkrat ni poročil, da bi bili med žrtvami in ranjenci ljudje iz naših krajev.

Nekatere skupine so se že vrnile domov, medtem ko se bodo druge, predvsem tiste, ki so se v Belgijo odpeljali z avtobusi, vrnile danes. Tako recimo velja za izlet, ki ga je organiziral potovalni urad IOT. V skupini so tudi mnogi Goričani, poleg navijačev Juventusa iz Palmanove, Krmina in nekaterih drugih krajev. Pri agenciji so nam zagotovili, da so včeraj govorili z vodjo skupine in da se vračajo vsi udeleženci, čeprav imajo nekateri precej bunk in prask.

Agencija Victor Turist je v Bruslju organizirala charterski polet iz Pulja. V skupini je bilo 86 oseb iz Gorice, Tržiča, Trsta in nekaterih drugih krajev. Vsi so se že vrnili včeraj zjutraj, z grenkimi občutki. Pod vplivom tragedije na stadionu, o obsegu katere so se pravzaprav prepričali šele včeraj, iz časopisov in ob poslušanju

radijskih in televizijskih poročil. Menda so imeli sedeže v osrednjem delu stadiona, od koder je bilo težko ugotoviti, kaj se dogaja na obrobju.

Povprašali smo tudi pri sosedi v Novi Gorici, pri Avtoprometu, kjer so nam odgovorili, da organiziranih izletov pri njih ni bilo. Podoben odgovor so nam posredovali pri Kompas.

Delovno mesto

Pri pokrajinskem konzorciju za rehabilitacijo nameravajo zaposliti za omejen čas (nadomestitev uslužbenke zaradi poročniškega dopusta) diplomirane vzgojitelja, usposobljenega za delo z duševno in fizično prizadetimi osebami. Rok za predložitev prošnje zapade 21. junija letos. Podrobnejša pojasnila nudijo interesentom na sedežu konzorcija v Gradišču, Trg Unità 3.

OBVESTILO IZLETNIKOM NA NORVEŠKO

Prosimo izletnike, ki tega niso še storili, naj dvignejo program izleta na upravi PD v Gorici, Ulica 24. maja 1.

V Sovodnjah bo 9. junija veliko planinsko srečanje

Slovensko planinsko društvo bo v nedeljo, 9. junija, prireditev in gostitelj 14. planinskega srečanja, družabnosti, ki ima kot glavni cilj gojitev in utrjevanje prijateljstva med planinci v zamejstvu in člani planinskih društev v matični domovini. Prireditelj bo v Sovodnjah na prireditvenem prostoru ob Kulturnem domu, k organizaciji pa sta pristopili kulturno in športno društvo ter sekcija VZPI-ANPI.

Kakor so nam povedali pri društvu, se bo uradni del srečanja pričel ob 11. uri z govorom in nastopom moškega pevskega zbora KD Skala iz Gabrij. Med zbiranjem udeležencev bo igrala godba na pihala iz Nabrežine, v popoldanskem času pa bo prijetna planinska družabnost. Pobuda za vsakoletno srečanje drugo nedeljo junija se je porodila pred petnajstimi leti ob priložnostnem srečanju goriških in jeseniških planincev. Od takrat dalje je bilo srečanje redno vsako leto in vedno v drugem kraju. Zmeraj je bila udeležba zelo množična, čeprav je občasno ponagajalo vreme, ali so nastale različne nepredvidene težave. Zadnje srečanje je bilo lani v Bilčovsu na Koroškem, leto prej pa v Nabrežini, v priredbi tržaškega SPD. Goriški planinci so bili doslej že dvakrat gostitelji: prvič na Vrhcu, potem pa v Števerjanu, leta 1980.

Včeraj dopoldne pri Tržiču

V TRČENJU S TOVORNJAKOM TEŽKO RANJEN AVTOMOBILIST

V silovitem trčenju med avtomobilom in tovornjakom je bil včeraj, okrog 11. ure, v okolici Tržiča težko ranjen 22-letni Maurizio Pipolo iz Trsta, Ul. Benussi 9. Zdravniki bolnišnice v Tržiču se nad njegovim zdravstvenim stanjem še niso izrekli. V nesreči je namreč Pipolo zadobil zelo hude poškodbe prsnega koša in notranjih organov, zlom kolka in razne druge poškodbe. Nesreča se je zgodila na dovozni cesti v industrijsko cono v Tržiču v neposredni bližini križišča državno ceste št. 14. Po dosedanjih ugotovitvah, naj

bi Pipolo z lancio beta pripeljal iz industrijske cone namenjen proti križišču pri Moščenicah, medtem ko naj bi v nasprotni smeri pripeljal tovornjak zahodnonemške registracije, ki ga je upravljal 47-letni Friedrich Grupe. S tovornjakom je bil namenjen v tovarno Adriaplast, kjer bi moral razložiti tovor.

Po dosedanjih ugotovitvah naj bi tovornjak na omenjenem odseku ceste, kjer je med drugim tudi zelo oster in povsem nepregleden ovinek, zavozil precej na levo stran cestišča. Trčenje je bilo tako neizogibno. Ob udarcu je bilo vozilo, v katerem se je nahajal Pipolo povsem uničeno, ranjenca pa so iz razbitin z veliko težavo izvlekli šle gasilci.

Do 15. junija vpis v otroške jasli

Občinska uprava obvešča, da je v teku vpisovanje v otroške jasli. Prijave sprejema socialna asistentka ob ponedeljkih, sredah in petkih od 10. do 12. ure na sedežu ustanove v Drevoledu Virgilio 20, ter ob sobotah od 10. do 12. ure v javnem večnamenskem socialnem centru v Ulici Baia-monti 22. Prijave bodo sprejemali do 15. junija. V varstvo sprejemajo otroke od 3 mesecev do 3. leta. Eden od glavnih pogojev je, da imajo starši bivališče v občini, oziroma, da imajo zaposlitev v Gorici.

Naša prisotnost na Gran Premio Noè:

VINA

Charadonnay
Furlanski tokaj - Collio
Malvazija - Isonzo
Beli pinot - Collio
Zlata rebula
Tokaj - Isonzo

Aromatični tramlinc - Collio
Sauvignon - Collio
Renski rizling - Isonzo
Traminer - Isonzo
Cabernet franc - Isonzo

Distribucija: Casa del Barbera v Bazovici in Centergross v Gorici.

Kmetijsko posestvo PINTAR BORIS Števerjan - S. Floriano del Collio

Dialog med manjšino in večino o zaščiti predpostavlja enovito pojmovanje demokracije

Na italijanskem dnevniku Il Piccolo se že nekaj mesecev vrstijo pisma na temo naše zaščite, ki jih ponekod označujejo kot izraz »dialoga«, ki naj bi tako potekal med večino in manjšino.

Beseda »dialog« verjetno ni primerna za izražanje resničnega pomena velike večine izmenjanih stališč, kajti v protislovenskih stališčih ne najdemo tiste odprtosti, ki je predpogoj vsakega dialoga. V njih najdemo le izdelana protislovenska mnenja, ki se razvijajo le v kolikor jih avtorji pilijo, da bi postajala čim bolj učinkovita.

To je res čuden dialog, saj se obe strani pravzaprav ne obračata druga na drugo, ampak na nekoga tretjega: na nevidnega, molčečega in pasivnega sogovornika, ki je italijansko javno mnenje našega mesta in širšega obmejnega prostora. Dialog ali točneje gonja na straneh Piccola ima kot cilj prepričati čim več tega javnega mnenja o pravilnosti protislovenskih stališč in dnevnik, bolj kot stičišče dveh mnenj, je le zvočnik, ki pojačuje ta stališča s svojo naklado.

Vse to ni nič novega, a ravno zato je vredno, da si zastavimo in odgovorimo na vprašanje, če ima smisel iti v tak dialog, ali točneje: kakšen dialog je možen in pozitiven v teh razmerah.

Dialog med Italijanom, ki čuti potrebo, da brani svojo identiteto in Slovence, ki zahteva zakonsko zaščito, bi bil danes možen, če bi obstajali nekateri predpogoji. Predvsem, če bi obstajal enoten pomen besed, ki jih uporabljajo sogovorniki na Piccolu. Na dlani je, da imajo nekatere besede, ki jih uporabljata obe strani povsem drugačen pomen za ene in druge, čeprav gre za iste italijanske izraze.

Beseda »dvojezičnost«, na primer, za »ogroženega« Italijana, pomeni, da se bo moral učiti slovenščine in da bo zaradi neznanja tega jezika oškodovan; za »ogroženega« Slovence pa, da lahko rabi slovenščino tudi v javnosti.

Beseda »demokracija« pomeni za »ogroženega« Slovence, da manjšina lahko kljub svoji malostevilnosti nastopa v določenih vlogah enakopravno z večino; za »ogroženega« Italijana, pa ista situacija pomeni zapostavljanje večine, sam pojem demokracije.

BERITE

»Novi Matajur«

je pa mu pomeni le strogo upoštevanje številčnega razmerja obeh skupnosti.

Izraz »narodna zavest« pomeni za »ogroženega« Slovence vprašanje obstoja in ohranitve kot skupnosti; za »ogroženega« Italijana pa je stvar ponosa in izhaja iz občutljivosti, da bi italijanska skupnost v teh krajih ne izpadla za šibkejšo kot je v resnici.

Različni pomen teh izrazov v omenjenih »dialogih« privede do nečesa hujšega, kot je pogovor med gluhih, saj je v danih razmerah nemogoče preseči že ta prvi nesporazum. Temu se ne smemo čuditi, kajti današnje nerazumevanje ni nekaj naključnega, ampak sad 40-letnega sistematičnega odnosa nepoznavanja in nespoznavanja s strani večine. Ta odnos je imel več ciljev, med drugim tudi tega, da bi se čim težje sporazumevali, ko bi prišel čas, da se dogovarjamo. Nerazumevanje se ne tiče le nekaterih osnovnih pojmov, ampak zadeva celo fronto odnosov večine in manjšine in vključuje tudi pojmovanje osnovnih načel, ki naj bi vodila demokratično družbo in dojemanje cele vrste zgodovinskih dogodkov, ki naj bi tvorili podlago za skupni jezik.

Dialog s človekom, ki namesto poznanja razmer ima le skladišče predsodkov je nemogoče, jalov in lahko celo škodljiv, če pomaga takemu sogovorniku in sorodnim opazovalcem gojiti prepričanje o lastni odprtosti.

Dialog bi bil možen, če bi razčistili pomen vsaj glavnih pojmov, in na prvo mesto spada verjetno pojem »demokracije«. Če neko trdi, da je zaščita manjšine v bistvu nedemokratično dejanje, ker tako manjšina »prehitava« večino, moramo na tako stališče odgovoriti, moramo pred javnostjo presekati ta voz, kajti zaščita ne more delovati, če ni sožitja med večino in manjšino in sožitje je možno le, če je demokratična zavest večine dovolj zrela.

Medtem, ko Slovenci predpostavljamo, da je v italijanski družbi pojem demokracije dovolj dozorel za zaščito manjšin, pa Odbori za obrambo italijanske identitete zanikajo na tem obmejnem prostoru prav ta temelj, to osnovno načelo, ta predpogoj zaščite. Medtem ko mi skušamo do podrobnosti utemeljevati vsako podrobnost naše predstave o zaščiti, ti odbori sekajo korenine spoznanj, ki so nas privedle do naše današnje zahteve.

Sekajo jih z lažmi, kakršna je na primer obtožba, da z našo zahtevo kalimo vzdušje miroljubnega sožitja, ki je bilo s težavo doseženo, kot da bi bilo današnje sožitje njihova zaslu-

ga. Tu spet naletimo na pojem, ki lahko ima zelo različne pomene. Za »ogroženega« Italijane pojem miroljubnega sožitja pomeni, da sploh ne smemo zahtevati enakopravnosti in ostati na družbenem položaju, ki so nam ga določili pred 40 leti. Za nas pa »miroljubno sožitje« pomeni zabeležiti mazaške akcije naših šol in ustanov in ne reagirati z vračanjem enakih žalitev; pomeni doživljati skrunitve spomenikov in jih prostovoljno stražiti cele noči, pomeni doživeti bombni atentat na šolo in vložiti tožbo proti neznanemu. Za nas »miroljubno sožitje« pomeni ne izzivati ostalih in spoštovati pravila demokratične družbe in ker vemo, kaj to pomeni, takoj spoznamo demagoge, ki mahajo s to zastavo, a sami ne storijo ničesar, da bi uresničevali ista načela ali obsojali tiste, ki jih kršijo.

Odbori za zaščito italijanske identitete imajo jasen namen, ki izhaja iz analize njihovega delovanja: večati narodnostno napetost med večino in manjšino, in tako izpodkopavati te-

melje sožitja. Iz njihovega obujanja starih gesel o slovansko-komunistični nevarnosti se oblikujejo obrisi še dveh zelo nevarnih osti, ki jih ne smemo prezreti: poskus razbitja strjenosti slovenskega nastopa za zahtevo zaščite in ustvarjanje vzdušja nezaupanja in napetosti ob meji.

Kakšne so torej možnosti in potrebe za dialog med Slovenci in Italijani v luči take razlage dogodkov?

Dialog je nedvomno potreben, a ne tak, ki načrtno zlorablja in potvarja vsako Slovence naklonjeno izjavo. Treba je iskati poti za uresničitev pravega dialoga, da bo italijanska javnost lahko spoznala naše resnične zahteve, njih utemeljitve in presojala o njihovem pomenu. Možnosti takega dialoga moramo iskati predvsem mi, Slovenci, a tudi vse tiste sile, ki se ne ustrašijo definicije, da so napredne in demokratične. In demokratičnost se spoznava po dejanjih, ne le po besedah.

PAVEL STRANJ

Teden animiranega filma s čudežnim mačkom Felixom

Huminska kinoteka Cinepopolare prireja od danes do nedelje »7. deželni festival animiranega filma«. V Huminu so se popolnoma posvetili prvemu obdobju filmske zgodovine, zato nič čudnega, če se bo letošnji festival ukvarjal s črno-belimi prebranim mačkom, ki so ga Italijani imenovali Mio Mao, čeprav mu je bilo ime Felix the cat.

Njegov »očec« je bil Otto Messner, ki je v prvih dvajsetih letih našega stoletja ustvaril najbolj priljubljenega in zabavnega heroja risanih filmov v Ameriki. Felix the cat so risani črno-beli filmi, ki grafično zelo spretno uporabljajo barvni kontrast med črnim in belim. So pa tudi izključno nemi filmi. Od leta 1919, ko je Felix prvič nastopal v risanki, do leta 1928, ko je bilo njegove prve serije konec, je filmski svet beležil konec nemega filma. Ampak Felix ravno tako kot Chaplin (kateremu je bil hote zelo podoben) ni spregovoril. Pa kako naj bi spregovoril, ko je že deset let uspešno komuniciral z očmi, z usmehi in z repom? Kako bi lahko zgledal Felix, ko bi imel dar govora? Otto Messner je odgovoril na to vprašanje tako, da je za vedno zapustil

svet animacije. Nekateri njegovi ožji sodelavci se s to odločitvijo niso strinjali in tako je Felix ponovno zagledal svet 1936. leta, tokrat v barvah. Vendar pravega Felix, tistega »čudežnega mačka« ni bilo več.

Sedmi deželni festival nam bo omogočil ogled številnih variant iznajdljivega Felix, poleg tega pa tudi zanimiv dokumentarni film iz leta 1977 v katerem Messner obuja svoje filmske spomine od Felixovega rojstva do obdobja, ko je v svetu animacije zaslovela Micky miška.

Glede na to, da je letos mednarod-

no leto animacije, upamo da si bomo lahko tudi v Trstu ogledali Felixe in še ostale čudovite filme huminske kinoteke. Pravijo, da imamo v Trstu deželno kinoteko, ki bi nam lahko prikočila na pomoč. Glede na to, da omenjena ustanova obstaja verjetno le na papirju, vam svetujem, da se odpeljete v Videm, kjer se boste lahko nagledali čudovitih risank.

Od danes do nedelje v videmskem kinu Dessai Dolopavro ferroviario; v soboto in nedeljo od 10. do 23. risanke non stop.

EVA FORNAZARIČ

Odprtje razstave o svetu mode

Jutri bodo v prostorih Tržaške pokrajine na Trgu Vittorio Veneto odprli fotografsko razstavo »Indiskreten čar mode«, ki sta jo priredili skupina 78 in Photoimago. Na razstavi bo sodelovalo pet umetnikov iz Furlanije-Juljske krajine in sicer Fabio Balbi, Claudia Degano, Roberto Kyprianou, Donato Riccesi in Pierpaolo Ulcigrai. Odprtje razstave bo ob 18.30.

Razstava bo, kot že sam naslov pove, odprla okno v svet mode, svet, kjer je fotografija doma. Vendar ne na način reklame, ko je fotografija le medij, ki s svojim metajezikom posreduje gledalcem ali bralcem določene predmete. Tokrat pa so fotografi segli v svet mode na drugačen način in razkrili zanimive in na svoj način vznemirljive kotičke tega na videz bleščečega sveta. Moda torej kot svet in ne kot reklama, kot prostor kjer je fotografski aparat nekakšno tretje oko, ki odkriva prikrita razsežnosti.

Pogovor s pisateljem Florjanom Lipušem

Pišem iz čistega veselja do slovenske besede

— Vsako besedo, ki jo zapišete na moč skrbno pretehtate. Najbrže velja to tudi za naslov vaše najnovejše knjige: Jalov pelin. Zakaj ste se odločili zanj?

— Naslov sem iskal zelo dolgo. Imel sem več možnosti in končno sem se odločil za tega. Morda je vzrok v koroških danostih... Morda je to prispevek za življenje koroških Slovencev...

— Za pisateljevanje ste se odločili zavestno, ker se niste hoteli sprijazniti z usodo povprečnega koroškega Slovence. Ta odločitev pomeni morda težjo pot, ali vsaj manj udobno, saj gre za dosleden angažman, ki vas pogosto spravljaja v opozicijo. Ste to nameravali že od vsega začetka?

— Ta odločitev ni prišla od samega začetka. Nastala je z leti in z bojem. Sicer pa moja literatura ni družbeno ali koroško angažirana. Mislim, da v nobenem tekstu ne boste našli stvari, ki bi jasno kazale, da jih je napisal koroški Slovenec. Moj angažman je samo v tem, da pišem slovensko in ne v kakšnih družbenopolitičnih akcijah ali podobnem. Zadostuje mi, da je moj tekst v sedanjih okoliščinah na Koroškem napisan v slovenščini.

— Verjamete v to svoje orožje?

— Težko je presojati, kaj lahko človek na tak način doseže. Včasih se mi dozdeva, da je vse skupaj brez učinka. Tako tudi najbrž je, vendar me to ne moti. Pišem iz čistega veselja do slovenske besede in menim, da sem to dolžan samemu sebi. Kakšne so stvari okoli mene, me bolj ali manj ne briga.

— Ko ste zapuščali revijo Mladje, ste v svojem prispevku z vso jezo napisali, kaj mislite o svojih sonarodnjakih. Verjamem, da se do danes vaše prepričanje ni spremenilo. Kaj jim očitete?

— Še vedno mislim enako. Kar sem pred 4 leti napisal v »črno številko« Mladja, bi podpisal tudi danes. Mislim tudi, da se do danes nič ni spremenilo. Očitam jim še vedno, da se čisto nič ne zanimajo za slovensko literaturo, da so zanj nič ne naredijo in da se lotevajo obrobnih

stvari, ki nimajo nikakršnih perspektiv v bodočnosti. Njihova razmišljanja slonijo na preteklosti, vztrajajo v tradiciji, gojijo sto let stare kulturne navade, ki so že preživele in ki bi jih noben napreden narod na svetu ne negoval, če bi imel takšne možnosti, kot jih imamo mi na Koroškem.

— Kaj očitete večinskemu narodu?

— Pravzaprav so moji očitki namenjeni bolj sorodnikom. Če se večinskemu narodu predstavljamo, tako kot to počnemo zdaj, je povsem razumljivo, da jim nismo zanimivi in privlačni. Kako naj se napredno misleč nemško govoreč človek zanima za našo folkloro, za naše vaskne igre in podobno. Kaj več o naši kulturi pa ne izve.

— Vaše literarno delo nastaja iz stiske. Kot ste rekli, tega ni mogoče razbrati neposredno, izhodišče pa to vendarle je. Precej črnoegledi ste, kot tema se pogosto pojavlja smrt in kot element pogreb. Zakaj?

— Res je tako. Toda moji problemi zdaj niso več problemi koroškega Slovence. Tako bi pisal tudi, če bi bil Jugoslovian ali kdorkoli na tem svetu. Gre mi predvsem za človeške probleme, za moje osebne probleme in če mi verjamete ali ne, pišem predvsem zato, da pomagam samemu sebi in ne koroškim Slovence, svojemu narodu, kot se zveneče in lepo reče. Pišem iz čistega egoizma, zato da rešujem samega sebe.

— Pri pisanju ste izjemno natančni in dosledni. Besede so polne, v stavku imajo povsem natančno določeno mesto, stavek v odstavku in tako naprej. Gre torej za izjemno dodelan stil, ki terja najbrž veliko dela.

— Vsak moj tekst nastaja zelo zelo počasi. Iz osnovne zamisli nastane odstavek, potem še eden in tako naprej. Tekst se širi na vse strani tako, da ga prepisujem in vsakokrat ga je več. Veliko dela imam s tem, a je kljub težavnosti zame to prijetno delo, ki mi ponuja veliko zadovoljstva in užitkov. Menim, da to, kar nekateri pisatelji pravijo o trpljenju, ne drži in da niso iskreni. Nič in nihče me ne sili k pisanju.

To počnem prostovoljno, ker tako hočem in ker tako moram.

— Uživate tudi pri iskanju posebnih, za vas prav značilnih jezikovnih posebnosti, starih izrazov, sočnih besed, ki pa so vendarle doma prav na Koroškem?

— Na ta način tekst spominja na Koroško in to je morda edini pokazatelj izvora mojega pisanja. Te besede seveda sodijo v tekst, oziroma jih tekst zahteva. Zapis je namreč skupek oblike in vsebine ali jezika in vsebine. Te pomenke enote zahtevajo prav to besedo in nobene druge.

— Torej to ni zato, ker bi želeli z očmi zgodovinarja ali etnografa ohraniti posebnosti koroškega jezika.

— Ne. Če mi je neka beseda všeč, jo zapišem, če mi ni, jo izpustim, pa naj bo še tako slovenska. Včasih čisto zavestno uporabljam napačne besede, če so funkcionalni, uporabljam tudi germanizme, da le ne motijo duha slovenskega jezika. Z jezikom lahko počnem karkoli.

— Kaj bi lahko rekli o sodelovanju s Handkejem? Prav on vam je namreč pomagal, da ste uspešno prodrli v germanski svet.

— Če ne bi bilo Handkeja, bi ne bilo Dijačka Tjaža v nemščini in še marsičesa drugega: ne bi bilo Janoševih pesmi niti njegove Petrarceve nagrade. Veliko nam je pomagal. Bil je nekakšna odskočna deska za literaturo koroških Slovencev.

— Vam vaši in uspeh drugih veliko pomeni?

— Zdaj, ko je do tega prišlo in ko pogledam, kako so se stvari razvijale, mi to kar precej pomeni. Gre preprosto za potrditev tega, da sem na pravi literarni poti. Če si Handke upa podpisati neko delo, pomeni, da je dobro. Posebno prijeten je ta občutek ob upoštevanju dejstva, da je bil do taistega dela na domačih tleh drugačen odnos. Če sem čisto odkrit, moram dodati še, da nisem sam nikoli iskal stikov z ljudmi, da bi mi dela predstavljali v nemščino. Zgodilo se je samo po sebi in kar nekako ponosen sem, da pri tem nisem niti z mezinemc mignil.

— Zanimivo in značilno za vas je, da se držite prepričanja, da avtorju ni treba oziroma da naj ne »reklamira« svojega dela in da morajo pot do njega najti drugi. Se vam zdi, da vendarle moramo v poplavi množičnih komunikacij tudi sami storiti kakšen korak, da nas spoznajo drugi?

— To je že res, le da tega ne sme početi pisatelj. Pomembno je, da se slovenska literatura uveljavi tudi drugod, v drugih jezikovnih območjih, a to ni naloga pisatelja. Pisatelj ima druge naloge in teh naj se drži. Vso svojo energijo in zmogljivosti naj posveti pisanju, ne pa da se daje na voljo drugim kulturam.

— Nekoč ste se imenovali za zamudnika. Velikokrat je slišati, da ste prav v literaturi prehitovali svoj čas in da vas niti slovenski niti mednarodni literarni svet nista dovolj hitro spoznala. Ste še v čem v zamudi?

— Morda drži, kar ste rekli, a ni toliko pomembno. Vsak literarni tekst dobi prej ali slej veljavo. Bralci spoznajo njegovo vrednost, če pa se to ne zgodi, je čisto prav. Pomembno je, da prepuštam bralcu, da se nepristransko odloči. Zgodovina naj pokaže vrednost nekega teksta, to kar se dogaja danes in kar se je zgodilo včeraj pa ni tako pomembno.

— Dolga leta ste že učitelj mladih. V kakšni luči vidite njihovo prihodnost?

— Ne strinjam se s tem, da sem koga kaj učil. Vsa ta leta sem bil jaz tisti, ki sem se učil. V črni luči vidim razvoj narodnostne skupnosti na Koroškem, ker pač gre v to smer. To je vsaj stagnacija, če že ne korak nazaj. Vsaka stagnacija pa je za nas pogubna.

— Je med mladimi veliko nezainteresiranih? Jim je vseeno, če se asimilirajo?

— Bolj ali manj je bilo vedno enako. Hujši so bili časi, bolj so preganjal slovenščino, bolj smo se je oprijemali in se zanj ogrevali. Manj je bilo tega pritiska, bolj smo popuščali in bolj smo bili do nje malomarni. Koroški Slovenci najbrže potrebujemo bič, ki bi bil ne-nehno nad nami in bi nas silil v to, da svojega jezika ne bi pozabili.

NEVA ZAJC

Na 13. etapi kolesarske dirke po Italiji Hinault še trdno v vodstvu

FROSINONE — Kot je bilo pričakovati, včerajšnja 13. etapa ni prinesla novosti. Po predvčeršnjem naporu na kronometer in pred današnjim vzponom na Gran Sasso so si kolesarji očitno privoščili nekaj oddiha, tudi da nekoliko razmislijo, kaj bi se dalo ukreniti, da bi zaustavili Hinaulta. Francoz je namreč premočno zmagal na zadnji etapi na kronometer in trenutno res ni videti, kdo in kako bi ga lahko ogrozil, razen če se kaj nepredvidljivega zgodi.

Včerajšnja etapa, ki je pustila skupno lestvico nespremenjeno, je prinesla nov uspeh Freulerju, ki je bil najhitrejši v sprintu. Edino, kar je vredno zabeležiti, je bil nov padec, v katerega je bil vpleten tudi Hinault. Na srečo pa se je tokrat vse izteklo brez posledic.

VRSTNI RED: 1. Freuler (Švi.),

ki je 154 km od Maddalonijev do Frosinona prevozil v 4.02'16" s povprečno hitrostjo 38,139 km na uro; 2. Van Der Velde (Niz.); 3. Hoste (Bel.); 4. Hofeditz (ZRN); 5. Mantovani; 6. Gavazzi; 7. Lemond (ZDA); 8. Gambirasio; 9. Pieters (Niz.); 10. Phinney (ZDA); 11. Cavallo; 12. Da Silva (Por.) ter glavni z vsemi najboljšimi, ki ima isti čas zmagovalca.

SKUPNA LESTVICA: 1. Hinault (Fr.) 6.19'26"; 2. Visentini po 1'14"; Moser 2'01"; 4. Lemond (ZDA) 2'39"; 5. Prim (Šve.) 3'53"; 6. Baronchelli 4'08"; 7. Contini 4'36"; 8. Lejarreta (Šp.) 5'01"; 9. Wilson (Avs.) 5'28"; 10. Chioccioli 5'45"; 11. Bombini 6'; 12. Da Silva (Port.) 6'08"; 13. Volpi 6'08"; 14. Saronni 6'39"; 15. Beccia 6'45"; 16. Moroni 7'59"; 17. Amadori 7'59"; 18. Van Impe 8'41"; 19. Loro 9'02"; 20. Giovannetti 9'14".

Tekmovanja za svetovni smučarski pokal Moški letos že avgusta

VANCOUVER — Tekmovanja za svetovni smučarski pokal se bodo med moškimi letos pričela že avgusta s tremi smuki v Argentini. Prvi bo na vrsti 16., drugi dva dni kasneje in tretji 24. avgusta. Zatem bodo tekmovalci počivali vse do 1. decembra, ko bo v Courmayeuru slalom. V Italiji bodo še tri tekmovala, in sicer 14. 12. v Val Gardeni (smuk), 15. 12. v La Villi (veleslalom) ter 17. 12. v Madonni di Campiglio (slalom). Dve tekmovali bosta tudi v Kranjski gori: 20. 12. bo slalom, dan kasneje pa veleslalom. Evropo bodo smučarji zapustili po slalomu v Geilu na Norveškem (2. marca) ter odpotovali v ZDA in Kanado, kjer bosta v Bromontu tudi sklepni tekmi (22. marca slalom, 23. marca paralelni slalom).

Med ženskami bo prva letošnja preizkušnja prav v Italiji, in sicer 1.

decembra v San Sicariu (smuk). Naslednja tekma bo 7. 12. v Sestrieru (slalom). Med organizatorji tekmovala za svetovni pokal bo tudi Maribor (5. januarja slalom, 6. januarja veleslalom). V Italiji bosta še dve tekmi, in sicer 4. februarja v Piancavallu in 5. februarja v Valzodani. Tudi ženske bodo sklepni nastop opravile v Bromontu, kjer bo 21. marca slalom in 23. marca paralelni slalom.

Danes Torino — Rijeka

TURIN — Enajsterica Rijeke, ki je na gostovanju v Italiji, se bo drevi ob 20.30 pomerila s Torinom.

Gorica izenačila

GORICA — V prijateljskem nogometnem srečanju je včeraj Gorizia igrala neodločeno proti Lecceju,

SEPTEMBRA V TRSTU

Poleg Stefanela še Cibona, Simac ter Bancoroma

TRST — Včeraj so predstavlili mednarodni košarkarski turnir, ki bo septembra v Trstu in ki so ga poimenovali »Turnir prvakov«. Po imenih ekip, ki bodo nastopile, se ljubiteljem košarke obeta prvovrstna predstava: poleg domačega Stefanela bodo namreč zagrebška Cibona, letošnji zmagovalci pokala prvakov, jugoslovanskega pokala ter domačega prvenstva, milanski Simac (letošnji italijanski prvak) ter Bancoroma. Turnir bo 11. in 12. septembra, torej v obdobju, ko se ekipi pripravljajo na prvenstvo, tako da je pričakovati, da bodo nastopile v popolnih postavah.

Državni finale odbojcarskega prvenstva deklic

Uspešen start združene ekipe Friulexport

Združena ekipa Friulexport je odlično začela svojo pot na državnem finalu odbojcarskega prvenstva deklic v Portu S. Epidiu. Z dvema zmagoma je včeraj osvojila prvo mesto v peti kvalifikacijski skupini in si pripravila ugodnejši izhodiščni položaj pred današnjim drugim krogom tekmovala, ki bo odločal o tem, v kateri finalni skupini bodo naša dekleta nastopila. Gotovo pa je že, da bodo najmanj dvanaajsta.

Friulexport je zjutraj najprej s 3:1 premagal lombardijskega prvaka Sav iz Bergama, kar je bilo dovolj za uvrstitev v nadaljnje kolo, saj je Sav predvčeršnjim z enakim izidom izgubil proti ekipi Pallavolo Gubbio. Odločilna je bila tako popoldanska tekma med našimi igralkami in prvako iz Umbrije. Po dolgem boju je Friulexport zmagal s 3:2, potem ko je zgubljal z 2:1. Naša dekleta v obeh srečanjih niso igrala vselej tako, kot znajo. Zjutraj se jih je lotila trema, zaradi katere so po nerodnem podarile prvi set nasprotnicam, ki so nato popustile, saj so bile objektivno slabše. Proti Gubbio je Friulexport odlično pričel, nato pa je bil zaradi nezmožnosti organiziranja protinapada in pomanjkljivosti v bloku in obrambi na robu poraza. Z odličnimi servisi in veliko voljo so nato

naša dekleta le strla odpor tehnično zelo pripravljenega nasprotnika. V tem delu sta odlično servirali Forassova in Usajeva, ki je bila sploh najboljša igralka Friulexporta. Naša dekleta so pokazala dobro telesno pripravljenost, saj so bila zmožna zmagati tekmo v svojem devetem setu dneva.

Danes Friulexport igra s predstavnikom Sardinije, jutri zjutraj pa z zmagovalcem dvoboja Calabria - Abuzzi. Če bo Friulexport obe tekmi zmagal, se bo uvrstil v finale od prvega do 4. mesta, kar bi bil seveda izreden uspeh, saj je konkurenca v S. Elpidiu res dobra. Omenimo še, da se je Friulexport z zmago v svoji podskupini izognil spopadoma z emilijsko ekipo deklic evropskega prvaka Teodore iz Ravenne in prvaka iz Veneta, ekipo Fratelle.

Izidi 5. skupine: Pallavolo Gubbio - Sav Bergamo 3:1; Friulexport - Sav Bergamo 3:1 (13:15, 15:7, 15:4, 15:6); Friulexport - Pallavolo Gubbio 3:2 (15:7, 8:15, 7:15, 15:4, 15:3).

Matteoli k Sampdorij

MILAN — Nogometna borza preha v živo. Včeraj je Sampdoria uradno potrdila nakup Matteolija, za katerega je Comu odštela 5 milijard lir,

polet tega je še odstopila Casagrandeja. Lazio je po odstopu Giordana Napoliju kupil Magnocavalla (Atalanta), medtem ko si je Napoli za dve sezoni zagotovil Peccija (Fiorentina). Za vsako sezono bo Napoli odštela 400 milijonov lir. Prav Napoli je z Baginjem dosegel triletni dogovor. Skoraj gotovo bo tudi Hernandez zapustil Ascoli in prestopil h Comu, ki se pogaja s trenerjem Clagluno, ki naj bi zamenjal Bianchija (slednji je šel k Napoliju).

Karpov - Kasparov septembra v Moskvi

MADRID — Predsednik mednarodne šahovske zveze Florencio Campomanes je sporočil, da bodo finalna srečanja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Karpovom in Kasparovom ponovno v Moskvi. Pričela se bodo 1. septembra, odigrati pa bo treba 24. srečanj. V primeru neodločene izida, bo Karpov ohranil naslov, v primeru poraza pa bo imel pravico do povratnega dvoboja, ki naj bi se odvijal med februarjem in aprilom 1986. Campomanes je pristavil, da so se odločili za Moskvo, ker sta tako želela igralca sama.

iz planinskega sveta

Skromna zahvala inž. Pinu Rudežu

Po osmih letih izredno plodnega in vsestransko učinkovitega predsednikovanja Slovenskega planinskega društva v Trstu je inž. Pino Rudež prepustil svoje vodilno mesto mlajšim članom društva. To določitev je tudi sam utemeljil z enostavno trditvijo, da »je prav gotovo pravilno, da obstaja rotacija, da se z novim predsednikom vnesejo v društveno delovanje sveže ideje in nove pobude«. Prepričano smo, da bo to trditev njegov naslednik Aleksander Sirk realiziral.

Kratko o izletih in predavanjih SPDT

Na sporedu je Himalaja! V četrtek, 6. junija, bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu ob 20. uri predavanje udeležencev nedavnega trekkinga po Himalaji z naslovom: »S pohoda pod Anapurnam«. Točno teden dni kasneje v istem kraju in ob isti uri bo predavanje alpinistov SPDT o vzponu na Južno Anapurno.

Pa še kratak pregled izletov. V nedeljo, 9. junija, prireja SPDT izlet z vlakom v Sovodnje ob priliki tradicionalnega srečanja članov zamejskih in obmejnih planinskih društev, ki ga tokrat prireja SPD iz Gorice. Teden kasneje (16.6.) bo avtobusni izlet na Snježnik nad Reko. Vpisovanje je na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20/II. nad., tel. 767304) do

vključno torka, 11. junija. 14. julija bo avtobusni izlet na Črno prst, kjer se bodo s slavnostjo pred Domom Zorka Jelinciča na vrhu te gore spomnili 20-letnice smrti prvega povojnega predsednika SPDT Zorka Jelinciča, po katerem je poimenovana koča. Vse podrobnosti o teh izletih bomo še javili.

Izlet s člani PD Integral iz Ljubljane

V nedeljo se je lepa skupina zamejskih planincev udeležila izleta - srečanja s pobratenimi planinci PD Integral iz Ljubljane. Slednji so se podali na Tržaško s polnim avtobusom, prvo srečanje pa je bilo na Colu pred restavracijo Furlan, od koder so vsi skupaj krenili na Repentabor. Tu je župnik Bedenčič prisotnim podal zgodovino tega »tabra«, nato pa so si planinci po programu ogledali Kraško hišo ter se zatem podali na Volnik in se ob povratku ustavili v osmici pri Puriču. Še zaključna družabnost na travniku, nakar pa povratek domov, eni v Trst, drugi v Ljubljano.

Tisoč trenerjev v Firencih

FIRENCE — Kar 600 italijanskih in 400 tujih košarkarskih trenerjev je te dni v Firencih, kjer se bodo udeležili enotedenskega simpozija, na katerem se bodo seznanili z vsemi tehničnimi in taktičnimi novostmi zadnjih mesecev.

Na košarkarskem turnirju v Trstu

Tesna zmaga jadrancovcev

Jadran — Servolana Leasest
93:92 (41:26, 71:71, 82:82)

JADRAN: Žerjal 8, Pregarc 5, Vremec 2, Sosić 10, I. Starc 21, Korosec 1, Daneu 2, Kojanec 5, Furlan 6, Rauber 31, Pieri 2.

SODNIKA: Klanert in Rais iz Trsta.

Jadran, ki ga je tokrat vodil Massimo Raseni, je le za točko in po dveh podaljških zlornil odpor mestnega tekmeča Servolane Leasest. Takoj moramo dodati, da so bili nasprotniki izredno motivirani, saj bi bila zmaga nad drugoligašem izrednega prestižnega pomena. Poleg tega so bili igralci Servolane v popolni postavi,

kar ne moremo reči za Jadran, za katerega so tokrat dalj časa igrali mnogo mlajši igralci. Od »starejših« sta bila tokrat najboljša Ivo Starc in Sandi Rauber, od mlajših pa Daneu Pregarc in Andrej Pieri. Jadran je skozi vso tekmo vodil za 15 ali več točk, ko pa je Raseni poslal na igrišče mlajše igralce, je prednost počasi splahnula. Vseeno pa je imel Žerjal v rokah proste mete za zmago v regularnem delu igre a tokrat ni imel sreče, tako da so morali odigrati podaljška.

V polfinalu turnirja se bo tako Jadran v soboto ob 19.00 srečal s Stefanom iz Trsta, Servolana pa s SGT (ob 21.00).

danesh igra za vas

Gabrijel Ferfolja

Gabrijel Ferfolja je že dolgo vrsto let med najuspešnejšimi napadalci doberdobske Mladosti (dve leti je igral tudi pri Krasu) in je prav gotovo s svojimi zadetki veliko prispeval za domačo ekipo. To velja v prvi vrsti v letošnji sezoni, saj je postal najboljši strellec svoje ekipe, ki bo naslednjo nedeljo odigrala prvo od dveh kvalifikacijskih tekem za prestop v 2. amatersko ligo. Prejšnji teden je Fausta Sisti pravilno napovedala 11 rezultatov.

totocalcio

Bari - Padova	1
Bologna - Pescara	1
Campobasso - Genoa	1 X 2
Monza - Cesena	1 X
Parma - Varese	X
Perugia - Cagliari	1 X
Pisa - Catania	1
Sambenedettese - Arezzo	1 X 2
Taranto - Empoli	X
Triestina - Lecce	1 X
Carrarese - Piacenza	X
Pavia - Vicenza	X 2
Alcamo - Turris	1

»Plavi« in »azzurri« za košarkarsko EP

Trener italijanske državne košarkarske reprezentance Sandro Gamba je objavil seznam igralcev, ki jih bo popeljal na bližnje evropsko prvenstvo. Ti so: Savio, Gilardi, Magnifico, Brunamonti, Villalta, Premier, Vecchiato, Marzorati, Sacchetti, Costa, Bosa in Binelli. S seznama so tako izpadli Gracis, Morandotti in Polesello.

Znana je tudi jugoslovanska vrsta za evropsko prvenstvo v Nemčiji. Trener Krešimir Čosić se je odločil za naslednja imena: centra Knego in Vranković, krila Sunara, B. Petrović, Vučević, Ušić, Nakić in Čutura, beki Radović, Mutapčić, Zorkić in D. Petrović. Na zaključnih pripravah sta za vsak slučaj ostala še Ivanović in Perasović, medtem ko sta dokončno odpadla Cvijetićanin in Djurišić.

Čestitke Jadranu

Iskrene čestitke Jadranu ob napredovanju v košarkarsko B ligo.
OK Val in njegovi igralci

Tudi kulturno društvo Kraški dom se veseli Jadranskega vstopa v italijansko košarkarsko B ligo in izraža ekipi priskrbe čestitke z željo, da bi dosegla še veliko uspehov in priznanj ter ponesla glas slovenske narodnosti skupnosti širom po svetu.

Za KD Kraški dom
Ines Škabar

Jadran basket
Najlepše čestitke vašemu prestopu v B ligo

Maltinti Pistoia

Salonen zmagal v Grčiji

ATENE — Finska dvojica Salonen Harjanne je z vozilom peugeot zmagala na avtomobilskem rallyju »Akropolis«. Sledijo Blomquist in Cederberg (Šve. — audi quattro) po 5'15" ter Carlsson in Melander (Šve. — mazda).

Zaostale tekme mladinskega nogometnega turnirja ZSSDI

Popoldanski nalivi nagajajo tudi našim najmlajšim ljubiteljem nogometa, ki nastopajo v kvalifikacijskih srečanjih mladinskega turnirja ZSSDI. Tako so v prejšnjih dneh morali odložiti nekaj tekem, nekatere pa bodo nadoknadili danes.

CICIBANI

1. SKUPINA (igrišče na Proseku)
DANES ob 17.00: Rojan - Barkovlje - Slivno - Šempolaj (zaostala tekma 3. kola).
2. SKUPINA (igrišče v Trebčah)
DANES ob 17.00 Bazovica - Trebče - Opčine (zaostala tekma 3. kola).
3. SKUPINA (igrišče v Dolini)
Trst - Sv. Ana 1:2 (0:0)
TRST: Tence, Lapel, Pipan, Uršič, Urdih, Poropat, Mazzari (Sancin, Gregori).
SV. ANA: Debelis, Biekar, Bizjak, Rolič, Furlanič, Domio, Tavčar.
KONČNA LESTVICA: Boljunec - Boršt 4 točke; Sv. Ana 2; Trst 0.

V polfinalu sta se uvrstili ekipi Boljunec - Boršt in Sv. Ana.

DEČKI

1. SKUPINA (igrišče na Proseku)
DANES ob 17.40: Prosek - Devin - Šempolaj (zaostala tekma 3. kola).
2. SKUPINA (igrišče v Trebčah)
Riemanje - Milje - Opčine 1:0
RICMANJE - MILJE: Švab, Grbec, Blažon, Krašovec, Mokor, Poretti, Božjeglav, Bajec.
OPČINE: Gregori, Vremec, Ban, Milčič, Verše, Ferluga, Boris Vremec, Calzi, Grizonič, Vidali, Šuber.
LESTVICA: Opčine in Riemanje/Milje 4, Trebče/Opčine in Bazovica 0.
DANES ob 17.40 Bazovica - Trebče/Opčine.
3. SKUPINA (igrišče v Dolini)
Trst - Sv. Ana 2:1 (0:0)
TRST: Fabris, Orfanč, Eva, Vižintin, Brus, Magajna, M. Rizzo (D. Rizzo), Moreu, De Paolis.
SV. ANA: Zoch, Rolič, Križman-

čič, Samec, Žerjul, Biekar, Čuk (Ziberna).

Boljunec/Boršt - Dolina 2:0 (b.b.)
BOLJUNEC/BORŠT: Rapotec, Grilanc, Matković, Lavrica, Švara, Bandi, Argenti.

KONČNA LESTVICA: Boljunec/Boršt 6, Trst 4, Sv. Ana 2, Dolina 0.

MLADINCI (na Proseku)

IZIDI 2. KOLA

Sv. Ivan - Dolina 4:2 (2:2)
SV. IVAN: Pregarc, Milone, Tavčar, P. in K. Dazzar, Kubošek, Korovec, Petaros, Debenjak, Guštini, Štubelj.
DOLINA: Žerjal, Bandi, Ota, Zupin, Kozina, Vodopivec, Komar, Grilanc, Kosmač, Stefančič.
Sv. Jakob - Opčine 7:0
SV. JAKOB: Tence, Buzzzi, Machiutt, Pečar, Visintin, Krašovec, Majovski, Furlanič, R. in M. Gombač.

OPČINE: Peric, Marc, M. in K. Mesar, Unusić, Krizma, Maver, Milčič, M. in D. Tavčar.

LESTVICA: Sv. Ivan 4, Prosek in Sv. Jakob 2, Dolina in Opčine 0.
PRIHODNJE KOLO (3. 6.): ob 17.30 Sv. Jakob - Sv. Ivan, ob 18.15 Dolina - Prosek.

totip

1. — prvi	2 X
2. — drugi	2 2
3. — prvi	X X
4. — prvi	X X
5. — prvi	1 X X
6. — prvi	1 X 1
7. — prvi	1 X 1
8. — prvi	1 X 1
9. — prvi	1 X 1
10. — prvi	1 X 1
11. — prvi	1 X 1
12. — prvi	1 X 1
13. — prvi	1 X 1
14. — prvi	1 X 1
15. — prvi	1 X 1
16. — prvi	1 X 1
17. — prvi	1 X 1
18. — prvi	1 X 1
19. — prvi	1 X 1
20. — prvi	1 X 1

V naših krajih

DEVETDESETLETNICA KOLESARSTVA

Letos poteka devetdeset let od ustanovitve prvega slovenskega kolesarskega društva v naših krajih. Ko danes rabimo izraz »v naših krajih«, mislimo na področje, na ozemlje, ki prebivamo kot manjšinska narodnostna skupnost v mejah italijanske države. Glede prvih kolesarskih društev pa veljajo vseslovenske razsežnosti: društvo »Gorica« je bilo med prvimi, točneje — bilo je drugo takoj za ljubljanskim.

Predhodnik kolesa se je pojavil na Nemškem l. 1813 in se je imenoval derezina po izumitelju Draisu iz Karlsruhea. Šlo je za okorno napravo. Petdeset let kasneje se je pojavilo v Franciji »dvokolo« (bicikel ali veloped): prednje kolo zelo veliko, zadnje pa majhno. Pedale so bile nepremične vdelane v osiše prednjega kolesa. Veloped je bil pri padcu precej nevaren.

Kolo sedanje oblike in tehnologije se je pojavilo leta 1885. Dunlop je tri leta kasneje izumil zračnice in v prometu je prišlo do prave revolucije. Prednjačili sta Francija in Anglija. Nič čudnega torej, če se je ravno tam najprej razvilo izletništvo in kasneje tudi tekmovalne oblike kolesarjenja. Kolesa so v začetku bila domena meščanskih slojev, pojavila so se množično v mestih in predmestjih: v Ljubljani, Trstu, Mariboru, Gorici. Tako v Ljubljani kot v Gorici je ustanovitev kolesarskega društva imelo narodnobudiljske vzroke. Šlo pa je za prvi primer športnega delovanja v primerjavi s telovadbo, ki so jo uvažali v sokolskih društvih in ni bila tekmovalnega značaja.

Kolesarstvo je bila prva napoved pojavnosti, ki se je razširil po prvi svetovni vojni. Ni pa bilo med dvema dejavnostima nobene nevoščljivosti ali konkurenčnosti. Kolesarska društva so se udeleževala vseh telovadnih in kulturnih prireditev na Goriškem. Štiri leta po ustanovitvi je društvo šlo petdeset članov, ki so bili zelo povezani s kolesarji iz Vrtojbe, Mirna in Solkana. Ta podatek pove, da so bili člani društva iz mesta. Kaže tudi, da se v kolesarstvu ni pojavila dvojnost, ki je bila značilna za telovadno gibanje, kjer so Sokolom po dvajsetih letih sledili Orli.

Vendar je zaradi raznolikosti zanimanj prišlo v Gorici leta 1909 do ustanovitve drugega društva z imenom »Danica«. Istega leta je delovalo tudi društvo v Dolu, v sedanji občini. Eden glavnih pobudnikov širjenja kolesarstva na ožjem goriškem prostoru pa tudi na Tržaškem je bil Franc Batelj, ki je imel kolesarsko delavnico in prodajalno zraven goriške stolne cerkve. Še do lanskega leta je bil opazen napis z njegovim priimkom na stavbi, ki so jo

preuredili in seveda zabrisali stare sledove.

Kanalčan Anton Podbršček je leta 1899 ustanovil najdejavnejšo kolesarsko društvo na Tržaškem. »Balkan« se je razvil iz sokolskega kolesarskega odseka, ki je deloval že dve leti prej. Podbršček je bil kasneje tudi predsednik predvojne Adrije, funkcionar športnega združenja, zadnji starosta svetoivanskega Sokola in po drugi svetovni vojni aktiven prosvetni delavec.

Kot najstnik sem ga pogosto srečeval z njegovimi osmimi križi pri Sv. Ivanu v Trstu, ko je še vedno z našim svetom pomagal v društvu S. Škam-

perle ali negoval njivo pod našo hišo. Prava značajna in telesna grča.

V Gorici bomo skušali zabeležiti devetdesetletnico na dostojen način in na podlagi zmožnosti, s katerimi razpolagamo.

Kolesarskega društva ne premoremo, vendar je ZSSDI v zadnjem letu priredilo dve kolesarski srečanju poleg tega, da je bilo zraven pripravi goriške in Bovške etape 40. dirke Po Jugoslaviji. Naj zaenkrat za beležimo, da bo pobuda izvedena 22. in 23. junija. Podrobnejše podatke bomo sporočili v naslednjem članku.

(R. A.)

Nogometna rekreacija na Goriškem

Kmečki banki odlično tretje mesto

Rekreacijski krožek Kmečke banke je zasedel 3. mesto na 5. medbančnem nogometnem turnirju, ki ga je letos organizirala posojilnica iz Ločnika. Igralci našega denarnega zavoda, ki so lani klonili v finalnem srečanju, so tokrat dospeli do malega finalnega srečanja, kjer so odpravili Banco del Friuli po streljanju 11-metrovk. Zmagovalec turnirja pa je Banca Cattolica del Veneto, ki je v odločilnem srečanju odpravila ločniške kolege.

IZIDI

A SKUPINA: Friuli - Risparmio 8:3; Friuli - Lucinico 1:4; Lucinico - Risparmio 3:1.

B SKUPINA: Kmečka banka - Antoniana 6:3; Cattolica - Kmečka banka 4:1; Cattolica - Antoniana 6:0; Lucinico - Kmečka banka 2:1; Cattolica - Friuli 3:1.

FINALE ZA 3. MESTO: Kmečka banka - Friuli 9:7 (po 11-metrovkah).

FINALE ZA 1. MESTO: Cattolica - Lucinico 4:2.

Za Kmečko banko so igrali: Kuštrin, Baša, Mikluš, Princič, Corva, Marvin, Kobal, Ferfolja, Frandolič, Klede, Klanjšček, Marson in Berdon. (Na sliki)

Medvaški mešani odbojcarski turnir

Kot smo že pisali v organizaciji SZ Sloga poteka drugi medvaški mešani odbojcarski turnir, na katerem nastopajo vsi z vzhodnokraškega območja. Doslej so odigrali prvi del turnirja. Trenutno vodi na lestvici šesterka od Banov, ki se je morala posredno potruditi, da je na zadnjem srečanju strla odpor predstavnikov Grograde in Padrič. Ekipe iz Bazovice pa je po zmagi nad Opčinami na tretjem mestu. Turnir se bo nadaljeval v petek, 31. t.m. (Inka)

obvestila

SZ BOR sporoča, da bo v ponedeljek, 3. junija, ob 18. uri na društvenem sedežu posvetovalni sestanek za ustanovitev plavalnega odseka Bor. Vabljeni so vsi starši tistih otrok, ki jih plavanje veseli.

JK CUPA priredi v juniju, juliju in avgustu JADRALNE TEČAJE na jadrnicah in jadrnih deskah za otroke in mladino. Vpisovanje še danes, 31. 5., na sedežu ZSSDI v Trstu (tel. 040/767-304) in na sedežu ZSSDI v Gorici (tel. 0481/33029).

TPK SIRENA prireja julija meseca jadrne tečaje v razredu optimist in v razredu jadrnih desk. Informacije in vpisovanje na sedežu društva vsak dan, razen ob sredah, nedeljah in praznikih, od 18. do 20. ure, ali po telefonu (422-696). V teku je tudi vpisovanje za prvo mednarodno regato Trst - Brioni.

TPK SIRENA obvešča, da je tajništvo kluba na razpolago članom in prijateljem vsak dan (razen ob sredah, nedeljah in praznikih) od 18. do 20. ure. Telefon 422-696.

Fantje:

otroški vrtec: 1. Igor Kobal; 2. Matija Mauri; 3. Tomaž Metlika; 4. Damjan Gregori; 5. Dean Rebecchi. 1. razred: 1. Aleš Plesničar in Martin Vidali; 2. Peter Milkovič; 3. Sandor Bukavec; 4. Vinko Bandelj; 5. Boštjan Starc; 6. Igor Kalc; 7. Borut Vidau; 8. Konstantin Racman. 2. razred: 1. Borut Plesničar; 2. Robert Volčič; 3. Marko Metlika; 4. Iztok Colja; 5. Devan Tavčar; 6. Luka Družina; 7. Pavel Marc; 8. Goran Ruzzier. 3. razred: 1. Devan Grgič; 2. Danjel Gregori; 3. Maksi Grgič. 4. razred: 1. Samo Mitot; 2. Vanja Cvelbar.

V nižjih odbojcarskih ligah

Pestro delovanje na Goriškem

NA GORIŠKEM

Le Domu Agorest je uspel podvig prestopa v višjo ligo. Vsa ostala goriška odbojcarska društva se morajo zadovoljiti s povprečnimi izidi. Pokrajinska tekmovanja so v glavnem že zaključena, čeprav ne razpolagamo še z vsemi rezultati, toda ti ne bodo bistveno vplivali na končno razporeditev v posameznih ligah. V 1. ženski diviziji poleg uspeha Doma Agoresta moramo še zabeležiti poraz Olympie v Krmini, s katerim si je za pravila celo tretje mesto na končni lestvici. Igralke Olympie se morajo tako zadovoljiti s četrtim mestom, za Intrepido iz Mariana, Domom Agorest in Libertasom iz Krmina.

V 1. moški diviziji pa je Val izbojeval v slovenskem derbiju s Sočo nov par točk in tako utrdil svoj položaj na lestvici. Šesterka Mosse pa je v boju za napredovanje odpravila Arci Pieris. V zadnjem srečanju tega tekmovanja pa je še na sporedu derbi za prvo mesto med Cadežem in ekipo iz Muša.

Ostale slovenske ekipe v tej ligi se niso najbolje izkazale in to se posebej v povratnem delu.

V prvenstvu under 15 za moške je goriški Libertas stavlil tudi v zadnjem kolu, ko je štandreski Val počival. S to zmago je Libertas dosegel Val, oziroma ga prekosil, saj ima boljše razliko v setih od Štandrežcev. Poleg Vala se je v tej ligi dobro odrezala tudi šesterka Olympie; delno pa so v povratnem delu tega tekmovanja razočarali igralci briške šesterke Našega prapora.

V prvenstvu under 15 za ženske je naslov pokrajinskega prvaka osvojila ekipa Mosse in to eno kolo pred koncem tekmovanja.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Izidi: Mossa - Arci Pieris 3:1; Volley ball Krmin - Lucinico 3:0; Torriana - Olympia 3:0; Libertas San Luigi - Lucinico 1:3; Soča - Val 0:3.

Lestvica: Mossa 32, Grado in Val 30, Arci Pieris 26, Libertas San Luigi, Lucinico 20, Volley ball Krmin 18, Torriana 14, Acli Ronke 12, Soča 10 in Olympia Gorica 4. (Arci Pieris, Volley Krmin, Grado in Mossa eno tekmo manj).

Prihodnje kolo: Arci Pieris - Volley hall; Grado - Mossa.

Val — Soča 3:0 (15:7; 15:6; 15:11)

OK Val (Štandrež): Bastiani, Boškin, Corva, Brajnik, Mučič, Devetak. Trener: Boris Jalvač.

Soča: Kovic, Fajt, Sirk, A. Fajt, Jarc, M. Fajt, Gergolet. Trener: Marjan Černic.

V zadnjem kolu 1. moške divizije na Goriškem je bil na sporedu v občinski telovadnici v Sovodnjah slovenski derbi med Sočo in Valom. Štandrežci, čeprav so nastopili v okrnjeni postavi, so brez večjih težav slavili zmago in tako pospravili nov par točk, kar jim zagotavlja četrto mesto na skupni lestvici. Glede ekipe Soče pa moramo poudariti, da smo od nje več pričakovali, saj je precej dobro pričela letošnje tekmovanje. V drugem delu pa je popolnoma popustila.

Torriana — Olympia 3:0 (15:11; 15:12; 15:9)

Olympia: Maraž, Spacapan, Cotič, Devetak, Kosič, Bello, Ciglič, Terčič, Maraž, Komjanc, Batistič.

V zadnjem kolu 1. moške divizije je šesterka goriške Olympie doživela nov poraz in tako obstala na zadnjem mestu skupne lestvice. Tokrat je sredi Gradišča klonila domači ekipi Torriane s čistim končnim izidom. Plavi so bili še posebej v prvih dveh setih enakovredni domačinom in prav gotovo bi zaslužili milejši končni izid.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Izidi 18. (zadnjega) kola: Canon - Fincantieri 3:0; Torriana - Dom Agorest 0:3; Libertas Krmin - Olympia 3:0. Počivali: Intrepida Mariano in Grado.

Končna lestvica: Intrepida Mariana 24, Dom Agorest (Gorica) 22, Libertas Krmin in Olympia Gorica 20, Torriana Gradišče in Canon Tržič 8, Grado (Gradež) 6, Fincantieri Tržič 4. Intrepida Mariano in Dom Agorest Gorica napredujeta v žensko D ligo.

Libertas Krmin — Olympia 3:0 (15:13; 16:14; 15:13)

Olympia: M. in C. Bertolini, Klanjšček, Kosič, Vinci, Antoni, Margon, Primožič, Kostnapfel.

UNDER 15 MOŠKI

Izidi: Volley ball Krmin - Olympia 0:2; Torriana - Volley ball Krmin 2:1; Olympia - Naš prapor 2:0; Libertas Gorica - Fincantieri 2:0. Počival: Val štandrez.

Lestvica: Libertas Gorica in OK Val Štandrež 28, Olympia Gorica 22, Torriana 20, Jamlje 18, Lucinico in Volley ball Krmin 8, Fincantieri Tržič 6 in Naš prapor (Pevma, Oslavje, Št. Maver) 4. (Jamlje in Lucinico eno tekmo manj).

Volley ball Krmin — Olympia 0:2 (6:15; 8:15)

Olympia: Cotič, Špacapan, Bregant, Lutman, Degrassi, Peric, Dornik, Corsi, Terpin, Brešan, Brajnik.

Sredi Krmina so mladi odbojkarji Olympie brez večjih težav premagali vrstnike Volleya. Plavi so v vseh elementih igre nadigrali nasprotnike in tako ponovno potrdili, da sodijo med boljše letošnje ekipe te lige na Goriškem.

Olympia — Naš prapor 2:0 (15:11; 15:6)

Olympia: Brešan, Brajnik, Corsi, Dornik, Peric, Bertolini, Lutman, Degrassi, Bregant, Spacapan, Cotič.

Naš prapor (Pevma, Oslavje, Št. Maver): Šviligoj, Sošol, Koršič, A. Feri, Klanjšček, M. Feri, Cuel, Primožič.

V zadnjem kolu prvenstva Under 15 za moške na Goriškem je bil na sporedu slovenski derbi med Olympio in Našim praporom. Goričani so tudi v tem povratnem derbiju slavili; Brici so jim bili namreč le delno enakovredni v prvem setu. V drugem pa so popolnoma popustili in plavi niso imeli večjih težav, da so izbojevali še poslednji par točk tega prvenstva.

UNDER 15 ŽENSKO

FINALNI DEL

Izida (5. kolo): Fincantieri - Corridoni 1:2; Libertas S. Luigi Gorica - Mossa 1:2.

Lestvica: Mossa 8; Libertas San Luigi Gorica 6; Corridoni 4; Fincantieri Tržič 0. (Mossa in Fincantieri eno tekmo manj).

Prihodnje kolo (6. zadnje kolo): Fincantieri - Libertas San Luigi; Mossa - Corridoni. Zaostalo srečanje: Mossa - Fincantieri.

DEŽELNI FINALE

PRVENSTVA MLADINCEV

V Gradežu je bil finalni deželni del odbojcarskega prvenstva mladincev, na katerem so sodelovale prve uvrščene ekipe štirih pokrajin naše dežele.

Na finalnem delu je naslov deželne prvega prvaka osvojila ekipa Vivila iz Ville Vicentine pred Interjem iz Trsta. Prvak se bo udeležil državnega prvenstva.

Izidi tega tekmovanja: Polfinale: Vivil - Torriana 3:1; Inter 1904 - Prato (Pn) 3:1.

Finale za 3. mesto: Torriana (Gradišče) - Prato (Pordenon) 3:1.

Finale za 1. in 2. mesto: Vivil - Inter 1904 3:0.

Naj k zgornjemu še dodamo, da so se tako na Goriškem kot na Tržaškem slovenske ekipe, ki so nastopale v pokrajinskem delu prvenstva mladincev nadvse dobro izkazale in malo je manjkalo, da bi se lahko vsaj ena (Olympia ali Val) uvrstila v ta deželni finale.

MINIWOLLEY

V četrtek in petek bo v občinski telovadnici v Štandrežu kvalifikacijski turnir v miniwolleyu — ženska konkurenca — na katerem sodelujejo ekipe s pososkega področja goriške pokrajine. Letos se tega tekmovanja udeležuje tudi precejšnje število ženskih slovenskih ekip, saj so naša društva objavila vsega skupaj kar pet postav, kar je povsem razveseljujoče dejstvo.

Od naših ekip nastopa SZ Dom z dvema ekipama; isto število je prijavila Soča, eno ekipo pa društvo Sovodnje. Na tem prvem kvalifikacijskem tekmovanju sodeluje vsega skupaj 15 moštev, ki bodo porazdeljena v dve skupini.

Nastopajoče ekipe so naslednje: Sovodnje, Dom Agorest (Gorica) A in B ekipa, Lucinico (Ločnik) A, B in C, Soča A in B, Juvenillia (Gorica) A, B in C, San Luigi Libertas Gorica, Azurra (Gorica) A, B in C.

V A skupini bo nastopilo 7 moštev, v B pa ostalih 8 ekip. Turnir bo po izločilnem sistemu. Odigranih bo vsega skupaj 21 tekem, ki se bodo odvijale v dveh dneh. Tako v četrtek, kot v petek, se bodo tekmovanja v Štandrežu pričela ob 15. uri, zaključila pa ob 19. uri.

Moški kvalifikacijski turnir v miniwolleyu pa bo 6. in 7. junija v Štandrežu. Na tem tekmovanju bo nastopilo vsega skupaj 14 moštev, od katerih kar 10 slovenskih. Slovenska nastopajoča društva so naslednja: Sovodnje A in B, Soča, Briški grč Števerjan A, B in C, Val Štandrež A, B in C, Olympia Gorica.

Srečanje telovadk v Kulturnem domu v Gorici
Zaključna prireditev ŠD Dom

Sekcija za športno gimnastiko ter za športno ritmično gimnastiko pri športnem društvu Dom iz Gorice pripravlja za jutri v telovadnici Kulturnega doma zaključno prireditev ob letošnji bogati sezoni.

Občinstvu se bodo najprej (prirediteljev se bo pričela ob 17. uri) predstavile najmlajše Domove telovadke, ki se bodo pomerile v dvoboju z novogoriškimi vrstnicami.

Za tem bodo prišli na vrsto člani goriške telovadne skupine, ki so se izkazali prav pred nekaj tedni, ko so v Ljubljani, na republiškem prvenstvu, v združeni ekipi z Novogoričani zasedli 5. mesto v konkurenci 400 nastopajočih. Spored bodo zaključile starejše članice za športno ritmično gimnastiko.

Ob tej priložnosti bodo podelili diplome II. tečajnicam za otroško telovadbo, ki so se udeležile tečaja Združenja slovenskih športnih društev v Italiji.

ROKOMET — dečki

Centro Olimpia Muggia — Kosovel 22:17 (13:12)

KOSOVEL: R. Škrk (12 zadetkov), Biber (2), Bacchi (2), S. Škrk (1), Vocchi, A. Škabar, I. in M. Mesar, Calzi, Vremec in Fonda.

Rokometaši Kosovela so tokrat nerodno zapravili priložnost, da bi se dokopali do nove zmage. Nasprotnik namreč nikakor ni bil nepremagljiv. Dejstvo pa je, da so kosovelci nalleteli na izredno črn dan, ko jim igra nikakor ni šla od rok: bili so statični in medli, tako da je bil poraz neizbežen. (Inka)

Zaključen plavalni tečaj ZSSDI

S končnim tekmovalnim nastopom se je v torek popoldne zaključil v Lipici letošnji plavalni tečaj, ki ga je organiziralo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji.

Karakteristika letošnjega tečaja je bila velika prisotnost otrok iz otroških vrtecev, kar kaže veliko zanimanje s strani staršev tudi za tako vrsto telesnokulturnega udejstvovanja svojih najmlajših.

Rezultati na zaključnem tekmovalnem postranskem pomena, saj je najvažnejše, da otrok dokaže predvsem, da se je udomačil s plavalnimi elementi, vendar gre podčrtati, da so nekateri miniplavalci pokazali pre-

cejšnje fizične sposobnosti. Tečaja se je letos udeležilo 60 otrok, tekmovalo pa jih je 44.

REZULTATI

Dečkleta:

otroški vrtec: 1. Karin Gabrovec; 2. Karin Mezgec; 3. Ivana Flego; 4. Fjona Mezgec; 5. Dunja Fabjan; 6. Dana Furlani; 7. Karin Severi; 8. Kristina Bogatec. 1. razred: 1. Martina Kufersin; 2. Maja Grgič. 2. razred: 1. Martina Flego; 2. Alenka Metlika; 3. Katja Primosi; 4. Adrijana Longo; 5. Maja Pečar. 3. razred: 1. Katerina Kalc. 4. razred: 1. Marina Petaros.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000
lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zaseb-
nike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organi-
zacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00,
letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101.603.45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delovnih trgovski 1 in 2 st.
viš 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi
2900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi
550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20% IVA
18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu
Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naro-
čajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul.
Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz
vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

31. maja 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZIT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Gospodarski bojkot edini recept proti apartheidu

PARIZ — Edina možnost za mirno odpravo apartheida v Južni Afriki je v gospodarskem bojkotu pretorijskega režima, ki naj rasistično oblast prisili, da sede za pogajalno mizo skupaj z voditelji temnopolte večine kot edinimi resničnimi glasniki ljudstva. To je rekel južnoafriški škof in Nobelov nagrajenec za mir 1984 Desmond Tutu, ko se je včeraj sestel s francoskim predsednikom Mitterrandom. Tutu je član častnega odbora na dvodnevnem mednarodnem zasedanju o temi »Svoboda in človekove pravice, ki se bo končalo danes.

Škof se je Mitterrandu, ki ga je spremljal zunanji minister Dumas, zahvalil za podporo Francije v boju zoper rasizem v Južni Afriki, obenem pa mu je izročil spomenico, ki nekako neuradno obvezuje pariško vlado, da še učinkoviteje poseže v obrambo izkoriščanega črnškega prebivalstva. »Ko bi izbruhnila rasistična vojna,« je zatrdil Tutu, »bi to imelo strahotne posledice v pogledu odnosov med rasami, tako tudi v sami Franciji!« Škof je očitno imel v mislih naraščajoče nasilje proti priseljencem drugačne polti v Parizu in drugih francoskih mestih. Pripomnil je, da so zdajšnje razmere v Južni Afriki naravnost že obupne, in opozoril Mitterranda na tragično usodo Nelsona Mandele, voditelja Afriškega nacionalnega kongresa, ki je že leta v ječi, ker se noče odreči domoljubnemu boju. Tutu je zaprosil Francijo za pomoč z geslom »liberté, égalité, fraternité«.

Pod obložbo posesti mamil

Aretirali Strehlerja

MILAN — Giorgio Strehler, režiser svetovnega slovesa, ki se je rodil avgusta 1921 v Barkovljah pri Trstu, je od včeraj v stanovanjskem priporu. Namestnik državnega pravdnika v Bergamu Conte je proti njemu izdal zaporni nalog zaradi domnevne posesti mamil, ker pa si umetniški vodja milanskega Piccolo Teatro še ni opomogel po virusnem obolenju, lahko ostane doma, seveda zastražen.

Do njegove aretacije je prišlo v okviru širokopotezne karabinjerske preiskave, med katero je Strehlerjevo ime čisto slučajno prišlo na dan. Kaže, da ga je ovadil neki »skesanec«, podobno kakor Enza Tortoro. V umetniškem stanovanju mamila niso našli, sam Strehler pa je priznal, da ga je enkrat kupil za osebno rabo. Upravnemu svetu omenjenega gledališča je pisal, naj ga razreši dolžnosti, čeprav se ima za nedolžnega.

CANNES — Nekoliko zapoznala slika s filmskega festivala. Filmska zvezdica se nastavlja fotografom, da bi jo »odkrili« in ji tako odprli pot v svet caluloidnega traku. Pri tem jo nič ne moti napis, da je na tistem kraju zadrževanje prepovedano

Zaščita Nemcev v Dolini Aosta

RIM — Zborniška komisija za ustavne zadeve je odobrila ustavni zakon za zaščito nemško govorečega prebivalstva v Dolini Aosta. Nemci živijo v zgornjem predelu tesne alpske doline Gressoney, družno z Italijani in Francozi. Zakon so sprejeli z eno samo spremembo, ki jo je predlagal predsednik Labriola. Večina namreč ni hotela sprejeti predloga, naj se v izvoljenih telesih zajamči nemško predstavnostvo.

Pač pa je v besedilu zakona poudarjena pravica nemškega prebivalstva, da krepí kulturno udejstvovanje in uveljavlja pravico do pravičnega poimenovanja krajev in spoštovanja tradicij. Nemščino bodo poučevali v šolah, v izvoljenih svetih pa bodo dovolili rabo vseh treh jezikov.

Dolar in spet samo dolar

NEW YORK — Iz ZDA je prišla zanimiva vest, ki jo radi objavljamo, da bodo čitatelji spoznali, kaj je reaganizem, kaj kapitalizem in kaj tista svoboda, ki je nekaterim tako všeč.

Dve največji ameriški letalski družbi, TWA in United, sta naprodaj, vsaka na svoj način. TWA je solidna družba in se prodaja, ker večinski delničarji nečesto prepustijo družbe Carlu Icahnu, ki ima 25 odstotkov delnic. Icahn je že zbral dovolj denarja in je tudi izjavil, da bo odpustil vse člane upravnega sveta, kakor hitro si bo zagotovil nadzorstvo nad letalsko družbo. V zadnjem času je napadalnost finančnikov v ZDA vse bolj pogost pojav.

Nekaj povsem drugega se dogaja z letalsko družbo United. Njenih 5.200 pilotov stavka in družba jih namerava takoj odpustiti in najeti nove, samo da ne bi ustregla zahtevam sindikatov po plačnih poviškah. Piloti prejema letno okoli 180 milijonov lir osebnih dohodkov. Podoben konflikt s kontrolorji poletov je Reagan svojčas rešil z njihovim odpustom in namestitvijo novih. Predsednik United Richard Ferris je izjavil, da bodo sprejeli po 300 pilotov na mesec. Za manjkajoča mesta bodo sprejemali tudi pilote, ki bodo prenehali stankati, vendar na starostni podlagi.

Pilotom, ki niso stankali, bodo zvišali plače in čin. Predsednik sindikata pilotov John Leory je izjavil, da hoče družba razklati sindikat.

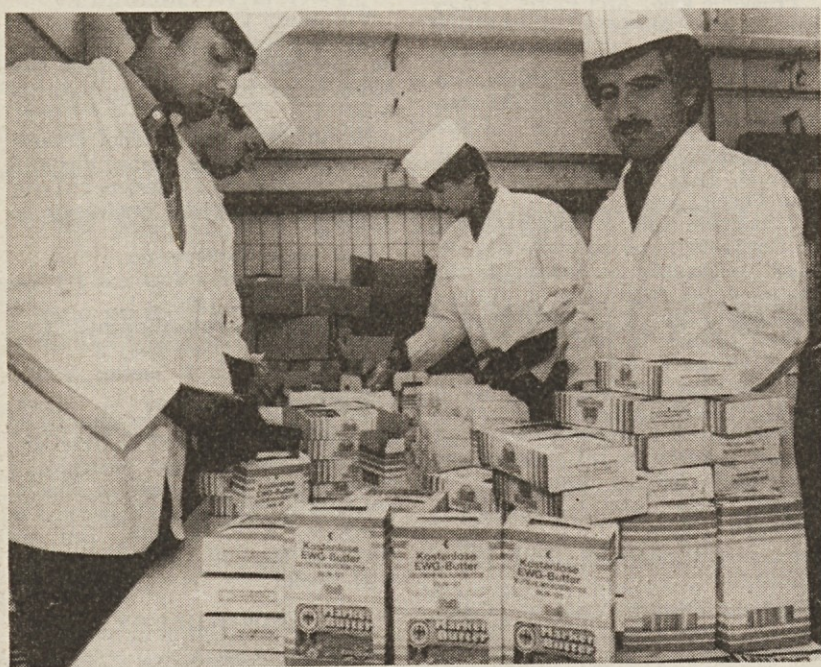
Po 13 dneh stavke se je število dnevniških poletov s 1.550 znižalo na 209.

Kratke od tod in tam

RIM — Tragedija Alda Mora in z njo povezani veliki politični problemi Italije je dokaj nenavadna tema za strip, ki ga v svoji zadnji številki objavlja Messaggero dei ragazzi iz Padove. Slikar Trevisan je v besedi in sliki (strip ima naslov »55 dni Alda Mora«) otrokom razložil najnovejšo italijansko zgodovino.

FIRENCE — Prihodnjo soboto bo prva dražba ponarejenih slik. Vest je sporočil manager »ponarejevalcev umetniških slik« Daniele Dondè. Dražbo je naslovljen »Najbolj resnične ponarejene slike«, priredili pa jo bodo v Firencah. Svoja dela bo predstavilo kakšnih 50 slikarjev, cena ponarejenih slik pa se bo sukala od 500.000 lir do 5 milijonov.

VICTORIA (Britanska Kolumbija) — Kanadčan 19-letni Steve Fonyo, ki so mu pred 7 leti odrezali nogo zaradi raka, je prehodil Kanado od Atlantiskega do Tihega oceana. Za pot je potreboval 14 mesecev. Porabil je šest protez in zbral 7 milijonov dolarjev, ki jih bo namenil za boj proti raku.

BERLIN — Viška masla, proizvedenega v Evropski gospodarski skupnosti, ne bodo uničili, ampak ga bodo po polovični ceni prodali v Zahodnem Berlinu. Na sliki delavci med pakiranjem

Ob pomoči mednarodne humanitarne organizacije Nomadi postali uspešni vrtnarji

DAKAR — Mali je ena od petih najbolj ogroženih afriških držav Sahela, kjer že desetletja vlada suša. Da bi nekako dočakali prihodnjo žetev, prebivalci Malija pričakujejo od mednarodne skupnosti najmanj 200 tisoč ton žitaric in druge hrane. Položaj je najbolj dramatičen v severnem puščavskem delu Malija, na območju starodavnih mest Timbuktu in Gao.

Kako je mogoče, da ta dežela, ki jo v potopisih iz prejšnjega stoletja opisujejo kot žitnico zahodne Afrike, že vrsto let ne more prehraniti svojega prebivalstva? Suša in napredovanje puščave sta nedvomno glavna vzroka tega pojava. Kaj pomeni »suša« v Sahelu, naj-zgovorneje opisuje podatek, da je ena od največjih afriških rek Niger, ki napaja celotno malijsko kmetijstvo, letos dosegla najnižjo raven v svoji zgodovini in grozi, da ji sploh zmanjka vode. Živinorejci — nomadi, zapuščajo notranjost dežele in iščejo drugo vodo in hrano.

Vlada skuša s pomočjo mednarodne skupnosti omiliti trpljenje ljudstva, vendar vsa pomoč, pa naj je bo še toliko, ni dovolj. Sedaj mednarodno pomoč v Maliju, ob soglasju darovalcev, čeprav poceni, vendar prodajajo. S tem denarjem financirajo prioritete razvojne načrte v državi. Pri tem imajo prednost tisti načrti, ki lahko

pripomorejo k odpravi posledic suše, ter oni, ki ustvarjajo nova delovna mesta. Za tiste pa, ki dobivajo hrano brezplačno, skušajo doseči, da stopijo čimprej na lastne noge in začnejo proizvajati. Tako je v mestu Douentza, ki leži med glavnim mestom Banacom ter Timbuktu, nastala dokaj nenavadna farma. Mestece je doživelo zelo hiter razvoj, predvsem po zaslugi nomadov s puščavskega severa. Prišli so, da bi našli hrano in vodo — in tukaj ostali. Vsak dan se je na stotine žena, otrok, mladih in starih prerivalo po ulicah Douentze, da bi dobili kos kruha, kilogram moke ali konzervo.

Mestne oblasti so se zavedale, da tako ne bodo mogle naprej, saj je tudi domače prebivalstvo revno. Istočasno pa so le hoteli pomagati svojim sodržavljanom. Zato so v okolici mesta uredili 10 hektarjev zemlje, kjer je bila voda ter jo razdelili med 450 najbolj ogroženih nomadskih družin. Na pomoč so priskočile tudi mednarodne humanitarne organizacije, ki so priskrbele semena in najpotrebnejše orodje. V nekaj tednih se je pokrajina okrog Douentze povsem spremenila. Razpokano rdečo zemljo so prekrili zeleni vrtni. Nomadi so postali uspešni vrtnarji, njihov pridelek pa se je pojavil na trgu v Douentzi. Postopoma se je v Nomadih spet porodilo upanje in zaupanje v bodočnost in v boljše življenje.

»Mostiščarji«

Tekst in slika:
JERNEJ ROVŠEK

19.

